

37 GELOOFSBRIEVEN

Over onderscheiden onderwerpen uit het geestelijk leven

De brieven werden gericht aan en beantwoord door

William Huntington

“Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen, Hebreëen 11: 6.”

1. Geliefde Betsy

Ik heb uw brief ontvangen en ben blij met de goede berichten. De doorbrekers gaan voor uw aangezicht heen. De Heere is begonnen uw juk te verbreken, en uw banden te doen breken. Hij ontsluit de koperen poorten en verbreekt de ijzeren grendels en zegt tot de gebondenen en gevangenen: „Gaat uit!” tot hen, die in duisternis zijn: “Komt te voorschijn!” “Zij zullen op de wegen weiden, en op alle hoge plaatsen zal hun weide wezen.” Jes. 49: 9.

Als u nu vervolgt om de Heere te kennen, dan zult u Zijn wegen leren kennen vanouds, ja van eeuwigheid; en zeker zal Hij tot u komen als de spade regen, en uw ziel maken als een gewaterde hof, zodat gerechtigheid, vrede en lof zullen uitspruiten, als een heerlijke oogst voor God. Dan zal de Geliefden tot Zijn hof komen om Zijn edele vruchten te eten. Zijn liefde zal uw hart maken als een fles wijn en elke belofte u toegediend zal zijn als een gouden appel in een zilveren schaal. Dan zult gij zuigen uit de borsten der vertroosting, het hemels onthaal zegenen, en groeien als een kalf in de stal.

Wees veel in het verborgen gebed met God; zondert u dikwijls af om te lezen en te mediteren. Hij die in het verborgen bidt zal het in het openbaar vergolden worden. Dit is het leven en ziel der ware godsdienst; dit is gemeenschap en deelgenootschap met de Heere en onze hoge of hoffelijke bezoeken aan Hem. En zeker, de ziel die hierin vlijtig en naarstig is, zal vet gemaakt worden. De Morgenster zal zeker opgaan in uw hart en uw pad zal meer en meer verlicht worden en hoewel de Heere soms een wolk spreidt over Zijn troon, en uw ziel brengt onder een verduistering; echter zal de dageraad u weer bezoeken en u leiden in de weg des vredes. Want de Heere is ons eeuwigdurend licht; onze God is onze heerlijkheid en zeker zal onze zon nooit meer ondergaan.

Wees een goede meid en geef acht op je boeken; ik meen de Bijbel en je consciëntie. Wellicht geeft de Heere je wel weer een andere penning voordat ik je zie, onze betaling is één penning per dag. Doet de aanbidding van mijn welwillende liefde aan je broer en zuster. Gegroet.

Uw toegenegen,
W. H. S.S.

2. Aan de oude en verminkte soldaten, kruipende in hun winterkwartieren.

Geliefden,

Genade, vrede en barmhartigheid zij u toegewenst van de dokter.

Het is geschreven in onze wetten dat er een gebod uitging van de Koning der koningen en Heere der Heeren, ongeveer achttien honderd jaren geleden; dat de armen, kreupelen, lammen en blinden verzocht, gedwongen, ja ingebracht zouden worden om aanwezig en de gasten te zijn bij de bruiloft van het avondmaal van het Lam. Dit gebod is nooit herroepen. Deze wet is nooit afgeschaft. Maar staat nog tot op deze dag, gelijk de wetten der Meden en Perzen, die niet veranderen.

Er is ook zo vastgesteld en besloten bij een onveranderlijke instelling, dat alle oude soldaten of verminkten, die verbonden zijn geweest aan des Heeren zijde tegen de wereld, het vlees en de duivel, dat deze, nadat ze ontslagen zijn van hun dienst, een pensioen zal verordend worden en dat ze daarna voor altijd vrij zullen zijn van de krijg.

Verder is het vastgesteld, bij dezelfde autoriteit of macht hiervoren genoemd, dat in geval deze soldaten hebben volhard en dapper gestreden hebben in belang van Zijn Majesteit en niet overwonnen zijn geworden door van de Konings vijanden, namelijk de wereld, het vlees en de duivel, zodat ze zich terug getrokken zouden hebben van Zijn Majesteit's dienst en zich verbonden

hebben met de oproermakers en opstandelingen tegen de Koning en Zijn sterkten als voorheen gezegd; zo is het besloten, verordend en onveranderlijk vastgesteld bij een eeuwig mandaat of opdracht, dat die overwinnaars zullen dragen *een kroon* als teken van koninklijke waardigheid, en trouw en overwinning, en *een palmtak* in hun handen als teken van eeuwige zegepraal. En zij zullen uitroepen onder al des Konings beroemde helden: “*Hem, die op de troon zit, en het Lam, zij de dankzegging, en de ere, en de heerlijkheid, en de kracht in alle, alle eeuwigheid!*”
Lang leve de Koning! Lang leve de Koning!

W. H. S.S.

3. Mijn geliefde zoon (waarschijnlijk Josef Chamberlain)

Pentonville, 12 April, 1813.

Mijn geliefde zoon; mijn dienstgezel en ik hoop mijn oprechte en ware jukgezel!

Genade en vrede zij met u.

Voordat de Heere u opgericht had, stond ik alleen, hebbende niemand die het werk Gods werkt, gelijk ik doe. Maar mijn God heeft mij bijgestaan, mij voorzien, aangemoedigd en tot mij gesproken. En overeenkomstig Zijn belofte breng ik nog vruchten voort in de ouderdom; *om te verkondigen dat de Heere recht is en in Hem is geen onrecht.*

De stad London wordt bewerkt door vierderlei soort arbeiders.

De eerste is het Arminiaans geslacht, deze verhogen het schepsel en verlagen de verdiensten van de Zaligmaker en de genade Gods in Hem.

De volgende soort zijn de verwaanden en vermetelen; deze preken een verzekering, maar hun vertrouwen is in het vlees en niet in de kracht Gods.

Daar is een derde gezelschap van mannen, die zwanger schijnen te zijn met een wettisch streven, verschrikkingen, toorn en bitterheid alsof de worm én het vuur reeds hadden begonnen. Deze doen al hun werk in een storm en onweer en preken hoofdzakelijk over hel en verdoemenis.

De vierde soort, zoals Socinianen en Arianen, zijn door de Satan aangesteld om de Koning van Sion te verlagen en gelijk te stellen met een bloot schepsel, zodat hun bedrogen volgelingen vlees tot hun arm stellen en in hun hart afwijken van God. In deze werkt de vijand krachtig, wiens kop echter verbrijzeld is, niet door een mens maar door zijn machtige Schepper, die eenmaal zijn Rechter en Vonnisser zal zijn en daarom vroeg hij Hem eenmaal, *of Hij gekomen was om hem te pijnigen voor de tijd?* Al deze zijn vijanden van God en van zijn geliefden Zoon el zijn sterk in het belang van de duivel. Niet een ziel die de waarde van Christus kent en Zijn persoon liefheeft, zal ooit licht van Hem kunnen spreken. “O, mijn ziel, komt niet in hun verborgen raad, noch in hun vergadering; mijn waarde ziel, wees niet met hen verenigt,” want de Satan hitst hun aan en zij doen zijn werk, wetende de ondergang van hun allen.

Wij hebben geen taal noch wijsheid die de wereld ons leert aanzienlijk genoeg om aan de mensen de wijsheid Gods uit te drukken, daarom moeten wij woorden gebruiken die de Heilige Geest ons leert.

De vereniging der Godheid wordt bij ons voorgesteld door de vier volgende namen:

1. Wezen. “Ik zal, zijn die Ik zijn zal.” Eeuwige zelfaanwezigheid is Wezen in de hoogste betekenis van het woord.
2. Natuur. “Maar toen, als gij God niet kendet, diendet gij degenen, die van nature geen Goden zijn.” Gal. 4: 8. En verder, deelhebbers aan de Goddelijke *natuur*, gelijk de Heilige Geest genoemd

wordt, 2 Petrus 2: 4.

3. Substantie of zelfstandigheid. God zelf is ons Deel, ons Schild en dus een allesovertreffend groot loon. "Opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven, dat bestendig is, en Ik zal hun schatkameren vervullen." Spreuk. 8: 21. Een blijvend goed in de hemelen." Hebr. 10: 34.

4. Godheid. Hand. 17: 29; Rom. 1: 20; Kol. 2: 9. Godheid of Goddelijkheid, Zelfbezitting van al de volmaaktheden die alleen eigen zijn aan de hoge God.

In dit Wezen, Zelfstandigheid of Godheid zijn drie Personen; evengelijk in heerlijkheid en majesteit. Zodat, wanneer Een een Persoon is, de andere Twee het ook moeten zijn. Een rechtvaardig Persoon, Matth. 27: 24. De Persoon van Christus, 2 Cor. 2: 10. Het uitgedrukte Beeld van des Vaders Persoon, Heb. 1: 3. U moet de Personen niet vermengen, door de één van de ander te scheiden, want niet de Eerste noch de Laatste of Derde is vlees geworden, maar de Tweede.

Ook moeten wij de Substantie of zelfstandigheid niet verdelen, want dan maken wij een meervoud van Goden. Elk Persoon is een onderscheiden Getuige. "Ik getuig van Mijzelfven," en: "de Vader heeft van Mij getuigd," en: „wij zijn ook getuigen van deze dingen," en alzo ook de Heilige Geest, die God gegeven heeft aan al degenen dié, Hem gehoorzamen. Door het geloof komen wij tot Jezus de Middelaar, en door liefde tot God de Rechter over allen, en door het "Abba, Vader" wordt de Geest in ons gekend.

Hiertegen kan de Ariaan niets doen. Laat hen die onze Heere niet liefhebben een vervloeking zijn, Maranatha. Vaartwel, mijn zoon Jozef. Mijn liefde aan al de Heiligen.

W. H. S.S.

4. Aan een vriend

Geliefde vriend.

Uw brief is mij behouden in handen gekomen en de inhoud beviel mij goed. God zal Zijn uitverkorenen nooit laten in de handen der blinde leidlieden of bedrieglijke arbeiders. Al Gods kinderen worden van Hem geleerd. Iedereen die het van den Vader hoort en leert komt tot Christus en God leert ons uit Zijn wet, opdat wij de behoefte en noodzakelijkheid van Christus zouden gevoelen, om tot Hem geleid te worden en onze ziel op Hem te laten rusten en Zijn grote verlossing.

Het einde en oogmerk van Gods onderwijzing is dit: *dat we Hem zouden kennen, de ware God en Jezus Christus Die Hij gezonden heeft*; Wie te kennen het eeuwige leven is. De Almachtige is nu bezig u te onderwijzen en ik weet dat niemand kan onderwijzen gelijk als Hij. Daarom hoort de roede en wie ze besteld heeft, want er is een stem in Gods roede, die luidt: "Allen die Ik liefheb kastijd en tuchtig Ik, en Ik gesel een iegelijk zoon die Ik aanneem." Dit is de stem van Gods Vaderlijke roede. En gezegend zijn zij die er onder buigen en zich er onder vernederen. "Gezegend (zegt de Geest) is de man die Gij kastijdt en leert uit Uw wet; opdat hij rust mag ontvangen van de dagen zijns tegenspoeds, totdat de put gegraven wordt voor de goddelozen." Psalm 94.

Als het bericht dat u mij gezonden hebt eerlijk en waar is, dan schijnt het mij toe dat de Heere het goede werk in u begonnen heeft. Het is God die onze harten opnieuw vormt in Christus Jezus en die onze harten besnijdt om Hem lief te hebben. Deze liefde zult ge gewaar worden je een gevoel krijgt van uw zondige staat en daarin verootmoedigd wordt. Onthoud het, dat de Heere wil wonen bij hen die verslagen van geest zijn en die voor Zijn Woord beven. Niets is Christus aangener onder de hemel dan het vinden van een verloren schaap van het huis Israëls. Hij roept hemel en aarde, vrienden en burenen, heiligen en engelen samen om zich met Hem te verenigen in de blijdschap, zeggende: "Verblijdt u met Mij, want Mijn schaap was verloren en Ik heb het

gebonden." O wat een aanmoediging is dit voor een zondaar, zijnde verbroken van hart, zoekende en inspannende om zich in ootmoedig gebed aan te bevelen aan de goede Herder, Die liefheeft en Zijn leven gegeven heeft voor Zijn schapen.

Ik weet niet of je mijn gekrabbel kan lezen; ik word oud en mijn hand begint te beven en daar ik pas verhuisd ben naar een nieuwe woning zo voel ik mij nog niet erg op mijn gemak.

Vaarwel! Barmhartigheid en waarheid zij met u.

Zo bidt uw vriend en dienaar in Christus Jezus.

W. HUNTINGTON

5. Aan de heer C.

1800

Geliefde vader C.

Enigen tijd geleden ben ik gehoord dat u maar zwakjes geweest bent; dat ook het geval met mij is geweest. Maar geloofd zij God, ik ben nu weer veel beter. Deze lange koude winter heeft mij niet weinig beproefd. Maar God komt deze arme aardse tabernakels langzamerhand en bij trappen af te breken en daar tegenover laat Hij ons weten dat wij een huis hebben in de Hemel, een gebouw niet met handen gemaakt, een meer volmaaktere tabernakel niet zijnde van dit maaksel. In deze zuchten wij, wordende verdrukt, en moeten zuchten, opdat het zou toenemen in zwakte. Maar 't geloof gelooft, de hoop verwacht en de lijdzaamheid verbeidt het betere verblijf, waar de inwoners niet meer zullen zeggen: *ik ben ziek. Want het volk dat daarin woont zal vergeving van ongerechtigheid hebben*; wat hier de oorzaak is van alle pijn en smart, verdriet en droefheid.

Maar de gezegende Verlosser heeft onze pijnen gedragen en was wel bekend met onze smarten. Hij heeft onze pijnen en smarten verdragen en om de arbeid van Zijn ziel zal Hij verzadigd worden in onze redding en in onze verheerlijking. Want Hij zal Zich verblijden in Zijn verworven erfenis, wanneer Hij de voorwerpen van Zijn Koninkrijk in vol getal de Vader zal voorstellen, allen volkomen behouden en allen volmaakt verheerlijkt, met een: "Zie hier Ik, en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt!" Onze aardse verdrukkingen zijn maar voor een ogenblik, wanneer ze vergeleken worden bij onze eeuwige erfenis. God heeft ons gelouterd in de oven der verdrukking om ons daardoor te verootmoedigen en om ons er gepast of geschikt voor te maken. Deze verdrukkingen zijn niet aangenaam maar grievend, nochtans werpen ze een vreedzame vrucht der gerechtigheid af, namelijk voor hen die er door geoefend worden. Zij ontdekken de verdorvenheid en vijandschap van het vleselijke gemoed en de behoefte om onderworpen te zijn aan Gods wil, dat ons afbrengt van alle vertrouwen op onze eigen harten.

Beproevingen brengen deze wereld bij ons in verachting en ze maken dat er een hoop op Christus verschijnt van eindeloze waardij. En wekt het hart op tot dankbaarheid aan God, Die ons niet weggezonden heeft met een deel slechts voor dit leven, dat toch niets anders voor de ziel is, dan ijdelheid en kwelling.

Ik hoop dat wanneer het weer wat beter wordt, ik het genoeg zal hebben om u een bezoek te kunnen brengen, maar op het ogenblik kan ik de koude bijna niet verdragen. Mijn vrouw ligt er bijneer met de gout (jicht) in heide voeten; dat haar eerder in een slechtere stemming brengt dan in een betere.

Biedt uw echtgenoot mijn hoogachting en neem u die ook aan van:

W. H. SS.

6. Aan een vriend

Chricklewood, 26 februari 1811

Geliefde vriend,

De Heere God onze Zaligmaker heeft een uitverkoren volk in deze wereld, die van nature kinderen des toorns zijn gelijk de anderen, zijnde allen onder een en hetzelfde oordeel der verdoemenis. Maar de voorwerpen van zijn keuze kent Hij bij name en zal hen op Zijn tijd bij hun naam roepen hen leidende uit de wereld en van de vergaderingen der huichelaars. Want Hij die God vreest zal zich van die allen afscheiden. God, op zijn eigen tijd en wijze zondert deze af, door hen te brengen in zekere bekommring, in welke toestand een leraar van de letter geacht wordt als een ellendige vertrooster en een geneesmeester van geen waarde.

De man die naar Jericho ging viel onder de dieven. Scherpe overtuigingen en Satanische verzoeken kwamen op hem. Hij voelde dat Satan de mens beroofd had van Gods beeld; de zonde had hem beroofd van alle ware vrede en het vonnis van de doods had hem beroofd van het leven, zodat hij halfdood werd achtergelaten, nog levende in het lichaam; de zonde herleefde in zijn ziel en hij stierf. In deze beklagelijke toestand kon de priester en de Leviet niet helpen. Zij waren zich bewust dat noch de geboden der wet, noch het bloed van rammen hem ooit konden genezen en wetende bij hun zelf dat ze de balsem uit Gilead niet bij zich hadden, gingen zij van tegenover hem voorbij. Deze dokters zijn van nul en gener waarde, uitgezonderd voor hen die onverzwaakt zijn van hart, voor de gerusten te Sion of die gevoelloos zijn in hun ziel.

Toen deze weg waren kwam de goede Samaritaan; want: "Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn." Het komt tot u nadat ge geld uitgegeven hebt voor hetgeen geen brood is en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan. De verloren zoon werkte op dezelfde wijze; "hij voegde zich bij een der burgers van dat land," een burger van "Jeruzalem dat nu is, en dienstbaar is met haar kinderen." Dit waren de burgers die Christus haatten en Hem achterna zonden, zeggende: "We willen niet dat deze koning over ons zij." Deze burger stuurde hem niet naar de berg Sion, de stad van de grote Koning, maar op zijn eigen land; niet naar de schapen des Heeren, maar naar zijn eigen kudden; niet om gevoed te worden maar om de dode letter te dienen, om de vergadering der doden te voeden. Maar daar kwam een grote hongersnood in dat land. God door Zijn Geest maakte de arme ziel levend en toen voelde hij zijn gebrek. Deze grote hongersnood was een geestelijke en de ziel was in gevaar om door gebrek aan het brood des levens om te komen, dat niet één mens hem gaf. Want Christus wordt niet gekend bij de zwijnen, noch wordt Hij gekend onder de dienaars der letter. Uit deze dingen kunnen wij zien, hoe God Zijn uitverkorenen komt af te zonderen en ze tot hun zelf brengt. Het gewond worden door de dieven, en de verachting van de priester en de Leviet maakten plaats voor de goede Samaritaan in de vorige gelijkenis. En de grote hongersnood baande een weg voor het Brood des levens en het geslachte kalf. Door deze dingen komt God de bedorvenen van de kostelijken af te scheiden, iets dat de dienaars der letter niet kunnen doen. Want het is hun werk om het kaf te verzamelen, maar het werk van de gezanten des Heeren is om het koren te verzamelen en het te vergaderen op Zijn dorsvloer. Dit is de huishouding van de Heere en het voorgaande dient als een wan om de dorsvloer zuiver te houden. Wonden, hongersnoden, kruisen, teleurstellingen, dienstbaarheid en ellende zullen de uitverkorenen vergezellen en vervolgen totdat ze uitkomen vanuit de vergaderingen der huichelaars en afgescheiden zijn van de dwaze maagden. Als God u terecht gewezen heeft, terwijl anderen onder de misleiding gelaten worden; als God uw ogen verlicht heeft om u te doen zien de ledigheid der bediening terwijl anderen nog steeds blind zijn; Wie heeft dan uw ogen geopend, en Wie heeft u onderscheiden? Geloof mij als ik u zeg, dat Christus' opdracht en aanstelling zich niet uitstrekt tot allen. Hij is niet gekomen om te genezen die gezond zijn, want die hebben de medicijnmeester niet van node; noch om de verzadigden te voeden. "Wee ulieden die verzadigd zijt"; noch om de wijzen te onderrichten, want deze dingen

zijn voor de wijzen en verstandigen verborgen; noch om te roepen en te rechtvaardigen de rechtvaardigen, want zij rechtvaardigen zichzelf; maar God kent hun harten. Al de zorg en bezigheid van Christus is omtrent de armen en behoeftigen, de zieken en de lammen, de hongerigen en dorstigen, de gewonde geest en de innerlijke overtuigde zondaars. Er is niet één woord tegen deze in Gods getuigenis, als daar zijn de armen van geest, indien het recht verstaan wordt. Deze kenmerken beschrijft de Heilige Geest en wijst hen aan als de voorwerpen van Christus bijzondere zorg en als Zijn eigendomsschat.

Uw zeer toegenegen
W. H. S.S.

7. Aan een collega

2 April, 1808.

De kajuit, aan boord van de Voorzienigheid, bestemd voor de Schone Havens, de kaap De Goede Hoop en Drie-eenheidbaai, in het Nieuw uitgevonden Land. Het zeilen in stil en prachtig weer is dikwijls gevaarlijk, vooral wanneer we geneigd zijn om te zorgeloos te worden. Gisteren had ik een treurige storm en een moeilijk werk om het roer te besturen. De Satan stookte de oude mens op in een hoge mate en ze waren zo aan het razen en verdoemen beneden het dek, totdat ik van boven sidderde. Ik kon mijn scheepsjournaal niet vinden en de bezoekers drongen zo op mij aan dat ik moedeloos werd. Toen gaf Satan mij de raad, om de boot neer te laten onder de standaard (bij het roer) en zo uit het schip te vluchten; de bediening te verlaten en het scheepsvolk zo zonder stuurman achter te laten. O, wat een schepsel is de mens! Van al de vreesachtige voorstellingen die ik ooit ontvangen heb van de dood, de koning der verschrikking, en de ergste inbeelding die ik ooit gehad heb van geesten, duivels, wilden, beren, tijgers, leeuw en wolven - neemt ze allen samen en schildert ze in het meest vreesachtigste, verschrikkelijkste of geduchtste licht - die allen hebben de dokter nooit zo erg verstrikt als een waar gezicht en gewaarwording van Willem Huntington en wat hij heeft gedaan, wanneer ik hem zag in het licht Gods. En ik geloof dat ik met eerbied kan zeggen: de Heere weet dat deze belijdenis de waarheid is. Deze gezichten, in het licht van een toornig God, schijnende in een verbroken wet, stuurt het vaarttuig des toorns naar de bodem. Alle valse hoop, vals geloof, menselijke gerechtigheid, verkeerde begrippen van Gods barmhartigheid, enz.; ... ze worden allemaal verbrand bij hem die door deze struiken en doornen gaat. Dit is de laatste snik van de vrije wil en de eeuwige dood voor de wettische hoop. Maar deze dood is vergezeld met nieuw leven; wij staan op in nieuwigheid van de levens. "De doden zullen horen de stem van de Zone Gods, en die ze gehoord hebben zullen leven." Nadat de treurige storm van gisteren voorbijgegaan en gestild was en ik geoefend was geworden in vele teksten, zo bleef het laatste vers van het 25ste hoofdstuk van Matthéüs' Evangelie mij ophouden. "En deze zullen gaan in de eeuwige pijn, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven." Daar werd ik lang bij bepaald en ik werd er inderdaad met een hoge Hand doorgeleid. En nu op het ogenblik ben ik tussen twee engten, niet wetende waar mij het meest over te verwonderen; over de slechtheid van des dokters hart, of over de onfeilbare goedheid van Gods lieve Zoon.

God zegene u voor eeuwig.
Uw krachteloze metgezel.

Gegroet.
W. H. S.S.

8. Aan een broeder

Paddington, 1796.

Geliefde broeder,

De brief door u mij toegezonden, is vriendelijk ontvangen te midden van deze onaangename storm; echter ben ik besloten om te staan en te weerstaan, ziende dat God mij geplaatst heeft. Waar ik nu ben en van mijn standplaats zal niemand mij neertrekken dan Hij, die mij er gezet heeft. God heeft enig koren in onze hoop en Satan is het gewaar; van hier de verdoemelijke ketterijen die hij op de dorsvloer werpt en de huichelaars en wolven die hij onder ons zendt. Christus had veel volk te Korinthe en vele valse apostelen waren daar. Ja, Satan bestookte die kerk meer dan enige andere, omdat hij wist dat hij in die stad, het grootste verlies geleden had.

Ik weet dat mijn verblijf in deze wereld niet lang meer duren zal. Zodra ik buiten schulden ben, zal ik mijn huis en aangelegenheden in orde brengen. Want ik heb sterkte indrukken dat ik nooit meer een andere May heuvel¹ beklimmen zal.

Weinig en kwaad zijn de dagen van mijn leven geweest; vele maanden verontrust door de pijnen van de hel; zeven jaren in honger, koude en naaktheid; bijna drie jaren in wettische dienstbaarheid op de kansel, zodat ik ook kan spreken tot hen die in zulk een staat verkeren.

Toen ik hier door was, werden kettters op mij losgelaten te Farnham; baptisten van de vrije wil te Woking; Burnham scheurde ons tak voor tak weg te Ditton; Arminianen te Richmond en te Londen waren Turken en duivels, Dëisten en Arianen. Toen ik van deze verlost was door het verlaten van de Margareth Street kapel, viel er een veertienjarige last van schulden op mijn rug. En zodra God mij tien pond toezond stuurde de duivel de een of ander om mij er van twintig te beroven. God moedigde John Bull² aan. Huichelaars benamen hem de moed; de een toonde hem zijn vrijzinnigheid, de andere hield hem terug; soms sloeg hij naar boven, dan weer trok hij zich terug, totdat hij een wilde stier in een net werd en zijnde koppig van natuur zo viel hij ten laatste neer in de voren. Niemand dan God en ikzelf weten hoe ze mij misbruikt, beroofd en geplunderd hebben. Maar mijn oog en mijn hart zijn nu gevestigd op Petershamskerkhof en mijn grafstede daar. En bij mijn vertrek zullen ze bedriegers, wolven en duivels genoeg hebben. Ze zijn teveel verzadigd, maar zullen moeten vasten in de dagen die komen zullen. Want de bewolkte en duistere dag is nabij. Maar God is mijn Licht; en mijn Held zal met mij gaan, en de leiding der gemeente zal het verlies van haar kandelaar missen en betreuren beide. Hen, die het woord van Zijn lijdzaamheid bewaren, die zal Hij ook bewaren uit de ure der verzoeking; terwijl de huichelaren te Sion, die groot spreken van hun geloof, kracht en wijsheid, en die het waarachtige licht en de rechtvaardigen haten, overgelaten zullen worden om de storm te doorstaan en de schok te verdragen. En dan zal het openbaar gemaakt worden wat ze zijn, want de dag zal hen en hun fundament beproeven en hun hooi, stro en stoppelen zullen verteren. En gelijk Simson met zijn afgeschoren haarlokken, zo zullen zij ook verschijnen als andere mensen.

Maar God zal, mij doen herleven. Hij zal mij voortbrengen uit het stof der aarde. Hij zal mijn grootheid vermeerderen en mij van rondom vertroosten en verkwikken. *Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb het geloof behouden.* Ik heb niets tegengestaan dan bedriegers, huichelaars, kettters, duivels en zonden; noch heb ik iets anders gepredikt dan de waarheid.

Ik dank u voor uw vele gunsten en hoop altijd te blijven, geliefde vriend,

De uwe in Christus Jezus.

W. H. s.s

¹ Een Mayflair is een deftige wijk in Londen.

² Huntington noemt ironisch zichzelf John Bull, (bull = stier)

9. Aan een broeder

5 Febr. 1800.

Geliefde broeder,

Het speet mij te moeten horen van het verdrietig ongeluk dat uw vrouw trof. Maar “de mens is geboren tot moeite, gelijk de vonken geneigd zijn om omhoog te vliegen.” Ik hoop dat de Heere u door genade ondersteunt, en op Zijn goede tijd, haar weer herstelt.

Ik heb een brief geschreven aan L., waarvan ik u een kopie zal sturen. De brieven die u gezonden hebt aan Mr. O. heb ik gezien, en ik moet belijden dat ze zulk een verwarring en blindheid bevatten, als mijn ogen nooit tevoren is voorgehouden.

Ik zou u aanraden niets met hen van doen te willen hebben. En wat A. aangaat, ik zou hem op een behoorlijke afstand houden, want ik geloof dat God hem spoedig zal ontdekken. Laat ze hun gang gaan, vermengd u niet met hen en spreek ook niets over hen. Maar houd u dicht bij God; lees Zijn Woord en roep Zijn Naam aan, en je zult ze spoedig verstrooid zien in de inbeeldingen hunner harten. Ik zou niet dulden dat een enige mij moeite aan kwam doen. Ik zou ze mijn huis verbieden. Ik ben zo geërgerd aan het gedrag van Z., dat ik nooit iets meer met hen te doen wil hebben, uitgezonderd dan, wanneer het Gode mocht behagen hem terug te brengen en hem er uit te voeren; dat, zo ik geloof, je nooit zult zien. Want ze zondigen inderdaad in een zeer hoge mate.

Om het verborgen gebed *wettisch* te noemen is verschrikkelijk. “Wettisch”, overeenkomende met de gewone betekenis van het woord onder de Christenen, is de toorn van God en het vonnis der wet, werkende op een schuldige consciëntie, maar dit kan nooit de invloed zijn van de Geest der gebeden.

God maakt onderscheid tussen de dienstbaarheid van een levend gemaakte zondaar, en de Geest der gebeden die zijn werking op hem doet. “In boeien zullen zij overkomen, en zij zullen komen met geweën en met smeking zal Ik ze voeren.” Jesaja 45: 14; vergelijk Jeremia 31: 9.

Hun profetie dat er te W. een zifting zou komen en dat ze niet teleurgesteld zouden worden in mijn sterven, overtuigt mij dat ze zeer hoog zijn geklommen. Maar ik geloof dat zij eerst eens licht nodig hebben om hun eigen onkunde te zien, voordat ze zich zouden verbeelden te kunnen bespeuren, wat er in de baarmoeder der Voorzienigheid is opgesloten. Ook geloof ik niet dat ik van slechtere huichelaars omgeven ben als zij zijn. Want ik zal nooit geloven dat een enig echt kind Gods, zich gebonden zal gevoelen met de band der geestelijke liefde aan iemand, die durft te spreken tegen de werkingen van de Heilige Geest. Het is vast en zeker dat zij de stoel der spotters beklimmen, en het is mijn vaste overtuiging, dat God hen spoedig ontkleden zal van al hun godsdienst.

Ik zou bijna net zo lief een man in mijn huis hebben besmet met de pest, als één beziel met wettische hovaardij; de eerste is niet meer dodelijk voor het vlees als de laatste is voor een Goddelijke ziel. En ik heb er nooit een meer mee vervuld gezien dan de arme H., noch is het mogelijk om blinder te zijn. Ik geloof dat Mr. L. zijn dienstbaarheid van hem gekregen heeft, want zij is aanstekend, gelijk de pestilentie; ze wandelt en werkt in de duisternis. Laat mij nu en dan weten hoe dat ze voortgaan en of dat ze niet verdorren en verzengd worden. Want een rank die niet blijft in de ware Wijnstok droogt spoedig op; mensen zonder genade vergaderen hen in hun gezelschap, en ten laatste gaan zij te gronde.

Vaartwel Tommy.

Genade en vrede zij met u.

Zo bidt de uwe in Hem:

W.H.

10. (Ingesloten in de vorige brief)

17 maart, 1800.

Geliefde heer.

Genade en vrede zij u vermenigvuldigd door Jezus Christus, onze Heere en Zaligmaker.

Het spijt mij ten zeerste, te moeten horen dat de tegenstanders van God en mensen, zulk een voordeel op u behaald hebben. De Satan is oud in listen en u bent nog maar een jonge strijder, en ik heb geen twijfel of je zult met ter tijd wel inzien, dat het gehele rumoer te G., niets anders is als zijn werk. God is niet de Auteur van verwarring. "Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aards, natuurlijk, duivels. Want waar nijd en twistgierigheid is, daar is verwarring én alle boze handel." Jak. 3: 15, 16.

Uw gedrag met Mr. B. is onverantwoordelijk volgens het Woord Gods, en ik hoop dat de Heere het u zal laten zien. Als broeders afzonderlijk in een twist elkaar onrecht aan doen, of beledigen, dan moeten ze het ook weer afzonderlijk met elkaar goed maken. En als zij het niet kunnen dan moeten twee of drie anderen er bij geroepen worden. En als deze het niet kunnen zo moet de gemeente er mee bekend gemaakt worden, en hij die naar deze niet wil horen, zal als een heiden verworpen worden. Maar van de kansel moet niets van dat alles gedaan worden. Als een man ketterijen aankleven, zo moet hij verworpen worden na de tweede vermaning. En als een lid van de kerk openbaar zondigt, en een openbare schande over de zaak brengt, gevende de vijanden gelegenheid om lasterlijk te spreken, dan moet hij berispt worden in de tegenwoordigheid van allen, opdat de anderen zouden vrezen. Ik kan niet vinden dat Mr. B. iets verkeerd of onzedelijks ten laste gelegd kan worden. En niettemin is van de kansel op hem gewezen.

Wat Mr. A. aanbetreft, ik geloof dat het gedrag tegenover zijn vriend schandelijk is. "Hij die een vriend heeft, moet zichzelf vriendelijk gedragen, maar hij die kwaad voor goed vergeldt, het kwaad zal van zijn huis niet wijken."

Ik denk dat Mr. B. hem zóver voor is, als dat Paulus mij voor is. Want zeker is het dat nooit een man blinder, noch vervuld was met meer wettische dienstbaarheid dan die arme A. Want hij heeft zuurdesem genoeg in zich om de gehele klomp te doorzuren, of om een gehele kerk in eeuwigdurende dienstbaarheid te brengen. Er kan geen slechtere invloed zijn dan de zure, bitter en opzwellende gisting van het Farizeese zuurdeeg. Onze Heere heeft Zijn discipelen er tegen gewaarschuwd, en wel mocht Hij. Want geen vrede, rust, liefde, blijdschap, erkentelijkheid, lof en dankbaarheid aan God, kan wonen waar die geest heerst. Het is een samenhang van schuld, toorn, vrees, dienstbaarheid, dood, hardheid van hart, hoogmoed en ongeloof. En dit zijn al de bestanddelen waarmee een ziel in banden kan verkeren, en zijn alle in tegenstelling met ieder gedeelte der geestelijke bediening, die genoemd worden: "De werken des geloofs; den arbeid der liefde, en de lijdzaamheid der hoop, in onze Heere Jezus Christus". En zonder liefdadigheid (of liefde) is een mens niets anders dan een klinkende schel.

Is het mogelijk vriend L., dat een man onder de Hemel zo verblind kan zijn door de Satan, om te zeggen: "Den oude mens bemind het verborgen gebed?"

Weet je wat de oude mens is? Adams overtreding wordt vijfmaal genoemd, "de misdaad." Lees Romeinen 5. De mens beledigde God door zijn ongehoorzaamheid en God het kwaad wrekende, werd de mens geërgerd aan God. De vijandschap van het verstand is het voornaamste gedeelte van de oude mens. Zelfs dan als liefde het geheel van de nieuwe mens insluit. Leest 1 Korinthe 13.

En durft u of A. te zeggen, dat vijandschap de gemeenschap met God bemint?

Uw prediken en schimpen tegen het verborgen gebed, is kwaad spreken van het Verbond Gods waarin Hij beloofd vernieuwde genade en tijdelijke voorraad. Maar niet één ding door Hem beloofd, zal Hij ons schenken zonder dat het gebed gebruikt is, om het tot ons in te brengen. Lees Ezech. 36: 24 37. Om tegen het gebed te spreken is, zich tegen de Heilige Geest stellen, Die een Geest is van smekingen of ootmoedig verzoeken. Onder de wet moest er 's morgens en 's avonds onophoudelijk wierook geofferd worden. Exod. 30: 7, 8. En onder de heidenen, ten tijde van het

Evangelie, zegt God: “Aan alle plaats zal Mijn Naam reukwerk toegebracht worden.” Mal. 1: 11. Niet letterlijke wierook. Want hij, die dat offert, is zo afschuwelijk als een die een afgod zegent. Het verborgen gebed wordt bedoeld.

De volgende bewering van uw eigen pen is verschrikkelijk; ik denk het grenst aan de grote overtreding. “En waarin denkt u dat de onvruchtbaarheid bestaat? Ze bestaat in al de werken en de arbeid van het vlees, zoals daar zijn: bidden, lezen, horen, spreken, denken, wensen en verlangen; dit alles is niets anders dan ledigheid en zonder enig profijt.”

Ik heb meer door het gebed van God verkregen in één uur, dan u van Hem gekregen hebt in al uw dagen. Wat het lezen aangaat, het is een gebod van Christus “om de Schriften te onderzoeken”; en: “Zalig is hij die leest, en zijn zij die horen de woorden van deze profetie, en die bewaren, wat in dezelve geschreven is.” Openb. 1: 3.

En wat het horen aanbetreft, die Godes zijn, horen Zijn Woord, en die het niet horen zijn niet van God. Ik ben er zeker van, dat enige honderden tot Christus gebracht zijn, wier pardon verzegeld is geworden, slechts door mij te horen; en drie duizend op eenmaal door Petrus te horen. Zodat hierin profijt is, ja, grote winst. En zij die God vrezen spreken dikwijls, de een tegen de ander; en God hoort het, en onthoudt het en zegt, dat ze de Zijnen zullen zijn, wanneer Hij Zijn juwelen zal opmaken. Mal. 3.

En zo is het ook met denken: “Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben Uw vertroosting mijn ziel verkwikt”, zegt David.

En zo is het ook met wensen: Elihu was, overeenkomstig de wensen van Job, in Gods plaats. En zo is er ook een verlangen: God zal de verlangende ziel bevredigen en de treurende vervullen.

Om deze dingen op het vlees toe te passen is verschrikkelijk. U vermengt de dingen, en verdonkert de raad door woorden zonder wetenschap. Uw brieven aan juffrouw B. zijn een totale verwarring en haar aan te sporen om gelovig te zijn aan haar broeder (zoals u het noemt) is schandelijk; het is tweedracht zaaien en goede vrienden scheiden, wat God haat.

En daarbij denk ik, dat Mr. B. u vér voor is en A. ook, vergelijkende met uw tegenwoordig gedrag. Ook zal God zulke dingen niet dulden, dat ge voorgaat om de harten in te dringen van hen die God vrezen. Die geest zal nooit op een krachtige wijze werken, dan in hen die vergaan. Zij die God liefhebben zullen u spoedig gaan mijden, terwijl zulken die bedorven zijn van hart u zullen aanhangen. En het moet zo zijn, want “zij die van de weg van de verstands afdwalen, zullen in de gemeente der doden verkeren”, niet der levenden.

Ik ben bang dat God u aan het ontdekken is en A. ook, en voordat ge het ooit gewaar wordt, zult ge beiden naakt gaan, en anderen zullen uw schaamte zien. “De werken des vleses nu zijn openbaar; welke zijn overspel, hoerij, onreinheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten”, enz., Gal. 5: 18. En niet lezen noch bidden.

Uw aandringen dat de binnenkameren het hart is, en geloof de deur, is niet de mening onzes Heeren. Een mens kan niet gaan in zijn eigen hart, het gebed komt uit het hart en door het gebed dringt de mens dicht bij God. Christus weerstaat de trotse schriftgeleerden, die op de hoeken der straten stonden te bidden, om van de mensen gezien te worden; waar Hij tegenoverstelt de verborgen binnenkamer, waar niemand kan zien dan God alleen. En waar de beloning van het eerste is de toejuiching der wereld, daar zal Gods genade het laatste belonen. Het hart wordt wel genoemd een tempel, maar nooit een binnenkamer.

Ook hebt u niet de minste grond om te zeggen, dat niet heel Mr. B.'s familie, of enige andere familie behouden zal worden. De familie van Lazarus, - en ik geloof ook die van Filippus, - waren geheel behouden. Wanneer God zegt dat Hij “een zal nemen uit een stad en twee uit een familie,” dan worden de Israëlieten bedoeld en niet een huisgezin. Want een stad bestaat uit veel honderden families of huisgezinnen, maar door een familie meent Hij tien geslachten, want een geslacht had veel steden.

Uw gedrag heeft mij veel verdriet veroorzaakt, daar het de monden zal opendoen van alle vijanden

van Gods macht. Ik ben ziek van predikers.
De Heere onderwijze u beter, is het gebed van,

WILLIAM HUNTINGTON.

11. Aan een vriend

23 Dec. 1803.

Groeten aan mijn geliefde vriend, met volkomen vrede en op zulk een tijd.

De Gravin van Huntington³ heeft de jicht. Haar broeder te Dorsetshire werd ziek en wenste haar te zien; zij ging, maar hij stierf een dag voordat zij aankwam. Zij verwachtte dat hij wat geld had, maar het was zo verstoken dat niemand het kon vinden. Zij ging uit met veertien pond, en zijnde verplicht om hem te begraven, kwam zij thuis met een dubbele ongesteldheid de jicht in haar voet en de jicht in haar beurs.

En ik denk, de jicht zowel als de wet werkt toorn. Ik beval geduld, maar ik heb van zo iets zelfs niets te missen; ik gaf slechts mijn raad en dat gratis.

Ik ben vanmorgen vroeg aan het ovenvegen geweest, de vele zwakheden waaraan ik onderworpen ben, en vele van de remedies die mij daarin tot nut zijn geweest.

- Voor een gezwel in het gemoed, heb ik gevonden nuttig te zijn, een doorn in het vlees, daar hij dient om de wind er uit te laten als ik opgeblazen was, en mij voedende met ijdelheid.
- En wanneer mijn maag zo mooi en lekker was, dat ik bijna op het punt stond om de honingraten te verfoeien, dan heb ik bittere aloë bevonden een voortreffelijk maagversterkend middel te zijn. Het heeft haar versterkt, eetlust bevordert en de vertering geholpen. "Met bittere kruiden zult ge het eten." "Al zijn klederen rieken van mirre en aloë." En ik hen er zeker van, dat het bevestigd wordt aan een hart dat zijn eigen bitterheid kent: "Een hongerige ziel, is alle bitterheid zoet."
- Voor vleselijke gerustheid, geeft men aan de plaag des harten de voorkeur. Maar voor iedere soort jicht is niets invloedrijker dan mosterdzaad en zoete olie. Mosterdzaad is van een warme natuur, meer zelfs dan flanel. En de beste en meest bedreven Geneesmeester die ooit in de wereld geweest is, heeft verklaard *dat geloof, gelijk een mostaardzaad, een berg van deze aarde zou verzetten*, en waarom niet een gezwel van de voet?
Zoete olie is goed voor lichtgeraaktheid en prikkelbaarheid, dat dikwijls bij ziekbedden tegenwoordig is, vooral als de patiënt in het eerste door pijn aangegrepen wordt. Deze medicijn is aangewezen voor de zieken en bedroefden, gelijk geschreven is: "Om hen te geven vreugdeolie voor treurigheid."
- Tegen een rilling van het hart, of wanneer de aandoeningen koud zijn geworden en de liefde verkoeld, en vleselijke zekerheid daarop is gevolgd, dan is de meest invloedrijkste medicijn, die ooit bij mij is aangewend in dit geval geweest: de jeneverkolen of de vlammen van geestelijke jaloerse arbeid, opspringende uit de veronderstelling van gekrenkte liefde. Dit is zo invloedrijk als dat een vlieg is op een vadsige jonge stier.
- Voor de slaapzuchtigheid of een slapende duivel, die altijd om een peluw roept, heeft de oven der verdrukking of een reis naar Horeb, om de aardbeving, de stormwind en het vuur te zien, wonderen voortgebracht. Ik heb zulke patiënten gekend, die in zulk een wanorde waren, dat ze gedurende de dag hun ogen niet konden openhouden, maar daarna zo

---

³ Mevr. Huntington

wakker geschud zijn geworden, dat ze niet in staat waren om hun ogen 's nachts dicht te doen.

- In dit seizoen van het jaar, gevoelen zwakke mensen de inwendige zaden van hun sterfelijkheid. Dampige misten en een scherpe vriezige lucht, zoeken naar de jichtige materie (etter), en roepen het op om in werking te gaan; iets dat pijn veroorzaakt en pijn roept om rust na werk. En ons opsluitende doet het onze voeten in de stok, en vastgelegd zijnde bij de hielen, worden wij teruggehouden om tot het kwaad te lopen. Wanneer het geraamte is opgesloten, dan halen wij onze gedachten, begeerten en aandoeningen thuis, om ons gezelschap te houden en ons, te onthalen in onze eenzaamheid. Dit doet ons zien wat veronachtzaamd, wat achteruitgegaan, wat uit het gewricht en wat van de kommen is. Het is tijd om voorraad te nemen, om de draden neer te nemen, om de boeken na te zien; om te zien wat er tegen ons openstaat, welke voorraad er is in de handel, hoe hoog het krediet belooft en of wij verliezen, of winst gedaan hebben met de handel.

Al deze mijn raad is gratis, en daarom wordt het gehoopt dat er geen misnoegen zal genomen worden tegen de dokter, die zichzelf onderschrijft,

De uwe ten dienst onder elke invloed,
W. H. s.s.

12. Aan een vriend

April 1805.

Dierbare beminde in de Heere Jezus Christus.

Daar ik enig minuten te sparen heb, kom ik weer eens met een brokje tot mijn vriend, zeer wensende te weten hoe het met u gaat. De laatste maal toen ik u zag, scheen u veel veranderd te zijn in uw gelaat en niet weinig verachterd in uw lichaam. Dit is niet ontstellend, als de inwendige maar in goede orde is. "De uitwendige mens vergaat," zegt Paulus, "maar de inwendige mens wordt vernieuwd van dag tot dag." Het verlichtte verstand is het oog van de nieuwe mens, dat vernieuwd wordt tot kennis, en als de zon meer en meer schijnt, dan neemt dit lid van de nieuwe mens toe. De eetlust van de nieuwe mens is een beginsel van geestelijk leven in de ziel, vurig begerende het brood des levens. Wanneer dit uitroept: "Wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?" En: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, zo schreeuwt mijn ziel tot U, o God!" Dán is het goed. De voeten van de nieuwe mens zijn de geloofswerken waardoor wij wandelen en niet door aanschouwen. Wanneer deze niet belet zijn door twijfelingen en vrezes, noch geneigd zijn om te wankelen door aanvallen van het ongeloof, dan maken we rechte paden voor onze voeten. Het geloof zuivert het hart, zodat hetgeen lam is niet uit de weg geruimd wordt, maar genezen door het Woord, in antwoord op het gelovig gebed. De medelijdende inwendige delen van de nieuwe mens zijn liefdadigheid; dit maakt de ziel teer voor Gods eer, en veroorzaakt medelijden gemengd met smart, wanneer de oude mens worstelt en de opstand oprijst. Dit is de ware bron van alle Goddelijke droefheid en echte boetedoening. Het gemoed van de nieuwe mens is vrede: "Ik zal hem de volkomen vrede bewaren, wiens gemoed op Mij gevestigd blijft." Het werk, de zware arbeid en gedurige oefeningen van de nieuwe mens zijn: *het kruis te dragen met lijdzaamheid, en uit te zien in hoop en verwachting naar de grote beloning der erfenis*. Deze, mijn dierbare vriend, zijn enige van de leden, bewegingen en trekken van de nieuwe mens, waar veel over gesproken wordt, maar die weinig gekend worden. Als deze dingen overvloedig in ons zijn, dan zullen wij niet dor noch onvruchtbaar zijn in de kennis van Jezus Christus.

God zegene u; zo bidt de uwe in Hem, W.H. S.S.

13. Aan Jozef (Chamberlain?)

15 April, 1805.

Geliefde in de Heere.

Genade en vrede zij met u door onze Heere Jezus Christus.

Ik moet belijden dat sinds ik u laatst gezien heb, u veel op mijn gemoed gebonden zijt geweest, daar je mij voorkwam als zijnde zeer versleten, grotelijks veranderd en in een constitutie bijna ouder als ik zelf ben, hoewel in jaren veel jonger.

God schenke, mijn dierbare en goede vriend, dat onze laatste werken meer mogen zijn dan onze eerste; dat, in plaats van onze eerste liefde te verlaten, we bekwaam mogen gemaakt worden om te streven naar liefesbeoefening en te omarmen, omhelzen, erkennen en liefkozen iedere straal, elke vonk en levende kool, die komt van het altaar des brandoffers. "Streeft ernstig naar de beste gaven", zegt God. Leven en liefde zijn het merg en vet van onze verlossing. Een maaltijd van vette dingen is ons beloofd, en wijnen die wel gezuiverd zijn.

Niets Jozef, vervrolijkt de ziel gelijk deze dingen; zet uw hart er op en jaagt ze hard na door gedurig gebed, waarnemende en achtgevende op het werk der genade van binnen, en het werk der Voorzienigheid uitwendig. Ook lezen legt voorraad op om de werkzame geest te voeden, die zal en moet werkzaam zijn. Geef voor iedere weldaad en teken ten goede een dankoffer den Heere. U weet niet hoe Gode welbehaaglijk deze dingen zijn, als ze uit het hart voortkomen en door de handen van de Middelaar gaan. Onder de wet was de wierook samengesteld uit verschillende welriekende specerijen. "Een zuivere wierook (zegt God) zal Mijn Naam geofferd worden onder de heidenen"; menende het gebed en andere geestelijke offeranden. En ik geloof dat de geestelijke mening en evangelische zin van die specerijen deze zeven zijn:

1. Ten eerste, de genade van de levens verlevendigd ons, opdat we onze behoeften gevoelen en zo hongerende tot God naderen.
2. De genade van het licht ontdekt ons, zoals Paulus zegt, "de dingen die ons vrijelijk van God geschonken zijn."
3. De genade van geloof maakt ons bekwaam om God in vertrouwen aan te roepen.
4. De genade der hoop, verwacht een antwoord.
5. De genade van onderwerping laat het aan Gods wil over om te schenken of te onthouden, zoals het Hem het beste schijnt.
6. De genade van geduld wacht op zijn bestemde tijd, terwijl ten
7. De genade der liefde de kool is, die al de andere aan het branden maakt, of ten minste doet roken.

Als het vuur brandt is het een brandoffer met het vet, maar als het slechts rookt, is het een vurig verlangen, maar geen blijdschap. En zelf dit moedigt de hoop aan, want "het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en de ronkende vlaswiek zal Hij niet uitblussen, totdat Hij het recht zal voortgebracht hebben tot overwinning; en de eilanden zullen naar Zijn leer wachten.", „Met al uw offeranden zult ge zout offeren", zegt God. "laat uw woorden niet zout besprengd zijn, opdat ze genade geven dien, die ze horen."! "Hebt zout in uzelf, en houdt vrede onder elkander", zegt Christus. Want "elke offerande zal met zout besprengd zijn." Dit is het zout van het verbond onzes Gods, dat niet mag ontbreken in onze offeranden. En dit zijn de specerijen waarvan de zuivere en heilige wierook is samengesteld. Het altaar is de Godheid van Christus, dat de gave heilig; de menselijke natuur is de offerande. Immanuël, *God met ons* in beide naturen, is de Priester. En de Geest van alle genade voorziet het huisgezin van wierook; zodat "boven de tabernakel een wolk en een rook is des daags, en de glans eens vlamvend vuurs des nachts, want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen."

God zegene u; altijd de uwe,

De dokter.

14. Aan een collega

10 mei 1845.

De dokter, landbouwer en veefokker zendt groeten aan de landbouwer, veefokker en slager. Dit is mooi en regenachtig weer voor ons veefokkers, en ik heb mijn ziel bij tijden er voor dankbaar aan God gevonden. En als dit het geval is dan vermeerdert de inwendige en uitwendige oogst, en bewegen zich in overeenstemming met elkaar. Goedheid gaat voorbij ons en geloof en dankbaarheid volgen na; de eerste helpt de laatste, en de laatste wordt verlevendigd door de eerste. De handeling van het geloof is om God na te wandelen, uitzicht te houden op Zijn hand, Zijn voetstappen na te volgen, om op boodschappen uit te gaan en verse voorraad in te brengen; om bedelaars op te passen en te helpen aan de deur der hoop; om smeekschriften en andere opdrachten te dragen; om het vuur aan te steken op het altaar ten tijde van het reukwerk, en om te wachten op de antwoorden en die toe te passen.

Als het prachtig weer is, wanneer de zon schijnt en in tijden van vrede wanneer er geen strijd is, is het geloof veel buitenshuis, gaande dikwijls uit en is veel in oefening. Maar in het midden der gevaren en wanneer bezet aan elke kant, zoals het geval was met de discipelen op de zee: "Waar is uw geloof? Niet buitenshuis, niet in oefening, nee, het is van binnen werkzaam en het hart ondersteunende tegen de overweldigende vrezen. Laat een gepast woord inkomen en het hart verblijd maken, en dan zal het uitgaan. "Geloofst gij in de Zone Gods?" "Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven? En Jezus zeide tot hem: "En gij hebt Hem gezien, en Die met u spreekt, Dezelve is het". En, uit gaat het geloof: "Ik geloof Heere. En hij aanbad Hem."

Wij leven door het geloof, en dusdanig is het dat wij in- en uitgaan, en weide vinden. Dit grondbeginsel geloof genoemd, wanneer ongebruikt en als slapende, gaat naar gewoonte vergezeld met vasten, maar wanneer in werking en in oefening, dan wordt er feest gehouden. Dodigheid vergezelt het eerste, maar Hemelsgezindheid, met leven en vrede, vergezelt het laatste. Het hart wordt samengetrokken als het geloof thuis blijft, maar het verwijdt altijd als het geloof buitenshuis gaat.

Houdt goed toezicht op deze dingen en ik twijfel niet of je zult uitvinden dat het zo is. Uit al de genadegaven die de Heilige Geest plant, zijn er maar drie die hard werken op een levendige wijze, om ook bij te dragen tot het voedsel voor de ziel. *Lijdzaamheid* is er om de gewichten en lasten te dragen; *zachtmoedigheid* om de grond te verzachten, en *nederigheid* om zich te onderwerpen aan Gods wil. Maar geloof gaat uit en in; de hoop verwacht wat het geloof ontdekt en vat aan krijgt, en liefde zendt haar dankbetuigingen terug voor de zegeningen. "Nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie"; dit zijn de arbeiders. Daarom is het, dat men leest van de werken des geloofs, de arbeid der liefde, en de lijdzaamheid der hoop. "Ik heb gearbeid", zegt Paulus, "meer dan zij allen, doch niet ik, maar de genade Gods die met mij is."

Altijd de uwe,
W. Huntington

15. Aan Jenkin Jenkins

13 juni, 1805.

Zeer beminde in de Heere,
Ik weet niet of u ziek, krachteloos, zwak of kwijnende bent, of dat u in twijfelingen, vrezen, ongeloofigheid of moeite der ziel leeft. Maar voor veel dagen, wanneer ik in het verborgen gebed

was, bent u mij met uw gelaat ziekelijk en mager, gedurig voorgekomen. De man die aan Paulus verscheen, en hem bad zeggende: "Kom over in Macedonië en help ons", verscheen nooit meer om hulp af te smeken, dan uw houding en gelaat het van mij gedaan heeft. U verscheen onverwachts, hebbende geen voorafgaande gedachten omtrent u. En altijd als ik in het gebed was en zelfs wanneer niet, is een vriend van Lewes, nevens een brokje van zijn Excellentie aanwezig geweest voor mijn gezicht. En uit deze dingen vermoed ik, dat enige beproeving of onaangename omstandigheid uw deel is; of dat je in moeite bent, of anders is er iets van een herstel of verlevendiging van het goede werk vanbinnen; een van deze drie dingen vermoed ik is het geval met mijn beminde vriend.

Ik ben ten volste overtuigd dat het gebed nooit te vergeefs opgezonden wordt, want alle gebed gaat op tot God door de handen van onze Hogepriester. En wanneer begeurd met Zijn genade en verdiensten, en vergezeld met Zijn verschijning in de tegenwoordigheid Gods voor ons, geen verdorvenheid van binnen, nee, niet de ongerechtigheid van onze Heilige dingen, kunnen opstijgen met onze gebeden door de handen van de Middelaar. En daar ieder antwoord door hetzelfde kanaal vloeit, kan geen toorn noch vonnis van God door de Middelaar tot ons komen. Vandaar de vriendelijke raad en raadgeving: "Al wat gij vraagt, vraagt dat in Mijn Naam, en Ik zal het doen." O, de wondervolle raad, de verbazende wijsheid van God om ons twee voorspraken aan te wijzen! De Heilige Geest doet voorspraak voor ons en helpt onze zwakheden met onuitsprekelijke zuchtigen. En de Heere Jezus Christus leeft altijd om voorspraak voor ons te doen. Wat een aanmoediging is dit voor het gebed!

Verleden donderdag en vrijdag morde ik, omdat het weer zo droog was, toen deze woorden op mijn gemoed kwamen: "Vraagt van de Heere regen, ten tijde des spaden regens; zo zal de Heere u regen zenden, tot iedereen kruid op het veld."

Voordat ik begon, zette de duivel in: zal de Almachtige zo'n bedorven worm zoals u bent, horen, door de wolken te gebieden dat ze regen brengen?

Toen kwamen deze woorden: "Elias was een mens van gelijke bewegingen als wij, en hij bad een gebed, dat het niet zou regenen. En het regende niet op de aarde in drie jaren en zes maanden. En hij bad wederom, en de hemel gaf regen, en de aarde bracht haar vrucht voort." En hoe werd ik bekwaam gemaakt om er in te volharden! En hoe blij was ik 's zondagmorgens toen ik zag dat het kwam. Dit past ons, veefokkers.

Vaarwel, mijn beminde vriend!

De dokter, de kolendrager bidt u Gods voorspoed toe.
W. H.

16. Aan Jenkin Jenkins(?)

25 oktober, 1805.

Des dokters verering aan zijn oude kameraad, die in arbeid is.

Hoe gaat het met mijn medeburger, in geen geringe stad? Christus is de Weg des Levens, en de Poort des levens. En de voornaamste zegening die beloofd is in het Hemelse Jeruzalem is deze: "Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de boom van de levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad." Hier zijn Zijn geboden. En wat zijn zij? Wel, zij zijn niet verdrietend maar verblijdend: namelijk, *dat wij geloven in Zijn Zoon Jezus Christus, en elkaar liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft. Zalig zijn zij die ze doen. En wat is Gods zaligheid?*

Leven voor altijd en eeuwig. En hij die gelooft, heeft het eeuwige leven. En hij is van de dood overgegaan tot het leven, die de broeders liefheeft. Daar is leven in de zegening, leven in het

geloof, en leven in de liefde.

En wat is de Boom des levens? Christus is de Hoop der heerlijkheid. „De uitgestelde hoop krenkt het hart. Maar de begeerte die komt is een boom des levens.” Hij die gelooft, neemt *Christus gekruist* met zich mee in de hemel; want Christus gekruist is de Boom de Levens voor het geloof in deze wereld. Maar *Christus verheerlijkt* is de Boom des levens in de Hemel.

Een andere zegening van het Hemels Jeruzalem is vrijheid. “Jeruzalem dat boven is, is vrij, en zij is ons aller moeder. Zo zijn wij dan niet kinderen der dienstbare (vrouw), maar der vrije.” “Doet de poorten wijd open, opdat het rechtvaardige volk daar doorga, hetwelk de getrouwigheden bewaard.” “Ontvangt de waarheid”, zegt Christus”, en de waarheid zal u vrij maken. En als de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn.” En Christus zegt: “Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven”. En iedereen die niet is in de waarheid, noch van de waarheid, is zonder de poorten, door welke niets zal ingaan die de leugen liefheeft en doet.

Het derde van deze vererende stad, is rechtvaardigheid. Deze Heilige stad die de bruid is, “de vrouw des Lams, is gekleed in fijn wit lijnwaad, zijnde de rechtvaardigmaking der heiligen.” God heeft haar vergund om versierd te zijn met witte kleding, opdat zij haar Bruidegom gelijkvormig zou zijn.

En welke zijn de poorten die leiden tot de vreugde van deze rechtvaardigheid? “Doet mij de poorten der gerechtigheid open; ik zal daardoor ingaan; ik zal den Heere loven. Dit is de poort des Heeren, door welke de rechtvaardigen zullen ingaan.”

Deze rechtvaardigheid is Christus. “Hij is het einde der wet tot rechtvaardigheid voor een iegelijk die gelooft.” Als onze Middelaar, zo is Hij de Poort des levens, die leidt tot de Boom des levens. Hij is de Poort der waarheid, die leidt tot de vrijheid van die stad. En Hij is de Poort der gerechtigheid, die leidt tot de vreugde van het witte lijnwaad, dat het eigendom is van de burgers van die vrije stad. Deze drie poorten zijn open, aan het Oosten, Westen, Noorden en Zuiden, en maken alzo twaalf. “Gaat door, gaat door de poorten; verhoogt, verhoogt de verhevene baan; heft de standaard (vaandel) omhoog”, enz.

Ik heb enig vermoeden dat mijn vriend neergeslagen, duister of in verwarring is. Daarom denk ik, en zo geloof ik, dat deze brokjes u ter gepaster tijd zullen toekomen, wat ik moet overlaten aan uw mening.

De dokter.

17. Aan Jenkin Jenkins(?)

28 november 1806.

De kolendrager zendt de groeten aan zijn oude kameraad in zielarbeid, en teer beminde in de Heere.

De jicht in het lichaam, en dat ook eigen is aan de beurs, bewerken verschillende dingen. En wat goed is voor het eerste, is minder goed voor het laatste. Ik ben een hele winter van die aanstekende kwaal vrij geweest, hoewel ik niet geloof een nadere bloedverwant in het vlees te hebben die er ooit vrij van is, hetzij ‘s winters of ‘s zomers; zijnde een huiselijke wanorde, lichaamsongesteldheid en ziekelijk. Maar de uwe ligt in de vitale delen, de mijne in de uitwendige leden.

Er is evenwel een uitnemende remedie, die door geen koude noch hitte, rilling noch koorts, huiverende dampen, noch verzengende winden, ooit kan weerstaan worden; en dat is geloof in en gebed tot de ALwijze, geestelijk Kundige, en almachtige Redder van hulpeloze zondaars.

En ik heb tijden gedacht, dat, als er één onwaardige worm op de Britse eilanden is, die dat met vertrouwen kan beweren, *de verwaande rebel* (zo ik dikwijls genoemd wordt) en *de verachtelijkste, stin-*

kende Antinomiaan (zoals sommigen mij noemen), dan kan ik dat onverschrokken bevestigen. Geen ongesteldheid of kwaal, geen vijand van buiten, geen vijand van binnen, geen geestelijke of stoffelijke zwakheden kunnen ooit weerstaan, veel minder terugdrijven de kracht van het geloof en het standvastige gebed, dat opgezonden wordt tot de grote Heelmeester, of tot de Vader van alle barmhartigheid in des groten Heelmeesters Naam. En hoe meer deze heilige Weg tot de troon betreden wordt, hoe meer effen en gemakkelijker ze zal worden; hoe meer geloof aan het werk is in deze Weg, te sterkere en onverschrokkener het worden zal. En hoe meer onze arme smeekschriften herhaald worden, te groter zijn haar terugzendingen, ja, deze handelwijze verzekeren ons van Goddelijke verhooring, van oplettendheid en herstel.

Dit is de nieuwe scheepvaart, geopend voor vaartuigen der barmhartigheid, waar alle wijze handelaars hun schone paarden zoeken.

De ergste kwalen in deze wereld zijn de melaatsheid, de plaag des harten, de dodelijke verlamming, en die van blindgeboren te zijn. Het bloed der besprenging geneest de eerste, soevereine, vrije genade de tweede, de belofte van leven de derde. En Hij geeft ons de raad om van Hem ogenzalf te kopen, om te verdrijven de dodelijke en treurige duisterheid van het gemoed en verstand.

Ik wens dat u zo vrij was van uw jichtige kleding, als ik van de mijne, opdat ik u geluk kon wensen met uw gelukkig herstel. Echter, de nieuwe mens is ongeschikt voor de aanhang van al deze kwalen, en de besmettingen van de oude mens. "Dat uit de Geest geboren is, is geest." En wij weten dat geestelijk licht en leven, geloof en hoop, liefde en blijdschap, vrede en vertroosting van God zijn; niets kan daar aan toegedaan, noch kan er iets van afgenomen worden. "En God doet dit werk opdat de mens zou vrezen voor Zijn aangezicht. En de vreze des Heeren is zijn schat. Maar hoewel deze dingen begonnen worden, zijn ze toch niet volmaakt. Er is plaats voor meer liefde, meer blijdschap, meer licht, meer leven en meer vrede. Maar Christus is opgevaren in de hoogte; opdat Hij alle dingen vervullen zou. Dat is, dat elke schatkamer der genade vervuld mag worden met heerlijkheid. Dat beloofd Hij te doen: "Ik doe wandelen op de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts; opdat ik Mijn liefhebbers doe beërven, dat bestendig is, en Ik zal hun schatkamers vervullen." Dit zal de voortzetting zijn van het goede werk dat begonnen is. En als dit in ons plaats heeft, dan zal er begeerte zijn naar meer. Want ik, geloof dat begeren, verlangen en verzoeken, nooit zullen ophouden daar waar de Heilige Geest eens Zijn geestelijke invloed door de ziel heeft laten gaan, totdat we zullen vervuld worden met al de volheid Gods.

Vele, vele bevindingen, onderpanden, tekenen voorsmaken, eerstelingen, enz., worden aan de weg gegeven, om ons te verzekeren van dit toegankelijke en alles bevredigende banket, waarna wij dan niet meer behoeven te hongeren en te dorsten.

Vaarwel.

De dokter.

18. Aan Nancy

10 juni, 1807.

Nancy,

Wat voer je zoal uit? Waar ben je? Wat is het waar je op tuurt en tegen in klaagt? Waarom ben je zo neergeslagen en verschrikt? Je hart zal nooit beter worden; de Hemel zelf verklaart het te zijn dodelijk meer dan enig ding, en geheel boos, en dat iedere verbeelding ervan kwaad is, en alléén kwaad.

O dwaze meid, God heeft Zijn Geliefde Zoon niet gezonden, om zo'n slecht, zo'n onrein, zo'n vuil en verachtelijk ding als dit is te verbeteren en op te lappen. Hij heeft het opengelegd en tentoon gesteld, en heeft haar slechte werken en valse gedachten geopenbaard, opdat je er van walgen

mocht en afgedreven worden van alle vertrouwen in het vlees.

God, mijn beminde meid, heeft ons een nieuwe schepping beloofd; Hij scheidt in ons een rein hart, en vernieuwt in het binnenste van ons een vasten geest. "Dit volk heb Ik Mij geformeerd; zij zullen Mijn lof verkondigen." Ik zal hen een nieuw hart geven, en een nieuwen geest in het binnenste van hen;" enz. Liefde is het, wat God uitstort in het hart door de Heilige Geest. Deze liefde is het nieuwe hart, of nieuwe aandoeningen, gezet op nieuwe onderwerpen namelijk Christus, Zijn waarheid, en Zijn kinderen.

Maar dan blijven nog steeds de slechte, bedorvene en vleselijke aandoeningen. Maar deze worden gevoegd bij de oude mens; want deze liefde is nieuw en maakt de eerste oud. Wederom, met een nieuw hart wordt bedoeld een gezuiverde, tere, vrolijke, oprechte, goede, stille en vreedzame consciëntie. Een stenen hart is een kwaad; een verharde consciëntie wordt gezegd *toegeschroeid te zijn met een brandijzer*. Een vrolijk hart is een eerlijke consciëntie, die zijn plicht doet, getrouw in zijn dienst is, geeft acht op zijn toevertrouwd goed, handelt met geestelijke macht, wendt een doof oor aan alle vleselijke verdediging of verontschuldiging, veracht alle dode werken, neemt geen geschenken ter omkoping, vermijdt verdeeldheden en haat huichelarij. Zij moet een *nieuwe* consciëntie zijn, en wanneer die voorzien is met vrede, licht en het getuigenis van de Geest, dan is zij een bron van onze vreugde. "Mijn blijdschap is dit, het getuigenis van een goede consciëntie; gevende mij getuigenis door de Heilige Geest." Dit deel van het nieuwe hart is het vreedzame getuigenis van des menschen consciëntie, die verkeerd onder de invloed en indruk van de Heilige Geest des Almachtigen. Deze dingen, mijn geliefde, zijn ons beloofd in Christus, en God maakt ons tot nieuwe schepselen in Hem.

En, daar er naar deze dingen gezocht moet worden, en God er om gevraagd wil zijn, dat Hij deze dingen voor ons doe, zo zet uw hart er op, en kijkt, waakt, bidt en wacht op dezelve. God heeft door kruisiging, teleurstellingen, beledigingen en het in beweging brengen van kwade verbeeldingen, verdenkingen en jaloersheden, uw hart week, zachtmoedig, ootmoedig en nederig gemaakt. En uw consciëntie levendig, teer en gevoelig, die haar smart, kwelling bitterheid en verdriet, zowel bij dag als hij nacht, ontvlucht en ontlast. Maar dit is niet alles wat God in Zijn voorraadschuur voor ons heeft. Nee, geloofd zij Zijn Naam, er zijn betere uitzichten achter het gordijn verborgen, een betere schat in de liefde van de Heiligen Geestes, betere tijdingen in de mond van de grote Herder, betere vruchten aan de Boom des levens, en een meer gunstiger gelaat kijkende door de traliën.

Schept moed, mijn dierbare beminde naar wie ik verlang om te zien, mijn blijdschap en mijn kroon, wees blij en vrolijk. Terneer met uzelf; kom uit dat hok der draken en uit die hof der uilen, en zie dan op Jezus, en laten we dan eens zien wat dat zal uitwerken. Hij zegt: "Komt tot Mij en wordt behouden, o alle einden der aarde, want Ik ben God; en behalve Mij is er geen Heiland." Ik ben er zeker van, dat Hij de verlangende ziel nooit teleurstelt met een leeg en onbetekenend bezoek. Mijn gebeden heb ik tot God opgezonden om dat te zegenen.

Vriendelijke groeten aan je vader en moeder.

Q in de hoek.

19. Aan Mary

19 september 1801

Bemінде juffrouw Mary,

Genade en vrede zij met u, door onze Heere Jezus Christus.

Ik hoop dat u en uw disgenoot, bij deze tijd bekomen zult zijn van uw ongesteldheid, en zo dit het geval is, het zal niet lang duren, of een andere onaangename omstandigheid zal volgen. De mens is

geboren tot moeite. Deze wereld is onze rustplaats niet, zij is onrein. God heeft wat beters voor ons voorzien. Ons vleselijk deel, de oude mens, zou zijn verblijf hier graag houden, maar het betere deel wil zich omhoog verheffen, stijgende en reikhalzende naar een beter Vaderland; dat is het Hemelse. Hierdoor komt een Christen tussen twee engten. "Wanneer ik het goede wil doen, dan ligt het kwade mij bij." Wat God van komt, leidt weer tot Hem. De Geest kweekt een klein leger van genaden op, zoals leven, geloof, hoop, vrees, liefde, zachtmoedigheid, lijdzaamheid, ijver voor God en trouw aan Hem. En de oude bewoners van de ziel, zoals ongevoeligheid, ongelovigheid, vleselijke gerustheid, hardheid des harten, vijandschap en opstand. Deze stellen zich tegen de volmaakte giften die afdalen van den Vader der lichten; vandaar de klaagtoon: „Ik voel een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de Wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de Wet der zonde, die in mijn leden is. Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?" Om deze oude bewoners te verzwakken, worden er bekommelingen, kruisen, beproevingen, verzoeken en lichamelijke: zwakheden gezonden, opdat de nieuwe mens zou toenemen. "Heere! Bij deze dingen leeft men, en in dit alles is het leven van mijn geest." Jesaja 38. De beproevingen van de ziel zijn de verzwakkingen voor de menselijke verdorvenheid. En de bezoeken, verlevendigen en verkwikkingen, waarmee God ons begunstigt, zijn de bemoedigingen voor de nieuwe mens der genade; "ofschoon onze uitwendige mens verdorven wordt (zegt Paulus), de nieuwe mens wordt vernieuwd van dag tot dag." In deze strijd moet u geen aflossing, ontslag noch lange wapenstilstand verwachten, totdat de dood komt, welke de laatste vijand is die overwonnen moet worden. "Zijt getrouw tot de dood, en Ik zal u de kroon des levens geven", dat niets minder is dan een eeuwig pensioen.

Mijn hartelijke liefdegroet aan de Kapitein, en ontvangt u dezelve ook van uw vriend en broeder in moeilijkheid.

W. HUNTINGTON

20. Aan een vriend

Mei 1812.

Genade, barmhartigheid en vrede zij met u, mijn zoon, en mocht u de getrouwheid Gods onder vinden, gelijk ik ondervonden heb.

Hier ben ik in mijn ouderdom en toch nog niet heel en al dor. De olie uit de fles heeft niet ontbroken, noch is het meel uit de kruik verteerd. Het oliesel en de drie maten meel, waarbij het koninkrijk Gods vergeleken wordt, vervolgen nog steeds, namelijk *gerechtigheid, vrede en blijdschap*. En de gezegende Geest werkt in al deze, als het nieuw en geheiligde zuurdeeg, dat ten laatste al het oude zuurdeeg van boosheid en snoodheid eruit zal werken.

Onnoembare keren heb ik opgemaakt dat mijn springbron opgedroogd was, mijn voorraad uitgeput, en dat het met alle nieuwe dingen gedaan was; geen voortbrenging meer van oude en nieuw dingen uit de schat des harten. Dan plaatste de duivel sommige van zijn brandende en schijnende lichten voor mij, en vertelde mij welk een gerucht zij maakten, welke legioenen zij na hun trokken, welk een vooruitgang zij maakten, ... en wat was ik als ik met hen vergeleken werd? Met deze droge bronwel en met deze vogelverschrikkers, heeft de Satan mij voor jaren ontmoedigd en bespot. Maar nu geloof ik, dat zij nooit de fontein des levens gehad hebben, de opborrelende bron, noch de stromen die de stad Gods verblijden. Zij die ingeënt zijn in de goede Olijfbom, hebben ook deel aan deszelfs goedheid en vettigheid, en zulken dragen niet de wortel, maar de wortel draagt hen. Zij zijn overgoten met verse olie en worden daarom genoemd olijftakken of spruiten der olie (ook wel: zonen der olie). Zeven gouden pijpen reikten van deze zonen der olie,

tot de gouden kandelaar.

De eerste is de prediking. God bedient ons Met Zijn Geest bij de prediking des geloofs.

De tweede, het gebed. "De Apostelen baden voor hen, en zij ontvingen de Heilige Geest."

De derde, getrouwe berisping. "De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn, en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn."

De vierde, zich te oefenen om een goede consciëntie te houden. "Laat uw klederen altijd wit zijn, en laat uw hoofd geen olie ontbreken."

De vijfde, overdenking. "Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben Uw vertroosting mijn ziel verkwikt."

De zesde, gemeenschap der Heiligen. De broeders kwamen Paulus tegemoet, tot Appiusmarkt en de Drie tabernen; welke Paulus ziende, dankte hij God, en greep moed." Hand. 28: 15.

De zevende, briefwisselend verkeer. „En de menigte vergaderd hebbende, gaven zij de brief over. En zij die gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting." Hand. 15: 30, 31.

De gouden olie, mijn zoon, heeft gevloeid in al deze zeven pijpen, hoewel de olijftakken en de hoofdpijpen maar twee waren, zoals u kan zien in Zach. 2 en 12. Vaarwel, mijn zoon!

Uw meest toegenegen:

W. H. S.S.

God is nog steeds met de dokter.

21. Aan Mr. John Chapman, Hounslow Heath.

Thames Ditton, dinsdagmorgen.

Geliefde broeder in de Heere.

Ik was verrast over uw goedheid, door de aanbieding om mij morgen een bijeenkomst te geven te Kingston. Ik heb mij nooit zulk een gunst van uw hand verdienstelijk gemaakt. Maar de Heere is goed, en ik vertrouw, dat Hij mij enigermate gedrenkt heeft met eenzelfde Geest, hoewel ik weet dat ik het minste aandeel heb. Want zeker ik zie mijzelf slechter en slechter, en indien Gods willen en zullen mij niet staande hielden. Mijn *indiens en maars* zouden mij doen zinken in een onherstelbaar ondergang. God heeft tot nu toe, en zal ook nog mij keuren in de oven der verdrukking. En ik weet het wel dat hij zijn zeventvoudige hitte moet hebben, voordat ik mijzelf zal achterlaten. Als ik maar één week uit het vuur ben, dan gaat Christus naar beneden en ik zelf kom naar boven. En ik weet, ik weet zeer wel, de mening van deze woorden: "Een kind dat zichzelf gelaten is, zal vallen." Ik ga nooit tweemaal naar een kansel zonder banden, en ik zou spoedig de bovenste en laagste molensteen tot pand leggen, indien God niet deed, zoals ons spreekwoord zegt: "Leg meer zakken op de molen!"

Geliefde broeder, ik heb gevonden dat de Heere in de laatste tijd zeer vreemde wegen met mijn ziel houdt, veel ingewikkeld werk. En inderdaad, indien God mij niet een bijzondere roeping had gegeven, en bekwaam gemaakt om klaar te beproeven, en mijn roeping en verkiezing vast te maken, dan zou ik bijna getwijfeld hebben aan het aandeel van mijn ziel in het Verbond van vrije, zelfvernederende en Godverhogende genade.

Het volk te Richmond, zó dood zijnde, en zo weinig die ooit leven gehad hebben, verzwaart mijn lasten nog. Eens predikte ik tot hen over de gouden en zilveren vaten, en die van hout en aarde, en daar zijn, zo ik vrees, het minste van de eerste. Te arbeiden voor materie in het vuur, en na alles nóg tevergeefs prediken; te preken over bevrijding aan gevangenen, totdat ze met hun banden neerstorten in de hel, is waarlijk de zware last van het Woord van de Heere.

En toch schijnt het alsof de Heere mijn arbeid hier te Ditton zegent. En de duivel is er altijd mee bezig om er tegen te twisten, en om oorlog te willen hebben, want hij weet wel, tot mijn schaamte zeg ik het, dat ik een getrouw dienaar was van de onrechtvaardige Mammon. Toen hij mij verloor, verloor hij een dapper vriend, zijnde een aanvoerder. En nu ben ik een zwakke verwoester, of tenminste een verstrooier van zijn koninkrijk. Maar, geloofd zij God ervoor! Ik verlang nooit stilstand van wapenen, noch bij enige omstandigheden voorwaarden van vrede. En ik geloof dat ik veel zal moeten lijden om de zaak van Christus, en dat wij iedere stap van onze weg zullen moeten bestrijden. Wel, laat het zo zijn, daar 'het wee' het deel is van de gerusten te Sion.

U zult zeggen: *het is hard werk om te lopen en te strijden daarbij*. Het is waar. Maar het is nog harder werk om te lopen, te strijden, en daarbij nog het kruis te dragen. Maar we zijn dikwijls het meeste gezond onder de roede en het sterkste als we goed beladen zijn. Ik ben zeker dat elke Heilige in mijn ogen er uitziet als een engel behalve ikzelf. Zeker zal ik altijd werk genoeg hebben om een enige van deze vier Schriftuurplaatsen te gehoorzamen: "Uw wil geschiede." "Geef mij uw hart." "Verloochen uzelf." "Geloof alleenlijk." Helaas, wie kan dit doen, die zo arm is in genade, en toch zo trots van geest!

Mijn geliefde broeder, het is een grote zaak om een Christen te zijn. De weg is nauw, en hoeveel streven er naar om door de rechte poort in te gaan, zonder de sleutel van proefondervindelijke wetenschap. Mocht Hij Die de sleutel Davids houdt ons wijs maken tot zaligheid, en deze drie poorten voor ons ontsluiten: Davids poort van rechtvaardigheid, die wij ingaan door rechtvaardigmaking; Jesaja's poort van vrijheid, om de waarheid te weten en te houden. En de poort of deur der barmhartigheid, door Christus te kennen en te weten dat wij in Hem gerechtvaardigd en vrijgemaakt zijn. Dan zijn wij vrije mensen van Salems stad en zijn in het Verbond des vredes, en medeburgers met de heiligen en van het huisgezin Gods. En uit die stad zullen we niet meer uitgaan; daar zullen we geen vervloeking meer lijden. Daar zien we ook niet meer de zee van Gods toorn, en daar zullen we ook geen nacht meer hebben. Dit is in waarheid de ervaring van mijn ziel geweest, en ik schrei dagelijks voor God om de gedurige genieting ervan, of anders om thuis te komen tot de volle genieting of vreugde, waarvan dit een handgeld is. O, des Heeren goedheid aan zulk een ellendige!

Iemand kon denken dat ik geheel en al gehoorzaamheid, nederigheid en liefde zou zijn. Maar helaas, ik ben er zo ver vandaan als dat het vreselijke verderf is van de troon Gods. Maar, ik kan de hoop niet opgeven.

Ik geloof, het plan van mijn vijanden, om te proberen mij naar huis te dragen tot mijn eigen parochie, als een zwerveling, zal het zekere middel zijn dat God wil gebruiken, om mij hier als een gemeentelid neder te zetten. Zeker! Van het eerste tot het laatste ben ik een mirakel, maar toch nog een opstandeling. O Heere, vergeef!

Mijn beste liefde aan uw vrouw en jukdienaar. Ik wens u de genieting van de dierbaarste van alle vrienden, en de zoetste van alle namen, benevens dat u en de uwen mocht behouden worden. Amen, ja amen!

W. H.

22. Van de heer A. B. Sen, aan W. Huntington

Aan Rev. Mr. Huntington.

Geliefde mijnheer, en hartelijke beminde des Heeren; die u een hart gegeven heeft om de geestelijke betekenis van Zijn Woord te verstaan, door de gezegende bewerking van de Heilige Geest der kracht in uw ziel.

Met alle onderwerping, neem ik de vrijheid om u enige letteren te schrijven, om u bekend te

maken dat ik reden heb om de Almachtige dankbaar te zijn, voor de wijsheid door Hem aan u gegeven, die u meegedeeld hebt aan de wereld, door uw publiceren. Ik woon in een kleine plattelandsgemeente, waar het Evangelie maar gebrekkig gepredikt wordt; hoewel in weinig landkerken nog zó wel, geloof ik. Laat dit zijn zoals het wil, ik heb grote oorzaak om dankbaar te zijn tegenover mijn dierbare Verlosser, die gemaakt heeft dat ik verschil, ik denk van allen die in de parochie zijn. Want er is niet een die ik vinden kan, die van hetzelfde gemoed is, uitgezonderd twee of drie die hier onlangs zijn komen wonen. Om alle bijzonderheden te vertellen hoe het kwam dat ik van hen ben gaan verschillen, zou teveel zijn om hier, op deze tijd, in te voegen; maar ik heb begeerte dat u het zou weten, want ik verlang naar uw gedachte van het geheel, omdat ik weet dat u mij niet zult vleien. Ik heb mijn ervaring aan enige andersdenkende dienaren verhaald, en een ieder van hen vertroostte mij, door niet te twifelen of het werk der genade was in mijn hart begonnen. Met deze, noch met enige andere andersdenkende mannen die van een andere kerk waren dan waar hij is, ben ik bekend geweest, boven de vier jaren. Maar de Heere is mij genadig geweest, elf jaren voordat die bekendmaking plaats greep. En niet dan in deze drie laatste jaren was er een andersdenkende vergadering binnen acht mijlen van mij. Maar nu is er een twee mijlen van mij vandaan, waar ik dikwijls naar toe geweest ben, en heb op verschillende tijden, veel dienaren gehoord, wier leer zowat dezelfde was, als waarin de Heere mij reeds lang tevoren had bevestigd, dat gewis een grote vertroosting voor mij was.

Maar over één ding heb ik dikwijls mijn beklag bij hen gedaan, namelijk, *dat ik niet de gave van het onvoorbereide gebed had.*

Zij gaven mij enige geringe vertroosting, door mij te vertellen, dat ze enige mannen wisten, die verdrietig in hun gemoed waren omtrent dezelfde zaak, van wie zij niet de minste twijfel hadden, of ze waren zeer begenadigde mannen. Maar ik denk vaak dat het eigen is aan de boosheid van mijn hart. Want ik word veel gekweld met zwerfende gedachten, omdat ik een formuliergebed gebruik in mijn familie, dat ik al de tijd tweemaal 's daags gedaan heb, nadat ik voor het eerst overtuigd ben welk een slechte ellendeling ik van nature ben; en ook nog eens per dag voor mijzelf, wanneer ik zulke vormen gebruikt heb, uit de boeken, als ik dacht het best gepast te zijn op mijn geval. Maar voor veel jaren geleden, heb ik die gewoonte nagelaten wanneer ik alleen was. En heb getracht om mijn noden bekend te maken, en dank te geven voor de vele barmhartigheden die ik ontvangen heb, door het onvoorbereide gebed te doen. Maar mijn behoeften waren dikwijls dezelfde; zoals, ootmoedige smekingen om de zegeningen en vruchten van de Geest, om een levendig geloof dat door de zuiverste liefde is werkende, enz. Zodat die zo ook weer bijna een vorm werden. Maar ik zeg niet altijd, want soms gaf de Heere mij kracht om uit te breiden, en dan had ik grote vertroosting. Maar tot mijn smart moet ik zeggen met Job: "Och! dat het met mij was, als in de dagen van ouds."

Nu kom ik er toe om u dit mee te delen: omgang hebbend met Mr. Millage van Woking in Surry, wiens vrouws zuster dicht bij deze stad woont, die hij kwam bezoeken, kwamen wij in een gesprek over de godsdienst, en wij kwamen zeer wel overeen, uitgezonderd omtrent de kerkdienst. Onze opvattingen van het Evangelie en onze hoop in de Zaligmaker waren dezelfde. Omtrent diezelfde tijd had ik iets omtrent u gehoord, mijnheer, en vermeldde uw naam aan hem, die u zeer goed kende, en vertelde mij iets u betreffende, maar ik ben vergeten wat. Want u moet begrijpen dat mijn memorie zeer slecht is, zijnde zeer verzwakt door een zenuwzwakte die ik veel jaren gehad heb. Maar wat toen gezegd werd maakte mij begerig om enige van uw geschriften te zien. En ik geloof dat het bijna een jaar geleden is dat ik uw "Tijdingen uit Wallingford" gelezen heb, waarvan ik moet getuigen, dat ze mij niet erg bevielen, denkende dat u te scherp was.

Maar toen ondervroeg ik meer naar u, en sommigen zeiden dit, anderen weer wat anders. Enige maanden na deze, kwam ik er toe om wat meer van uw geschriften te lezen, en hoe meer ik er van las, hoe beter ze mij bevielen. Maar een van die lezende, waar u spreekt over een kind Gods, haalt u aan, dat hij zeker kan zijn van de Geest des gebeds, gelijk ik het opvatte, dat mij deed

trillen. En op een andere plaats, zegt u tot een zeker persoon, dat hij niet volmaakt kan zijn, omdat hij zegt boze gedachten te hebben. Dit is ook het geval met mij, er is iets dat mij grote onrust veroorzaakt. En daar ik in de laatste tijd een boek gelezen had, geschreven door een zekere Hetcher, die over de volmaaktheid handelt, heeft dit mij veel moeite en ellende veroorzaakt; hoewel ik door genade, over deze verzoeking ben heengekomen.

Maar dit zo spoedig daarop volgende, heeft mij grote bekommering dan ooit veroorzaakt, in zover dat ik verzocht werd te geloven, voor twee of drie dagen, dat al mijn vorige ervaring niets was dan bedrog. En als een bewijs daarvan was, dat ik niet de kracht des gebeds had. Want indien ik die had, zou ik meer uitgebreidheid hebben in mijn onvoorbereid gebed. Maar in diezelfde nacht ontwaakte ik. En zulk een straal van licht schoot in mijn ziel, dat mij noodzaakte om te danken, en te bidden met zulk een vurigheid en vrijheid als ik nooit voorheen ervaren had. En de volgende dag, een van uw boeken opnemende, want het gehele stel lag voor mij, - en ik kan niet zeggen welk het was, maar ik weet het was het laatste gedeelte ervan, - legde ik het weer neer, waarop ik zulk een vloed van Goddelijke droefheid ondervond, en stortte zo'n overvloed van vreugdetranen, als ik nooit tevoren gevoeld heb. Mijn ziel bij vernieuwing in vrijheid gezet zijnde van deze kommervolle gedachten, veroorzaakte mij om te zingen, te bidden en mij te verblijden met onuitsprekelijke blijdschap, het overige van de dag, zonder ophouden. En te verlangen naar de avond omdat ik wist, dat er dan een gezellige vergadering zou zijn in een afzonderlijk huis in de stad, waar ik van plan was tegenwoordig te zijn.

Ik moet besluiten; wensende u alle tijdelijke zegeningen die u nodig mocht hebben. Maar bovenal, dat de Heere voortga om Zijn Heilige Geest over u uit te storten, en u een instrument te maken, om duizenden arme zielen af te brengen van de dwaling huns wegs, en des Heeren volk op te wekken om er meer naar te staan om hun roeping en verkiezing vast te maken.

Wat mij betreft, ik dank u hartelijk, omdat u het middel geweest zijt om mij te verlevendigen, en te maken dat ik er naar stond, om de middelen meer te gebruiken, dan ooit tevoren.

Ik ben, mijnheer, met grote achting,
Uw nederige dienaar, hoewel onbekend.
En o, dat ik met zekerheid kon zeggen:

Uw broeder, in de Heere Jezus Christus.
A. B. SEN.

23. Aan Mr. A. B. Sen.

Genade, barmhartigheid en vrede, zij met u, door onze Heere Jezus Christus.

Mijn antwoord gelijk Sisera's wagen, heeft lang geduurd te komen. Maar ik ben zomin meester van mijn tijd, als van mijn talent. Ik vind dikwijls een bron voor een zendbrief, maar heb er geen tijd voor. En menigmaal tijd voorhanden, maar geen bron voor een zendbrief; wanneer beiden samen komen, is het genoeglijk.

Ik ben overtuigd dat alle gelovigen in Christus onder de hemel, die van de huisgenoten van de geloofs en burgers van Sion zijn, blijde deelgenoten zijn van de Geest der genade en der gebeden. Want Hij is aan hen allen beloofd, en zij zijn mede-erfgenamen van de belofte. De Geest waardoor zij herschapen, vernieuwd of wederom geboren worden, is een Geest der gebeden. En is er om hun zwakheden te hulp te komen, en voorspraak voor hen te doen; opdat zij mogen bidden met de geest, en eveneens met het verstand. En God dienen in geest en in waarheid, want God zoekt allen die Hem zo dienen. Maar de bereiding van 's mensen hart dan is één ding, maar het antwoord der

tong is een ander. Met het hart gelooft de mens. Maar met de mond wordt de belijdenis uitgesproken. God besnijdt het hart, en Hij scheidt de vrucht der lippen. De Geest des gebeds kan er zijn, waar de gave van uit te spreken gemist wordt. En de gave des gebeds kan er zijn, waar de Geest der gebeden nooit geweest is. De vruchten van de Geestes en de vruchten der lippen, zijn twee zaken. Daar zijn zowel gebeden in de geest, als toenaderingen tot God met de mond. Er zijn zowel stille zielsgebeden, als hoorbare mondgebeden. En de eersten ontdekken zich in een hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; in een dorsten naar de levende God; in heilige verlangens; in ernstige begeerten; in diepe verzuchtingen om bevrijding; in bitter gewezen; in droefheid naar een Goddelijke vereniging; in op Hem te zien die zij doorstoken hebben, en over Hem te rouwklagen. Dus maakt de Geest voorspraak voor ons, met onuitsprekelijke zuchtingen. En deze gebeden zullen spoediger invloed hebben bij God, dan al de hoogdravende welsprekendheid; lege redenen, en menselijke samenstellingen in de wereld. Het hart zal invloed uitoefenen zonder de mond. Maar de mond zal nooit invloed hebben zonder het hart. Indien de Geest der genade en der gebeden over een mens komt, en hem terzelfder tijd de gave der uitspraak geeft, dan is dit een grote zegen, omdat het een grote gemakkelijkerheid is voor een belast gemoed. Zulk een spreekt opdat hij verlicht worde, want hij kan zijn ziel niet uitstorten voor de Heere, dan door wening of uitdrukkingen. En waar zulk een gave van uiting is geschonken, daar moet zij gebruikt worden, ten einde haar meer te doen schitteren. Timothéüs moest de gave die in hem was opwekken. Want indien de gave niet opgewekt wordt en gedurig gebruikt, zo zal zij na verloop van tijd vergaan. Davids tong was zijn heerlijke arbeid, en hij gebiedt *dat zijn heerlijkheid te ontwaken*, ons God te prijzen. (*Waak op mijn eer*, Psalm 108) God vraagt zowel naar de vrucht der lippen, dan naar de buiging der ziel. Met onze tong moeten wij God loven. Efraïm beloofde, wanneer zijn ongerechtigheid vergeven, en het goede zou geschonken zijn, zij dan betalen zouden de varren hunner lippen. Hoséa 14:3. Onze mond moet van Zijn lof voortbrengen. Hanna sprak in haar hart; David sprak met zijn mond en beiden, zowel als de Apostelen, spraken zoals de Geest hen gaf uit te spreken.

Deze gave der uitspraak wordt dikwijls begraven door een voorliefde voor, of een ingewortelde gewoonte aan een menselijke vorm. En soms wordt zij uitgeblust door een zich niet te verlaten op de Heilige Geest voor bijstand in het gebed. Vurigheid, ernst, een gevoel der behoefte, een kennis van wat ons vrijelijk van God gegeven is, een verstaan van de genegenheid en wil van God, zowel als geloof en de oefening daarvan, zijn geheel en al gaven van de Geestes, en Hij deelt ze uit gelijk Hij wil. Als die wind de hof niet doorwaait, vloeien de specerijen niet uit. Daarom, wij moeten van de Geestes hulp en bijstand zoeken en men moet zich daarop verlaten: "Ontwaak, noordenwind! en kom, gij zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame, en ate Zijn edele vruchten." Dat zijn de vruchten der lippen, zowel, als de vruchten van de Geest, want beiden zijn het Zijn eigendom.

Dat het de wil Gods is, dat we zullen spreken zoals ons de Geest geeft uit te spreken, is klaar in de Schrift: "Laat Mij uw stem horen, toon Mij uw gedaante. Want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk." Het is niet slechts duidelijk uit de Schrift maar ook uit de ervaring; omdat de nieuw geboren ziel geen menselijke samenstellingen kan vinden, die juist gepast zijn voor zijn gewaarwordingen. De vorm en zijn gevoelens houden nooit gelijke tred. Zijn tong gaat de ene weg, en zijn hart de andere; terwijl de tong wegloopt met de vorm, is het gemoed onwerkzaam, het verstand is onvruchtbaar, en de gedachten van de harten weigeren zich te verbinden in het werk. Ook wordt de bijstand van de Geest niet ingeroepen, noch verwacht, noch verlaat men zich daarop. En toch het vereist geestelijke kracht, om de gedachten gevangen te leiden, tot de gehoorzaamheid van Christus. De meeste formuliergebeden zijn verzameld door biddeloze mannen. Zij die in de Schrift veel lange gebeden maakten, hebben geheel nooit gebeden. Paulus wist niet te bidden zoals het behoort zonder hulp en voorspraak van de Geest. Daarom maakte hij zelf geen samenstellingen, noch beval hij enige gezette formulieren aan voor anderen, dat voor de Geest zal

gelaten worden. Hij zegt ons inderdaad dat er in de laatste dagen, zich mannen zullen afscheiden van het geloof, die een gedaante van Godzaligheid zullen vertonen, maar de kracht daar van verloochoenen. En hij gebiedt ons van die soort ons terug te trekken.

Petrus en de andere discipelen begeerden dat de Zaligmaker hen zou onderwijzen hoe te bidden. En de Heere legde een wonderlijk voorschrift neer, bevattende de hoofdinhoud van alle waar gebed.

Maar toen het Zijn voornemen was, om Petrus plotseling te leren bidden, liet Hij hem in de zee zinken, en toen bad hij als een smekeling, die de hemel neemt met geweld: "Heere, behoud, want ik verga!" Wanneer de zaken haast vereisen, en als het leven in gevaar is, of de ziel staat op het spel, dan zijn de mensen wel geneigd om hun formulieren en ceremoniën te vergeten. Vuur en water zijn vreselijke dingen, en wanneer arme zondaren daarin komen, dan zijn zij duidelijk genoeg om God te laten weten waar of ze zijn, of ze dan toevallig hun gebedenboek bij zich hebben of niet. God brengt hen dikwijls in het vuur, opdat zij één van beide, hun vormen mochten vergeten, of gereinigd worden van hun formaliteit. "En Ik zal het derde deel in het vuur brengen, en Ik zal het louteren, gelijk men zilver loutert, en Ik zal het beproeven gelijk men goud beproeft; het zal Mijn Naam aanroepen. En Ik zal het verhoren; Ik zal zeggen het is Mijn volk; en het zal zeggen: de Heere is mijn God." Zach. 13:9.

Dit zal een mens beter leren bidden dan Dr. Watt's, *Kunde des gebeds*, of de een of andere kunde wat die ook zij. Want uit de overvloed van de harten spreekt de mond. Een hart dat overstelpt is door de moeite zal de lippen aan het werk zetten.

"Het hart des wijzen onderwijst zijn mond, en voegt lering toe aan zijn lippen." De moordenaar aan het kruis, en de tollenaar in de tempel, werden gedreven om te klagen uit de bitterheid van hun ziel. Maar beiden hadden beter geluk dan de Farizeeër, hoewel zij niet zoveel woorden gebruikten. Hagar en Ismaël in de wildernis, maakten beweging genoeg om de oren te bereiken van de Heere God van Sebaoth; God hoorde de stem van de jongen en toonde hen een waterput, dat alles was wat zij behoefden.

De gestrengheid van de Egyptische drijvers, maakte dat Israël schreeuwde tot God, totdat Hij neerkwam om hen te verlossen. Exod. 3: 7. Een gevoel van een afwezig God, lichamelijke verdrukking en Jesaja's aankondiging van de dood deden Hiskia kirren als een duif, piepen als een kraan bidden als een evangelist. "Ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg." Jes. 38.

Het waren de banden van de dood en de angsten der hel, die de Psalmist er toe dreven: "Toen riep ik de Naam des Heeren aan, zeggende: Och, Heere! bevrijd mijn ziel." En van die tijd vervolgde hij gelijk hij begon: "Want hij neigt Zijn oor tot mij; dies zal ik Hem in mijn dagen aanroepen." Psalm 116: 2 4. De zelfgenoegzamen zijn tevreden met wat zij zelf zeggen. Maar de armen van geest kunnen niet tevreden zijn, dan alleen met wat God doet. De eerste is voldaan met zijn eigen woorden, de laatste met des Heeren werken. Niets maakt meer een ongeveinsde bedelaar aan de genade deur, een voortreffelijke smekeling, een welsprekende pleiter, een sterk aanhoudende verzoeker, als een hongerig gemoed, of een stervende ziel; die niet wil tevreden zijn met verontschuldigen of complimenten, noch met iets minder dan het brood des eeuwigen levens.

- Het gebed, mijn broeder, is een uitstorting van iemands ziel voor de Heere; Hem tonende iemands moeite of kommer. Het is een ontlasting van de gemoeds van het verdriet, en onze zorgen werpen op de Heere, Die voor ons zorgt. Het is een naar zich toe trekken in het geloof van een algenoegzame Zaligmaker, en dat met onverschrokkenheid opheffende heilige handen, zonder toorn of twijfeling. Het is zijn verzoeken bekend laten worden bij God met heilige gemeenzaamheid en vrijheid, zijnde daartoe aangemoedigd door een Troon der genade, een levendige Weg van toegang, een Middelaar, door de bijstand van de Geestes, en de onvoorwaardelijke belofte van audiëntie en verlichting, en dat door een verzoend God, die de Vader is van alle barmhartigheid, en de God aller vertroosting.
- Het gebed zal vergezeld gaan met ootmoedige belijdenissen van wat verkeerd is; dankbare

erkenningen voor verleden weldaden ontvangen, en ernstige smekingen om wat men behoeft zover als Gods belofte in Christus, die de waarborg van de geloofs is, ons toestaat te gaan.

- Het gebed zal gepaard gaan met een aantonen van onze lage oorsprong, onze totale onwaardigheid, met een pleiten op de onwaarderbare verdiensten van Christus, het verbond, de belofte, barmhartigheid en getrouwheid Gods. Het zal gepaard gaan met een hunkering naar die dingen die zullen strekken tot Gods eer en het heil onzer ziel; met een erkenning van Zijn rechtvaardigheid, indien Hij gestreng zou zijn in aan te merken wat verkeerd wordt gedaan; met een erkentenis van Zijn genade, barmhartigheid en waarheid, en van Zijn Goddelijke Soevereiniteit, die ons geheel onderscheiden maakt van de ergste der mensen.
- Het gebed zal voortgebracht worden met vurigheid, ernst en aanhouding. Het wordt genoemd worstelen, streven, smeken, verzoeken en schreien dag en nacht. En zal besloten worden met overlating, berusting en onderwerping aan de wil van God in Christus Jezus, als de meest bekwame Beoordeler van wat het best voor ons is.
- Het gebed zal achtervolgd worden met opmerkzaamheid, vertrouwen door Christus, hoop en verwachting van gehoord, waargenomen en geantwoord te worden. En dat om Christus' wil, die alleen de waardige is, en in wiens Naam alle gebeden zullen opgezonden worden, en om wiens zaak alleen antwoord verwacht zal worden. En in al onze toenaderingen en aanspraken, zullen wij de hoedanigheden van het Nieuwe Verbond van God in Christus overwegen; als van een Verbondsgod; als een Vriend, een aanwezige Hulp, rijkelijk in verlossing; overvloedig in goedheid en waarheid; Die de ongerechtigheden, overtredingen en zonde vergeeft; die de toorn niet eeuwig zal behouden, omdat Hij een behagen heeft in genade. Dagelijkse waarnemingen van de oordelen Gods verspreid over de aarde; van Zijn dagelijkse zorg voor Zijn kinderen; van de liefderijke Voorzienigheid Gods ontrold; van verschillende kruisen en beproevingen en gedurige bevrijding daarvan; en van de verscheidene gestalten en veranderingen, die er over een Hemelsgeborene ziel gaan; ... die alle voorzien het hart met stof voor belijdenis, gebed en lof. Zodat, indien wij deze dingen waarnemen, we niet alleen verstaan zullen de liefderijke goedheid des Heeren, maar wij zullen opmerkingen genoeg vinden om ons hart te voorzien van gedachten, en onze mond te vullen met beweegreden.

Uw tweede brief aankomende voordat ik deze klaar had, Verplicht mij om het verzoek te doen van de onvermogenende schuldenaar: "Wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen." *Ondertussen zegene de Heere u, en behoede u; de Heere verheffe het licht Zijns aangezichts over u, en zij u genadig. En de Heere geve u vrede.*

Zo bidt, geliefde broeder,

De uwe in de Heere Jezus Christus.

W. H.

24. Van de heer P. J. aan Huntington

Aan Rev. Mr. Huntington.

Mijnheer,

Ik heb dikwijls een groot verlangen gehad om eens een gesprek met u te hebben, dat evenwel nog wel kan gebeuren, maar de weinige tijd die u hebt, en de afstand tussen u en mij, heeft een

verhinderend geweest; daarbij is het niet erg gepast dat uw tijd zou bezet zijn met het aanhoren van het gepraat van een dwaas, en het geraas van een zot.

Ik weet dat alle menselijke hulp aan mij tevergeefs is; toch kan er wellicht nog iets zijn als een steun voor mijn geduld, indien ik iets over heb. Uit wat ik gelezen heb in Luther en ik van u gehoord heb, zie ik, dat beiden geproefd hebben uit mijn bittere beker, dat een deur der hoop ontsluit, indien er nog enige hoop over is. Wat Job uitwendig was, ben ik inwendig.

Mijn geval is gelijksoortig aan dat van Franciscus Spira, de oorzaak uitgezonderd. Ik ben verontrust, bijna dood, en op de rand der wanhoop. Mijn hart is verbroken, niet slechts verbroken, maar verbrijzeld. Mijn geheugen is bijna weg, de uitvoerende macht bijna vernietigd, en mijn consciëntie een wild beest, een brullende leeuw. Herhaalde malen aan de poort van de doods, toch nog levend. Vol van moord, diefstal en alle boze wellusten; ik kan niet één goede gedachte denken, noch (zoals ik nu vind) heb dat ooit gedaan. Hier voren heb ik geworsteld met Atheïsme, Deïsme en Sadducëisme.

Nu wacht mij nog een meer bitterder ervaring. Geestelijke mensen verdelen Gods straffen in Rechterlijke en verbeterende. Vraag: *Welke is de mijne?*

Het is mijn voornemen op een zekere tijd tot u te komen; dit is gedaan om tijd te sparen. Dat uw moed en nuttigheid verdubbeld mogen worden (deze tijden vereisen het) is de wens van,

Uw onbekende, nederige dienaar,

7 Juni 1788.

P. J.

25. Aan mijn onbekende correspondent, P.J.

Mijnheer,

Ge zijt welkom te eniger tijd om een klein onderhoud met mij te hebben, als ik ontslagen ben van het prediken; indien ge er mij tijdig notitie van geeft.

Ik zie niets in uw brief dan dat wat gemeen is met Gods uitverkorenen, wanneer zij voor het eerst aangegrepen worden door de geestelijken Rechter. Wanneer de wet thuisgebracht wordt aan het hart, de zonde zal oorzaak nemen door het gebod, om in de ontstelde ziel te werken alle soorten van wellusten. "Want zonder de wet is de zonde dood." Rom. 7: 8. Wanneer de Rechter de zondaar arresteert en de wet toepast, dan wekken de verschrikkingen der wet de sluimerende vijandschap en onverdachte verdorvenheden op. "Zonder de wet zo leefde ik eertijds. Maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weer levend geworden, doch ik ben gestorven." Onze geestelijke vijand is ook zeker bezig met zulk een geval; hij kan daar nooit bezit houden van zijn paleis en zijn goederen in vrede houden, maar alleen daar waar het verstand is omsluiert, de consciëntie geschroeid of onderdrukt met dode werken, de verdorvenheden van de zondaar vallen in slaap, en zijn ziel in vleselijke gerustheid en verzekerdheid. Als het oog van de Rechter overtuigingen inwerpt, dan wordt de tegenstander ontdekt; als de verschrikkingen der wet de razende vijandschap en boosheid van het hart opschudden en ontdekken, dan is zijn bezitting verstoord; valse vrede en vleselijke gerustheid zijn zeker om verdrongen te worden. Iedere zondaar onder de Hemel zal zeer zeker door zo'n vurige beproeving moeten gaan; indien het niet gedaan wordt in deze wereld, het zal gedaan worden in de volgende.

Zij die niet ontsteld en wakker geschud worden in het land der levenden, zijn zeker dat ze hun ogen zullen opslaan in de hel, waar de Rechter, de wet, verschrikkingen, schuld, verderf, en vurige pijlen, hen niet slechts zullen aangrijpen, maar hen vast zullen houden tot in eeuwigheid. Om welke oorzaak de Psalmist de eerste verschrikkingen van zijn gemoed noemt, 'de pijnen der hel', aanduidende dat zij ook eigen zijn, en het eeuwigdurende aandeel van de ziel aldaar.

Maar de uitverkorenen hebben het in deze wereld, opdat zij het in de volgende zouden ontkomen. “Wanneer wij geoordeeld worden, zo worden wij door de Heere gekastijd, opdat wij met de wereld niet veroordeeld zouden worden.”

Ik heb te kampen gehad met al die kwaden die uw brief inhoud. En ze kunnen allen gevonden worden hier en daar verspreid, in de Schriften der waarheid, als sommige van de meest gevaarlijke voetstappen der kudde, en ter herinnering overgelaten, tot bemoediging van zulken als wij zijn. Ja, zegt de Apostel: “Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste, ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven.” 1 Tim.1: 16.

Naar uw dagen zal uw sterkte zijn. Het oordeel zal wederkeren tot gerechtigheid, en gij zult dat navolgen. Ook Mozes zelf was geen vreemdeling van die vreselijke put; hij is er ingedompeld en riep er van uit: “Gij doet de mens wederkeren tot verbrijzeling, en zegt: Keert weder gij mensenkinderen!” Psalm 90: 3. Gedenkt: “Het koninkrijk der hemelen wordt geweld aangedaan, en de geweldhebbers nemen het met geweld.”

Het drie en dertigste hoofdstuk van Job behelst zowat geheel uw geval; waarin God het uitwijst, er over spreekt, en onderricht omtrent geeft, en een fundament der hoop legt van bevrijding. Wees sterk, en kwijt uzelf als een zondaar in ernstig gebed. Wees zo sterk aanhoudend als de weduwe bij de onrechtvaardige rechter, die hem volkomen afmatte. Laat de tollenaars smeekbede uw gedurige klacht zijn. “En zal God geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen? Ik zeg u, dat Hij hen haastelijk recht doen zal.” Beschouw ook zo, dat onze zonden veroordeeld zijn in Christus’ vlees; onze oude mens werd met Hem gekruisigd. Hiervan komt het, dat zonde een veroordeelde misdadiger is; de oude mens is door de dood van Christus dood. En wat de duivel aangaat, hij is niet slechts vervloekt, maar gebonden aan handen en voeten. Al deze kunnen niets doen zonder des Heeren toelating.

Ook kunnen zij niet bewijzen dat uw kwaal ongeneeslijk is. Het is de Heere Zelf Die wondt, maar ook Hem weer die heelt; Zijn bloed reinigt van alle zonden. Hij is tot het uiterste toe machtig om te behouden allen die tot God komen door Hem.

Zit onder de meest geestelijke en ervarenste predikers die je kunt vinden. Leg je consciëntie en zonden beide open voor hun zwaard, gelijk de Psalmist, die het ergste wenste te weten, en niet verlangde bedrogen te zijn, maar zei: “Doorgrond mij, o God, en beproef mij.” “Daar is een”, zegt de wijze man, “die woorden als een zwaard onbedachtelijk uitspreekt. Maar de tong der wijzen is medicijn.” Ik zal er niet meer aan toevoegen, behalve mijn smekingen in uw ellende, en op Gods bestemde tijd zul je zien wat het gebed vermag.

Uw gewillige dienaar in het Evangelium van Christus.

W. H.

Winchester Row; Paddington.

26. Aan Rev. W. Huntington, van een arm discipel.

Eerwaarde en geliefde Herder.

Nog niet lang geleden verlangde ik eens een man, te horen prediken, die door velen gehouden wordt voor een evangelie dienaar. Spoedig deed zich een gelegenheid op, en ik beluisterde hem, maar zijn redevoering was geheel niet tot mijn stichting of vertroosting, het was onbereide mortel, ongeschikt om een geestelijk huis op te bouwen, dat nooit een levende steen aan de hoeksteen, kan vastmaken. Zijn leerstellingen waren alleen geboden van mensen. In kort, zijn gangen waren voorwaarts en achterwaarts op de aarde; terwijl ik geen rust kon vinden voor het hol van mijn voet.

Hoe zijn naam is, komt er niet op aan. Ik veronderstel dat ge zult zeggen: *het is Legio*. Want er zijn veel zulken zich veranderende in dienstknechten der gerechtigheid, wie de Apostel noemt: dienstknechten van de Satans, welker einde is het verderf.

Echter achter de dienst, werd mij gevraagd, op de gewone wijze: “Wel, hoe is hij bij je bevallen?”

Ik antwoordde: “In het geheel niet”; mijn gemoed vrij uit sprekende, betreffende hem en zijn onvruchtbaar zwoegen. Want hij wist niet hoe naar de stad te gaan. Dit gaf grote ergernis, want zij antwoordden; dat ik de redevoering niet gehoord had, noch hen geantwoord met die oprechtheid een Christen betamelijk. “Oordeelt niet,” zeiden zij, “opdat gij niet geoordeeld wordt.”

Dit verwijt, in woorden die de Heere Zelf eenmaal sprak, heeft de Satan niet weinig aanleiding gegeven om mij aan te vallen, en sinds die tijd ben ik altijd heen en weer geslingerd geworden. Maar hierin ben ik niet alleen; anderen zijn op die zelfde manier geoefend, omdat zij evenals ik de mening van de Zaligmaker niet verstonden.

Voor zoveel dan, als God u voorzien heeft met een voortreffelijke geest om harde zinnen te ontbinden en twijfelingen op te lossen, laat mij u verzoeken deze woorden eens naarstig te beschouwen, en duidelijk aan te tonen wat Jezus met deze Zijn vermaning, en in welke betekenis zij niet en wel mogen toegepast worden op zulk een geval als ik aangemerkt heb. Want ik ben er van overtuigd dat er velen zijn die deze Schriftplaats bijbrengen en gebruiken om iemand het zwijgen op te leggen, die strijd en ijvert voor het geloof van Gods uitverkorenen, en om zo plaats te laten voor huichelaren en bedriegelijke arbeiders om ongestoord voor te gaan.

Als onze hemelse Vader, naar Zijn eigen welbehagen, u een woord zou te spreken geven ter rechter tijd, om de ontmoedigen te leiden tot een recht begrip en hen te onderwijzen in de weg die tot het koninkrijk leidt, zal dit een vertroosting zijn voor een op het pad van vele bezwaren, en kon dienen om de vijanden der waarheid, die mijn ziel haten en vervolgen te beschamen en te verwarren.

De uwe in het geloof en de liefde van Jezus Christus.

Een arme discipel.

10 Juli 1790.

27. Mr. Huntingtons antwoord aan een arm discipel.

Geliefde vriend,

Ik ben er niet erg voor om mijn gedachten voor te stellen van een openbare kansel, over iedere tekst van de Schrift, die tot mij gezonden wordt. Ik ben in geen opzicht meester van de Schrift. Ook kan ik geen van beide, het Goddelijk boek verzegelen of ontzegelen: Christus is de voorraadschuur, en de Heilige Geest is de sleutel. Maar ik kan geen schatten voortbrengen van de Ene, noch de Andere gebieden; zij doen hun eigen welbehagen, en handelen op een soevereine wijze. “De woorden der wijzen zijn als nagelen, die gegeven worden van de enigen Herder.” Als er enig goed gedaan wordt, dan zijn, zij vastgemaakt door de Meester der verzamelingen. Ik ben geboden om tot Hem op te zien voor hulp, en om een voorraad voor de kansel, die een mond en wijsheid beloofd heeft, opdat al onze tegenstanders nooit bekwaam zouden zijn om ons tegen te spreken of te weerstaan. Ik twijfel niet, of het is in de macht van een biddend volk om een tekst in Zijn mond te doen door het gelovig gebed, en om van God te krijgen bij hem verstaanbaarheid en voldoening beide. Personen die aldus tot God gaan, in plaats van tot de prediker; die Hem het geheim hebben meegedeeld, maar de leraar daaromtrent in het duister gelaten, weten voor zichzelf wanneer het werk gedaan is, dat de hand van God er in geweest is. Het dient om hen te overtuigen dat de Heere de arbeider gezonden heeft, en dat Hij met hem werkt.

Ik heb het gehad dat een tekst mij soms toegezonden werd, waarin de Heere mij licht gaf, en als zij tot mij kwam als ik nog onvoorzien was, en geen andere gezonden werd om deszelfs plaats te

vervangen, dan heb ik geoordeeld het van Hem te zijn, en de vrijheid ervaren in het uitspreken of leveren ervan, dient om het te bevestigen. Maar het bevalt mij niet om mijn gemoed te beperken of te prediken tot een gehele vergadering over een tekst, die juist op zulk een tijd, slechts één afzonderlijk aangaat en betreft. Noch kon ik ooit verdragen, dat mij iemand vertelde, dat een zondaar van zulk een aard, of een dwalend persoon van zulk een sekte, komende of gekomen was, om mij te horen. Juist alsof ik mijn onderwerp zou verlaten, verzuimen om het huisgezin te voeden, en heengaan om de paarden voor de zwijnen te werpen.

De pijl vliegt dikwijls het beste, en doet de meeste vervolging, als de boog ondernemender wijze gespannen wordt. Daarenboven, persoonlijke behandelingen zijn waarneembaar voor een gewaarwordende kudde, en doet hen dikwijls aan het onderzoeken gaan, op wie de prediker aan het schelden was. Zulke beschuldigers zijn zeer hinderlijk en ergerlijk voor leraars. Zij ontdekken grote zwakheid en onkunde, en gaan te vrij om met de Bondkist (Ark), vergetende dat de waardigheid en macht zijn van Hem, die de mens bekend maakt welke zijn gedachten zijn. Als God iets tot een zondaar te zeggen heeft, zo zal Hij zeker tot hem spreken, hetzij in een rechterlijke weg of in een weg van barmhartigheid, zonder des predikers wetenschap of van hen die tegenwoordig zijn, en dan wordt het duidelijk zichtbaar van Hem te zijn, en niet van de mens.

Evenwel heb ik er niets op tegen om mijn oordeel te geven over een Schriftuurtekst, hetzij in een afzonderlijke vergadering, of als een antwoord op een brief, als het onderwerp belangrijk is, en het verzoek bescheiden. De woorden die u aanhaalde: "*Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt,*" zijn in de mond van legioenen, en worden gewoonlijk door hen gebruikt om de mond te stoppen van een getrouw gezant, of een oprechte berisper, die beide in de Schrift hogelijk aanbevolen worden. In die tekst, meent de Heere niet, dat ik geen gebruik mag maken van mijn oordeel, om hen te beproeven die ik hoor, want ik word geboden dat ik er acht op zal geven *hoe* ik hoor. Ik moet de geesten beproeven of zij uit God zijn. De eerste leraars beproefden ze, die zeiden dat zij apostelen waren, en bevonden hen leugenaars te zijn, en hun oordeel was recht en zij werden geprezen voor zo te doen. Ja, de Wijsheid Zelf, in haar eigen afgezanten, veroorloofd zich om gedagvaard te worden voor het oordeel van haar familie, en is gerechtvaardigd van haar kinderen. "Aan hun vruchten," zegt de Zaligmaker, "zult gij ze kennen." Niet slechts bij hun uitwendige wandel en leven. Want de Farizeeën bedrogen hef grootste gedeelte van de Joodse natie, door uitwendig rechtvaardig te verschijnen voor de mensen, die inwendig razende wolven waren. En met deze hun misleiding wonnen en maakten zij vele proselieten die, wanneer gemaakt, tweemaal meer kinderen der hel waren dan zij zelf.

- De vruchten daarom, waaraan men hen kennen zal, zijn: ten eerste, de vruchten van de Geestes; liefde, blijdschap, vrede, lijdzaamheid, goedheid, geloof, enz. Want als ik de geesten zal beproeven of ze uit God zijn, dan moet ik oordelen of de persoon die ik hoor een geestelijk mens is of een vleselijke die de Geest niet heeft. En alzo of de Geest der waarheid in hem geopenbaard is of de geest der dwaling.
- Ten tweede, moet ik beproeven de vruchten van zijn lippen, en mijn oordeel laten gaan over de schat en de grond zijns harten uit de gezondheid van zijn leer. Indien hij de Apostolische leer niet brengt, zal ik hem in mijn huis niet ontvangen, noch hem Gods zegen toewensen, want dit doende zo zijn wij in gevaar om een deelnemer te zijn aan zijn boze daden. Mijn oordeel daarom, van hem moet zijn overeenkomstig de waarheid, wat duidelijk is in dit: "Een iegelijk, die overtreedt, en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet; die in de leer van Christus blijft, deze heeft Beiden de Vader en de Zoon." 2 Joh. 9.
- Ten derde, ik mag een rekenschap van zijn hoop eisen, als ik twijfelachtig omtrent hem ben, en hij wordt geboden die te geven, en als hij het doet, moet hij mij onderrichten van de werken in hem van de Almachtige, door de Heilige Geest bij zijn bekering. Een verandering van hart door de Geest is een Evangelische bevinding, en het is bevinding die

hoop werkt. Dus zal ik niet slechts zijn woorden weten, maar de kracht daarvan: “Want het Koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht,” 1 Kor. 4: 19.

- Ten vierde, als ik zowel de kracht als de rede van de prediker zal kennen, zal ik ook onderzoeken naar de vruchten van zijn bediening; of dat God het als het Zijne erkent en het zegent, door Zijn woord te bekleden met kracht tot bekering van zielen, dat vruchten voortbrengen tot eer van God. Bekeringen worden genoemd de eerste vruchten van Zijn schepselen. Als bekering en stichtelijke werken door zijn handen voortgaat en zijn bekeerlingen openbaren zich als behoorlijke kinderen, geboren door de Heilige Geest, van een welriekende bevinding en grondig in het geloof, dán heeft God Zijn zegel gezet op Zijn zending en opdracht. Het is klaar dat Hij in Gods raad staat, en zondaren aanleiding geeft om het woord uit zijn mond te horen, omdat zij zich afkeren van de weg hunner dwaling en van de boosheid van hun handelingen, en dat God medewerkt met de arbeider. En zo moet mijn oordeel zijn dat hij behoort tot des Heeren vijgenboom, die goede vruchten voortbrengt en in vereniging is met de levende Wijnstok. Want mensen bij de bekering, vergaderen geen druiven van doornen, noch vijgen van distelen.

Maar als hij een vreemdeling is van de kracht Gods aan zijn eigen ziel, en hij geen kracht van God heeft bij het geloof en gebed, en geen kracht heeft van zijn bediening vergezeld; dan is het helder dat God zijn ziel niet verzegeld heeft, noch zijn zegel gezet heeft op zijn bediening. Hij is een misleider en een prediker van de letter hij is geen heilige Gods, noch een gezant Gods, en zijn onprofijtelijkheid is voor mij een bewijs, dat hij nooit door Hem gezonden was. Mijn oordeel daarom, om mij te leiden is dit: “Hij liep, en Ik heb hem niet gezonden, zegt de Heere.” Daaraan zal ik hem kennen en niet slechts aan een uitwendige reformatie.

Ik ben gehouden om te richten en te spreken overeenkomstig de Uitspraken Gods, mijn eigen ervaring en het getuigenis van mijn consciëntie; zodat ik de goddelozen niet rechtvaardigen zal en de rechtvaardigen verdoemen. En dan handel ik overeenkomstig het uitdrukkelijk gebod van de Zaligmaker: “Oordeelt niet naar het aanzien, maar oordeelt een rechtvaardig oordeel.” Joh. 7: 24.

Ik moet ook zo oordelen over zijn leven en wandel, of zijn gesprekken waardig zijn het Evangelium van Christus, of hij zijn licht laat schijnen voor de mensen, dat zij zijn goede werken mogen zien, en of hij zijn Vader verheerlijkt die in de hemelen is. Aan deze vruchten zullen wij hem kennen, en in deze dingen moeten wij hem oordelen, maar niet in het eten van vlees of dranken, noch in de verering van een Heilige dag. Ook moet ik hem niet oordelen in zijn twijfelachtige gedachten: “Laat niemand u in deze dingen oordelen,” zegt Paulus. Maar over de voorheen genoemde dingen moeten wij oordelen en spreken overeenkomstig de Heilige Schrift en onze consciëntie, zonder partijdigheid en huichelarij. En niet gelijk die geveinsden, die wel konden onderscheiden het aanschijn van de Hemel en dat der aarde, maar niet konden onderscheiden de tekenen der tijden, noch over zichzelf konden oordelen wat recht was. Lukas 12: 56, 57.

Het genoemde recht om te oordelen is een geestelijk voorrecht van elk kind Gods, laat de prediker zich noemen wat hij wil: Bisschop of Pastoor; Deken of Doctor. Onze onderwijzers zullen niet meer in een hoek weggestoken zijn; onze ogen zullen hen zien. “En dat twee of drie profeten spreken, en dat de anderen oordelen”; 1 Kor. 14: 29, hetzij hij spreekt volgens de uitspraken Gods of niet, en zijn woord moet aangenomen of verworpen worden overeenkomstig die regel, zonder zijn ouderdom, geleerdheid of rang gade te slaan. Want er zijn vervloekte zondaren van honderd jaar oud, en vele lettergeleerde dwazen en verleiders, en er zijn valse apostelen geweest. De prediker die dit verwerpt, en ons dit recht wilde betwisten, of ons berispt indien wij het gebruiken, moet verdacht gehouden worden, als zijnde ontbloot van de Geest, want de geesten der profeten zijn de profeten onderworpen. 1 Kor. 14: 32. Dus moeten wij oordelen over der predikers ervaring, leer, kracht, nuttigheid, gesprekken, leven en wandel. Want: “De geestelijke mens onderscheidt wel alle

dingen, maar hijzelf wordt van niemand onderscheiden.” 1 Kor. 2: 15. “Als tot verstandigen spreek ik; oordeelt gij hetgeen ik zeg.” 1 Kor. 10: 15.

Wij moeten ook gelijkerwijs oordelen over de bekering de grondigheid in het geloof, en de reformatie van ieder die zichzelf aanbiedt als lid der kerk, en hen aannemen of verwerpen overeenkomstig de regel van Gods Woord en het beste van ons oordeel. En wij moeten hen ook zo beoordelen nadat zij in de kerk zijn. “Want wat heb ik ook die buiten zijn te oordelen (buiten de palen van de kerk)? Oordeelt gijlieden niet, die binnen zijn? Maar die buiten zijn oordeelt God.” 1 Kor. 5: 12, 13.

Wij moeten ook een afzonderlijk oordeel vellen over hen die wij bezoeken en waarmee wij verkeren, opdat wij niet weiden en samengaan met ongelovigen. “Indien gij hebt geoordeeld, dat ik de Heere getrouw ben,” zei Lydia tot Paulus,” zo komt in mijn huis, en blijft er.” Hand. 16: 15.

Vanhier komt het dat herders genoegzaam beproefd moeten worden en niet haastelijk geroepen, en het oordeel van een aantal dienaren ingeroepen worden als een toevoeging bij het oordeel van de kerk. Noch moet iemand haastiglijk de handen opgelegd worden; ook moet een onervaren discipel of een monnik geheel niet aangesteld worden, noch een dwaas in het geheel niet gehoord worden. Zo ver, volgens het beste van mijn oordeel is het kind van God geoorloofd te oordelen.

Daarom blijft er over, dat niets van het voornoemde de meningen zijn van onze Heere in de tekst, want de een tekst is nooit tegenstrijdig met de andere. Het schijnt eerder dat onvoorzichtig oordelen bedoeld wordt, rakende de beslissende staat van een persoon, uitgesproken op een toornige manier, zonder behoorlijk behoed te zijn met indiens, en maars, indien niet, uitgezonderd en zonder twijfel of toevalligerwijze. God alleen is de Rechter van levenden en doden, en het komt Hem alleen toe om de rechtvaardigen te rechtvaardigen en de goddelozen te verdoemen.

Vals of verkeerd oordelen, moet ook zo bedoeld zijn. “Die tot de goddeloze zegt: “Gij zijt rechtvaardig; die zullen de volkeren vervloeken, de natiën zullen hem gram zijn.” Spreuk. 24: 24. Dit is de goddeloze rechtvaardigen, dat de Heere afschuwelijk is.

Oordelen overeenkomstig een uiterlijk voordoen, zonder waar te nemen of er een verandering des harten is, of een grondigheid in de waarheid, wordt ook bedoeld. “Oordeelt niet volgens het uiterlijk aanzien,” zegt de Heere.

Oordelende eens zondaars staat goed te zijn omdat hij menselijke overleveringen en de geboden van mensen aanhangt, of een Heilige te oordelen in vlees eten, dranken, heilige dagen, feesten en vasten, is ook in het Boek Gods verboden.

Toe te geven aan natuurlijke aandoeningen, zijnde met ijver aangedaan voor een persoon, maar niet wel, zoals om door de aandoeningen der natuur een persoon weg te laten voeren van de waarheid en de consciëntie, wordt genoemd *oordelen naar het vlees*. Joh. 7: 5.

Maar wat hoofdzakelijk bedoeld wordt in de tekst komt mij voor te zijn, de goddelozen oordelende de rechtvaardigen, waar zij altijd voorbarig in geweest zijn om dat te doen, gelijk de Joden, die Christus *Beëlzebul* noemden, die Zijn belijders in de ban deden, en hen verklaarden vervloekt te zijn en onkundig van de wet, die Hem volgden. Zulke personen oordelen naar het vlees, en in de boosheid van de Satan. Zij vervloekten hen, die de Heere gezegend had; oordeelden hen die geestelijk waren, die niet van iemand konden geoordeeld worden, en verdoemden hen die de Heere gerechtvaardigd had.

Dezen moeten een afschuwelijkheid zijn voor God, en met welke maat zij meten, zal hen weder toegemeten worden. En met welk oordeel zij oordelen, zullen zij geoordeeld worden. De vervloeking der wet is een geestelijk vonnis op de lippen van de Koning, Wiens mond niet overtreedt in het oordelen. Maar dit vonnis komt ten onrechte over de lippen der dwazen.

En wat de kinderen Gods betreft, hun wordt geboden om te zegenen en niet te vervloeken. De Rechter van 'Hemel en aarde, heeft dat Zelf gedaan en zal het nog doen. En Hij verkondigt ons,

dat zij die de werken der wet doen onder de vloek zijn. En zij die een andere leer predikten dan Paulus predikte, alreeds vervloekt waren; en zij die de heiligen vervloeken, door de Heere vervloekt zullen worden. Het voornoemde schijnt mij toe, te zijn de mening der Schriften, rakende zulk een oordelen, wat streng verboden is.

Nu, om een afzonderlijk oordeel te vellen, of mijn oordeel uit te spreken van een prediker, of hij van God gezonden is of niet. En van zijn geest, of het de Geest der waarheid is of die der dwaling. En van zijn leer, of die van Christus is of van mensen. En of hij een waar gezant is of een misleider; een dienaar van de Geest of van de letter; een grondige onderwijzer of een verleider; een die vergadert of een eerstrooier; een heilige of een zondaar; een kind van God of van de Satan; ... is een geestelijke vergunning aan ieder discipel van Christus, opdat hij niet bedrogen zal worden, noch afgetrokken van de eenvoudigheid die in Christus is, noch van de waarheid van de Evangelie. En tot dat einde moet de Heilige Geest ons leiden in al de waarheid, opdat wij niet bedrogen worden. "Geliefden, geloof niet een iegelijken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn. Want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld." Wees op uw hoede, dat geen vooroordeel of haat in het verborgen toegelaten wordt tegen een dienaar of belijder, en ge spreekt tot kwetsing van zijn eer en aanzien door haat, zonder acht te geven op de waarheid en uw consciëntie; want geen Christen, noch karakter kan bestaan voor nijdigheid.

Ook moeten we een man niet beledigen om een woord, veel minder, hen haten en bespieden die ons berispen in de poort. Een man kan in zijn rede dwalen, zonder te dwalen in zijn oordeel. Een dwalend man kan soms een grondige rede doen. Wij moeten de eerste niet verdoemen om een woord, noch de laatste rechtvaardigen om zijn rede. Aaron sprak verkeerd, als hij Israëel vertelde, dat het gouden kalf hen uit Egypte had geleid. En de Satan sprak de waarheid als hij Christus een *Heilige Gods* noemde. Echter was Aaron een heilige, en de duivel een leugenaar. Maar Satans rede moest niet verworpen worden, noch Aärons woorden geloof geschonken worden. De schrik voor Christus ontwong waarheid aan Satan, en de vrees voor een oproerende schare, bracht een valsheid voort uit Aärons mond.

Vervolgens, gedenk ieder waar dienaar van Christus in uw gebeden, en acht ze in liefde om huns werks wil. Wees ook niet opgeblazen de een tegen de anderen; dit is geboden en aanbevolen. En aan de andere kant ontvang geen mens in uw toegenegenheid, noch ontvang Hem in uw huis, die niet de leer van Christus brengt; noch wenst hem Gods zegen toe. Want zij die dat doen zijn mededeelhebbers aan al de ongerechtigheid en ondeugd die hij begaat. Wees geen deelnemer aan de zonden van anderen. Houdt uzelf rein. Vaarwel.

De uwe ten dienste in het Evangelie van Christus,
W. H.

28. Aan Mr. Ringer en zijn gezelschap,

Silverstreet - Soutwark

Mijnheer,

U behoeft helemaal geen moeite te doen om mij dat boek te bezorgen waar van u gesproken hebt; al de geschriften van die twee valse getuigen zijn in mijn bezit.

Het is ongetwijfeld mijn plicht om de bedrogene beter te onderrichten, en de zondaar te bekeren van de dwaling zijns wegs. En mijn pogingen te onderwerpen aan God en het over te laten aan Zijn Souvereine wil en welbehagen, of Hij Zijn eigen woord wil doen zijn *een reuk van de levens ten leven of van de doods ten dode*. Ik ben ten volle overtuigd, dat, indien God een sterke misleiding zendt, een mens de leugen kan geloven, en alle ondernemingen om hen te ontdekken zullen zonder invloed

blijken te zijn; niettegenstaande dit, ik zal zowel voor God zijn een aangename reuk van Christus in hen die verloren gaan, als in hen die behouden worden. Het is niet een zaak van onverschilligheid of een mens de waarheid of valsheid gelooft, ziende dat Christus verklaart, dat niets het hemelse Jeruzalem zal ingaan dat de leugen liefheeft en doet. “Gij voedt u met as, het bedrogen hart heeft u terzijden afgeleid; zodat ge uw ziel niet redden kunt, noch zeggen; is er niet een leugen in mijn rechterhand?” Jes. 44: 20. De nooit dwalende Geest van God en de Schriften der waarheid, zijn onze onfeilbare leidlieden. Hij, die niet spreekt overeenkomstig het Woord Gods, heeft geen licht in zich. En hij die een ander Evangelie leert, dan dat ons is geopenbaard in de Schriften, moet voor vervloekt gehouden worden, hetzij mens of engel.

De leerstellingen van Muggleton en Reeve zijn, in Schriftuurlijke stijl, doemwaardige bedriegerijen, en dat over de sterfelijkheid van de ziel, en de dood van de ziel van Christus is een helse leugen. Ik zal een volle weerlegging omtrent dit punt beproeven, en bewijzen dat deze twee getuigen verbonden leugenaars zijn van hun boek getiteld: “Verblijdend nieuws van de Hemel”; of “De laatste mededeling”; hopen dat de titel de waarheid behelst, en dat wij zulke valse mededelingen niet meer verkondigd zullen krijgen, in de Naam van de God des Hemels.

Bewijst het gezegde van Christus: *“Ik leg Mijn leven af, opdat Ik hetzelfde wederom neme”*; de sterfelijkheid of de dood van Zijn ziel, gelijk deze mannen beweerd hebben op de eerste bladzijde? “Bovendien; omdat velen van de gelukzaligen niet volkomen tevreden zijn, wat het sterven van Christus’ ziel met Zijn lichaam betreft, daarom zal ik iets schrijven van Zijn eigen gesproken woorden die hierop betrekking hebben. In het 12de hoofdstuk van Johannes is aldus geschreven: “Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft, zo blijft hetzelfde alleen. Maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.”

De tweede bladzijde: “En zo op gelijke wijze, had niet het geestelijk leven van Christus ganselijk dood geweest en begraven in het hart van de graf met het lichaam Zijns vlees, welk een geestelijk gewin van een heerlijke vergroting voor Hemzelf, door de geesten van uitverkorene mensen en engelen, kon in het minst bekomen zijn geworden?”

Hoe kan een van Gods gelukzaligen geloof geven, of tevreden zijn, met leugenen gelijk deze zijn? Vervat het gezegde van Christus “Ik leg Mijn leven af”; een uitblussing of vernietiging van Zijn ziel, zodat zij ontbonden, in slaap vallen of sterven zou, opdat zij alzo met Zijn lichaam begraven kon worden in het hart der aarde? In geen betekenis, welke dan ook! De ziel is een geest en is geestelijk. En daarom kan zij niet sterfelijk zijn. Ook is de dood geen uitblussing of ontbinding van de ziel tot niets, maar zij is een ontbinding van de vereniging tussen het lichaam en de ziel, gelijk geschreven is: “Het lichaam, zonder de geest, is dood.” Bij de dood gaat het lichaam de een weg, en de ziel een andere. De ziel van Christus ging over in de handen van Zijn Vader, terwijl Zijn lichaam aan het kruis hing. “Vader in Uw handen beveel ik Mijn geest.” En dit gezegd hebbende, gaf Hij de geest aan Zijn Vader, terwijl Zijn lichaam overging in de handen van Jozef van Arimáthéa, die het lichaam van Jezus begeerde, en het legde in zijn eigen graf. Lukas 23: 52. Bij des Heeren opstanding, vond er een vereniging plaats; het lichaam dat zonder de geest dood was, zijnde gedood in het vlees werd levend door de Geest, en herenigd met de ziel van Christus. Het lichaam levend gemaakt zijnde, stond op, en verenigd met de ziel, zo verscheen de gehele menselijke natuur, bestaande uit lichaam en ziel, in vereniging met de Persoon van de Zoon van God. “Die krachtiglijk bewezen is te zijn de Zone Gods, (volgens het getuigenis van) de Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden.” Rom. 1: 4.

En wat Christus’ *geestelijk leven* betreft, als zijnde geheel dood en begraven in het hart van het graf, enz.; dat is de meest vreselijkste ongerijmdheid. Christus, gelijk God, is het eeuwige Leven in het afgetrokkene. Hij zei tot Mozes, dat Hij Zijn hand opheft en zegt: Ik leef eeuwiglijk! Hij is de levendmakende Geest, de Heere van de hemel. Dezelfde Goddelijke Persoon Die zei: “Gij hebt Mij het lichaam toebereid”, Die zegt ook: “Ik leg Mijn leven af en neem hetzelfde wederom aan.” Het

Goddelijk “Ik ben” eindigde niet met het lichaam, ofschoon het lichaam eindigde in vereniging met Hem; noch ging Zijn menselijke ziel in het graf, maar in de handen van God de Vader. Hij was gedood in het vlees, niet in Zijn Goddelijke natuur. En levendgemaakt door de Geest, die nooit kan sterven.

Om te spreken van *geestelijk, eeuwig of eeuwigdurend leven, eindigende of stervende* is de grootste tegenstrijdigheid in bewoording. Want hoewel Hij de Heere van de levens en der heerlijkheid was toen Hij ter dood gebracht werd, echter stierf het onsterfelijke leven en de heerlijkheid niet. Die tekst bewijst de vereniging tussen de Godheid en mensheid van Christus, welke vereniging vaststond in de dood. Hij was niet minder Gods Heilige toen Hij in het graf lag. De Alomtegenwoordigheid verliet het lichaam niet, noch liet Almacht het toe dat het verderving zag, hoewel de vereniging van lichaam en ziel voor drie dagen ontbonden was.

Ook sterft de ziel van een mens niet, hetzij hij een heilige of een zondaar is, gelijk alsof zij uitgeblust, ontbonden werd tot niets, of te slapen werd gelegd met het lichaam in het graf. De geest van Adam was een onsterfelijke adem in de mond van de Allerhoogsten, voordat hij uitgeademd werd, als een levendige ziel, in zijn lichaam. Zijn lichaam werd geformeerd uit het stof der aarde, maar de adem van de levens werd uit de mond God in zijn neusgaten geblazen. Gen. 2: 7. De een is geopenbaard om te zijn van Hemelse afkomst, terwijl de andere geheel en al aards is. En bij de ontbinding door de dood, keert het stof weder tot de aarde als het geweest is, en de geest keert weder tot God die hem heeft gegeven. Pred. 11: 7. De ziel van Adam had leven in de mond van zijn Maker, voordat zijn lichaam genomen was van het stof, en de onsterfelijke ziel zal van het zelfde gescheiden bestaan, hetzij in hemel of hel, wanneer het lichaam wederkeren zal tot haar stof. Stefanus gaf zijn geest over in de handen van de Heere Jezus, voordat Godvruchtige mannen zijn lichaam ten grave droegen. Hand. 7: 59 en 8: 2. En ik neem het voor aangenomen, dat ge toch niet zult trachten te beweren, dat de Heere Jezus het graf of de begraafplaats van Stefanus' lichaam was. De ziel van de boetvaardige Moordenaar zou op de dag van Christus' dood, met Christus in het Paradijs zijn. Lukas 23: 43. Het is zeker dat de moordenaar zijn dode ziel, met het dode lichaam, hangende aan het vervloekte hout, nooit kon gezegd worden te zijn met Christus in het Paradijs.

Als u vraagt: *Wat is het Paradijs, waar de moordenaar met Christus op die dag zou inkomen?*

Dan zegt de Heilige Geest ons, dat het de derde hemel is, waar God verblijft. Tot bevestiging daarvan: “Ik zal komen tot gezichten en openbaringen des Heeren. Ik ken een mens in Christus, voor veertien jaren (of het geschied zij in het lichaam, weet ik niet; God weet het), dat de zodanige opgetrokken is geweest tot in den derden hemel. En ik ken een zodanig mens (of het in het lichaam, of buiten het lichaam geschied zij, weet ik niet; God weet het) dat hij opgetrokken is geweest in het Paradijs, en gehoord heeft onuitsprekelijke woorden, die het een mens niet geoorloofd is uit te spreken. Van de zodanige zal ik roemen.” 2 Kor 12: 1-5. Hier hebben wij een gezicht en openbaring van God, aan ons overgelaten door de Heilige Geest, van een man die opgetrokken werd in de derde hemel. Maar of dat de ziel van Paulus alleen naar het Paradijs ging, of in het lichaam kon hij niet zeggen. Hier van wordt het verklaard, dat het Paradijs de derde Hemel is. En Christus beloofde, dat de moordenaar aan het kruis, op de dag van zijn kruisiging, met Hem zou zijn in de derde hemel. Indien des Zaligmaker geestelijk leven en Zijn menselijke ziel, en de ziel van de moordenaar allen stierven, en begraven werden in het hart van het graf, zou ik verblijd zijn te weten, wat van de Zaligmaker en van de moordenaar, op die dag samen zou zijn in de derde hemel, waarvan de Heilige Geest zegt, dat het het Paradijs is. We zijn wel verzekerd dat de derde hemel en het graf, twee onderscheiden plaatsen zijn. En de derde hemel zal blijven, wanneer de sterrenhemel en elementaire hemelen met de aarde en haar werken zullen verbranden. God zegt tot Mozes: “*Ik ben de God van Abraham, Izak en Jakob.*” De Zaligmaker die plaats aanhalende zegt: “Hij is niet een God der doden, maar een God der levenden.” Indien, daarom, de zielen van die drie patriarchen met hun lichamen dood zijn, moet Hij dan geen God der doden

zijn? Maar de Zaligmaker zegt dat Hij zulks niet is. Indien Hij de God der levenden is en niet der doden, moeten dan hun zielen niet ergens hier of daar levend zijn, daar Hij de God is van die drie mannen, en de God der levenden alleen? Het Paradijs is de derde Hemel, waarheen iedere overwinnende ziel zal ingaan als zij scheidt van het lichaam, en zal eten van de Boom des Levens, die in het midden van het Paradijs Gods is. Openb. 2: 7.

In dit Paradijs ging de ziel van de Zaligmaker in vereniging van Zijn Godheid, en de ziel van de moordenaar, op de dag van des Heeren kruisiging. In dit Paradijs zijn de geesten van Abraham, Izak en Jakob, van welker levendige zielen, Hij de levende God is. In dit Paradijs ging ook de geest van Stefanus, en de veranderde lichamen en zielen van Henoch en Elia. Want niet hun lichamen, noch hun zielen stierven, noch was er enig deel van hen begraven in het hart der aarde.

Toen Lazarus stierf, werd zijn ziel door de Engelen gedragen in Abrahams schoot. Het graf wordt niet genoemd de schoot van de eeuwigdurende vader der gelovigen, noch de armen der Engelen. Maar een plaats van dode mensen beenderen en van alle onreinheid; niet een verblijfplaats voor zielen. Het zou, inderdaad, een vreemd Paradijs zijn.

De zielen van al de overleden heiligen zijn in de derde Hemel gegaan, waar de ziel van de moordenaar ging. Hun zielen zijn niet vergaderd met de verworpenen, noch gelegd in het graf; ze zijn allen vergaderd tot hun eigen volk, en worden genoemd de *geesten der volmaakte rechtvaardigen*. Maar indien zij allen dood zijn, en begraven met hun lichamen, zo zijn ze ver genoeg van de volmaaktheid.

Bij de ontbinding van de dood ging de ziel van Rachel uit; zij stierf niet met haar lichaam noch sliep daarmee in het stof der aarde. Simeons ziel vertrok in vrede, overeenkomstig Gods woord. Want indien zij was gestorven in of met het lichaam, het kon niet gezegd worden zijn, dat zij vertrok of heenging. Want naar Muggleton's mening is er geen scheiding of vaneenscheiding. Ook kon Paulus vertrek hem dan niet brengen om met Christus te zijn, waaraan hij zozeer de voorkeur gaf, daar hij reeds over achttienhonderd jaren gestorven was. Elia bad *dat de ziel van het kind weer in hem mocht komen*. 1 Kon. 17: 21. Indien de ziel in het lichaam gestorven was, dan was zij er niet uitgegaan. En indien de onsterfelijke ziel niet van het lichaam was gescheiden en een andere weg was gegaan, zo kon het niet verwacht worden, dat zij weer in hem zou komen.

De ziel is de zitplaats van het geloof. Het geloof te oefenen, is eigen aan de ziel. 't Geloof is een overtuiging in het gemoed, gewerkt door de Heilige Geest; de handeling daar van is om uit zichzelf te gaan tot Christus, en om Christus tot ons in te brengen. "Geloof," zegt de Heere, "dat Ik in u ben, en gij in Mij." Zulk een ziel gaat over van de dodelijke vloek der wet, tot de zaligheid van het leven; hij gaat over van de dood tot het leven; hij heeft het altijddurende leven; *hij zal leven in der eeuwigheid*, Joh. 6: 58. Hij zal niet sterven in der eeuwigheid, Joh. 11: 26. De Geest zal in hem zijn een Fontein springende in het eeuwige leven; de zegening des levens is tot in der eeuwigheid, Psalm 133: 3. Al deze teksten hebben betrekking op de ziel, want de dood van het lichaam, door de scheiding der ziel daarvan is verordend: "Het is alle mensen eenmaal gezet te sterven." Nu, de ziel oefent geloof, zelfs bij het werk der scheiding. "Deze allen zijn in het geloof gestorven." "Door geloof en lankmoedigheid beërven zij de beloftenissen." Hebr. 6: 12. Maar indien dood, dan kunnen zij die niet beërven. Zij ontvangen het einde van hun geloof, namelijk de zaligheid hunner zielen, niet de dood daarvan; zij zijn gered van de dood, niet er door overvallen. De zielen der overledenen ontvangen een erfenis onder hen die alreeds geheiligd zijn, Hand. 26: 18. Maar indien zij dood zijn, zo ontvangen zij niets. Zij gaan tot de heiligen in het licht Col. 1: 12; niet in de dood, noch in de duisternis.

Wanneer de hemelen Christus zullen openbaren dan zal Hij de heiligen met Hem meebrengen 1 Thess. 3: 13; niet hen opbrengen uit het graf. De Trooster blijft eeuwig in de ziel; Hij scheidt nooit van Christus, noch van Zijn zaad. Maar als de *ziel* sterft, kan Hij haar niet tot een eeuwige Trooster zijn; ook kunnen wij geen eeuwige vertroosting hebben, als ook geen goede hoop, ziende dat met de dood alles ophoudt. Als de Geest de ziel nimmer verlaat, dan kan zij niet sterven; want het graf

is niet de tempel van de Heilige Geestes. De Geest die in de Heiligen woont, zal in de grote dag, hun sterfelijke lichamen levend maken, niet hun onsterfelijke zielen. Want zij waren levend gemaakt en opgewekt van de dood der zonden tot een leven van de geloofs, bij de bekering. En gebracht van onder de bediening van de dood tot onvergankelijkheid, en het eeuwige leven in Christus Jezus.

Het tarwegraan dat in de aarde viel stierf. Het *lichaam* van de Zaligmaker was zonder de geest dood, en het graan dat in de aarde gezaaid was kon niet levend gemaakt zijn, tenzij het eerst stierf. 1 Cor. 15: 36. Was Hij niet gestorven, Hij zou alleen gebleven zijn. Zonder vrijkoping door Zijn dood, konden wij geen deel met Hem gehad hebben. Maar daar Hij stierf, zo bracht Hij veel vrucht voort. Zijn eigen lichaam opgestaan zijnde, zo werd Hij de eersteling van hen die ontslapen zijn. En de opstanding van onze lichamen aan het einde der wereld, zal de volle oogst zijn. Zijn opstanding is een onderpand en bewijs voor de onze.

Ook sterven de *zielen der goddelozen* niet, of worden opgelost met hun lichamen noch worden daarmee begraven; ze sterven alleen in een geoorloofde betekenis, in hun zonden, onder de toorn en vloek Gods, onder het vonnis van de doods en der verdoemenis, en sterven weg in een eeuwige scheiding van de levende God, en gaan levend ter hel. "De rijke man stierf en werd begraven". Maar Zijn ziel werd niet in hem opgelost, noch werd zij met hem begraven, want zijn ziel sloeg haar ogen op in de hel; zijn consciëntie ontwaakte, en de ogen van zijn verstand werden geopend, na de begrafenis van het lichaam, en hij zag Abraham van ver en Lazarus in zijn schoot.

Farao en zijn ganse menigte, Ezech. 31: 16 - 18; Mesech en Tubal met haar ganse menigte Ezech. 32: 26, 27; zijn reeds in de hel. En de hel heeft haar mond boven mate opengedaan, om gehele scharen te ontvangen, met al hun heerlijkheid en luister, sinds hun val. Welker zielen niet zijn vernietigd, noch begraven in hun graven, maar in de hel, die iedere tiran die daar komt zal zien en hem oplettende beschouwend, zal zeggen: "Is dit de man die de aarde beroerde, die de koninkrijken deed beven?" Jes. 15: 16.

Indien Reeve en Muggleton twee onfeilbare getuigen zijn, dan weet ik niet waar we nog twee van die soort zullen vinden, of het moet de duivel en de Paus zijn, want zij hebben het woord der waarheid en de God der waarheid tegengesproken, en zijn openbare leugenaars en valse getuigen van God.

Als de Heeren Ringer en Harrald en hun gezelschap, al de Schriftplaatsen zullen weerlegd en omvergeworpen hebben die ik voortgebracht heb, dat zij nooit zullen doen, dan mogen zij weer van mij horen. Hij, die van de woorden van Christus afdoet, hetzij van de letter of van de betekenis, zal geen deel hebben in het boek des levens, en hij die er aan toedoet, zal een erfgenaam worden van al de vloeken die dit boek inhoud.

Er moeten ketterijen zijn, opdat de tegenovergestelde partij openbaar zal worden. Wij zijn vooraf gewaarschuwd voor valse Christussen en valse Profeten, die, indien het mogelijk ware, zelfs de uitverkorenen zouden verleiden. En indien mensen niet tevreden zijn met de waarheid, dan zendt God hen een sterke misleiding, die hen gewoonlijk beter behaagt; opdat zij die met Christus zijn, tegen hen zullen zijn. Maar zij die niet met Hem vergaderen, verstrooien. Geen belijder zal hier onzijdig staan; de zon zal zowel het onkruid als de tarwe rijp maken, en het onkruid groeit gewoonlijk vlugger dan het koren.

Juffrouw M. van Holywell Mount, die gewoon was te schrijven in de Maandschriften, onder de naam van "Magdalena", heeft Muggleton's leugens geslokt, en zijn vreemde begrippen betreffende Kaïn en zijn zaad aangenomen; ja dat ze mij vertelde dat zij de val der engelen en het zijn der duivelen ontkende. Maar God heeft haar de Satan overgegeven, en na veel maanden gelegen te hebben in het St. Lukas, was zij overtuigd zowel als veel anderen, dat er zulke schepselen als duivelen zijn.

En ik zou niet verwonderd zijn, indien Mr. Ringer in hetzelfde lot zou moeten delen. Ik dacht dat ik er een verschijning van zag, toen ik en Mr. Best hem bezocht. Als ge Christus verzoekt door de

waarheid te verlaten, is het geen wonder dat Hij de duivel toelaat u te verzoeken. Het zijn alleen zij die het woord van Christus' lijdzaamheid bewaren, die Hij bewaren zal uit de ure der verzoeking. Sterk vertrouwen in valse leerstellingen is een van Satans sterkste vestingen. Zulk een bedrogen zondaar is inderdaad opgesloten, en niemand dan God alleen kan hem uitbrengen. Een wijs man let wel op zijn wegen. Maar het is een zot die raast en die alle woord vertrouwd.

Ik wil niet uw rede of woorden weten, maar uw kracht. Het zijn niet de begrippen van Muggleton, ook evenmin ieder woord van Gods eigen Boek, ontvangen in het hoofd, die u een onderwerp maken van Christus' Koninkrijk. Zijn Koninkrijk bestaat niet in woorden, maar in kracht; in gerechtigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest. Gedenk dat ik u op deze dag vermaand heb.

Vaarwel!
W. H.

29. Brief van W. Huntington aan John Rusk (1772-1834)

Churchstreet, Paddington, dinsdagmorgen 24 april.

Waarde heer,

Het onderwijs is goed; het is van God. U bent de beginselen van de geloofsbelijdenis aan het leren. Het is het onderwijs van God de Vader uit Zijn wet. En wanneer u een weinig langer om de berg gegaan zijt en wat meer ontbloot bent door de zwartheid, duisternis en storm, het trompetgeschal en de stem der woorden dan zal uw aangezicht plotseling veranderen. Dan zult gij komen tot „God den Rechter over allen." En Hem - in het aangezicht van de Middelaar - zien lichten met licht en liefde, u omhelzende en aannemende in Zijn geliefde Zoon.

De storm is bijna over; redding ligt zelfs aan uw deur. U zult wel zo'n verlossing krijgen, wanneer gij het aangezicht van Die Rechter zien zult, dat u nimmer vergeten zal. Het zal u overladen met barmhartigheid en de oude mens zal omkomen in de tegenwoordigheid Gods. Noch zal deze ooit weer zover herstellen dat hij in staat is om ongehinderd te heersen en heerschappij te voeren.

Een kruis moeten we allen hebben. U wordt gekweld en ik ook. U wordt geplaagd met een hebzuchtig hart dat niets missen kan. Ik heb een vrijgevig hart maar een bedelaarszak waar niets in zit om te geven. Dit is altijd voor mij een smartend kruis geweest. En dat andere, kleeft u zoals de zweren van Egypte, dikwijls aan. Maar is er iets voor de Heere te wonderlijk?

Mijn gebed voor u is, of een genadig God u moge beschijnen, hetwelk Hij binnenkort doen zal. En bidt u of een vriendelijke Voorzienigheid mij moge verschijnen. U mag zowel op donderdag- of vrijdagmorgen bij me aankomen, indien u wilt.

Vaarwel! Geloof en lijdzaamheid zij met u. Zo bidt,
W. Huntington.

30. Brief aan een zuster

Waarde zuster in Christus.

Uw brief ontvangen en ik heb deze overwogen. Ik wil in geen geval zeggen dat de Heere God van Israël geen hand gehad heeft in het werk waar u verslag van geeft. Maar, dit moet ik wel bekennen dat evangelisch berouw, hetwelk naar mijn gevoelen onontbeerlijk is tot zaligheid, niet in de brief voorkomt. De nieuwe wijn werd in een oude lederzak gedaan. En waar dit het geval is, zal

hoogmoed de lederzak doen bersten en de wijn wordt uitgestort en de oude lederzak vergaat. Ik bedoel dat uw vreugde niet in een nederig en verbrijzeld hart ontvangen is. God heeft beloofd ons zowel een nieuw hart als een nieuwe geest te geven. Als de nieuwe wijn in een nieuwe lederzak gedaan wordt worden beiden behouden. Het stenen hart zal echter weggenomen en te niet gemaakt worden evenals andere delen van de mens der zonde. Want onze oude mens is met Christus gekruisigd. En door de werkingen van de vernieuwde kracht van de Geest zal het lichaam der zonden afgelegd worden. Berouw is tweeledig, *wettisch en evangelisch*. Het eerste wordt door vrezen, verschrikkingen en kwelling afgedwongen en gaat altijd gepaard met harde gedachten van God en zelfbeklag. Dit is al het berouw dat onder de wet in ons teweeg gebracht kan worden. Daar hebben we niets voor ogen dan onze zonde en een zonde wrekend God.

Evangelisch berouw komt tevoorschijn en vloeit voort onder de zoete werkingen van vergevende liefde en gaat gepaard met een gelovig gezicht van Hem Wie wij doorstoken hebben. Alsook met een treuren over Hem. Dit gaat vergezeld met een rechtvaardigen van God en medelijden met een lijdende Heiland. Men verfoeit daar zichzelf, zo staat het ook geschreven; *“van al uw onenigheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u. Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen, die niet goed waren. En gij zult een walging van uzelf hebben over uw ongerechtigheden. Wanneer Ik over u verzoening doen zal.”* Dan is God verzoend en wij vervuld met een walg over onszelf; dat is het voltooiende werk.

Als God met een ziel een verbond aangaat, neemt Hij ons aan in de Geliefde. De toegepaste verzoening reinigt ons van onze drekgoden. En God verschijnt, gestild, verzoend en bevredigd, in het aangezicht van Jezus Christus. Dit is een onberouwelijke bekering. Want Christus is verhoogd om Zijn volk Israël kennis der zaligheid te geven tot vergeving der zonden. Dit berouw is ten leven en gaat gepaard met louterend geloof.

De tekst die naar u toegestuurd werd deelde u mede dat de verootmoedigende roede en de band des verbonds in uw bevinding gemist werd. De roede Gods kastijdt ons met vervaarnissen, verschrikkingen, vlammen van Goddelijke toorn, bestraffingen, terechtwijzingen, aantijgingen der consciëntie, bittere verwijten en kwelt ons met dreigingen en veroordeling van een verbroken wet. Alsook met de hevige vuistslagen des satans en de dodende, door wroeging gekwelde, schuld.

Om onder de band des verbonds te komen is het nodig dat de liefde Gods in onze harten uitgestort wordt door de Heilige Geest. Het werk in u schijnt veel weg te hebben met dat van Hiskia, veel blijdschap en vertrouwen. En geen wonder want op die tijd kende hij niets van de plaag van zijn hart. Toen God hem dit toonde bezweek zijn blijdschap, vertrouwen en hoop met elkaar. “Ik zeide: ik zal den Heere niet meer zien Heere, in het land der levenden; ik zal de mensen niet meer aanschouwen met de inwoners der wereld. Hij zal mij afsnijden van den drom: van den dag tot den nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben, Jes. 38 : 11, 12.

Niets zal van ons de hovaardij verbergen dan een bijblijvend gevoel van onze verdorvenheid, en de overvloeiende genade Gods in Christus Jezus tegenover ons. Moge u en ik immer in deze godsdienst ons vertrouwen stellen.

Zo bidt uw vriend en dienstknecht in Christus Jezus,

William Huntington

31. Aan Huntington van Ben Cort

Leicester, 1 oktober 1800.

Mijn geliefde vriend,

Wij zijn in de volle verwachting geweest dat u ons dit najaar bezoeken zou en dat wij al eerder van u zouden gehoord hebben. Maar misschien kan het zijn dat het aanhoudende slechte weer u weerhield, om zo'n lange reis te ondernemen. Echter, het weer begint zich nu gunstiger te vertonen, en we zijn verlangend om u te zien zo spoedig als de weg open is, en voordat de dagen te kort worden. Wij zijn bewust van uw onwilligheid om uw eigen gemeente te verlaten, en dat zij net zo onwillig is om u afwezig te hebben; niettemin, daar de zegeningen Gods uw arbeid hier in het Noorden vergezeld hebben, zowel als in het Zuiden, kan ik niet zien dat u nog langer kunt weigeren, overeenkomstig de mate van de regels die God u toebedeeld heeft. 2 Kor. 10 :13.

En het kan zijn dat uw afwezigheid bewezen wordt nuttig geweest te zijn op het einde, omdat uw volk daardoor honger zal krijgen. En het is bekend dat een scherpe honger aangenaam is, als er goed voeder is om te eten.

Onze vriendin, Juffrouw Chamberlain heeft voor enige tijd zeer verlangend geweest u nog eens te mogen zien te Leicester, daar zij weet dat haar einde vlug nadert. Zij is zeer veel veranderd in haar voorkomen deze laatste vijf dagen; ik meen in het verachten van haar lichaam, zoals misschien Mr. B. of Mr. M. u al meegedeeld hebben. Zeer vlug haast zij naar het graf. Maar hoewel de uitwendige mens verdorven wordt, de inwendige wordt vernieuwd van dag tot dag. Ik en enige andere vrienden hebben nauwelijks het huis verlaten sinds de laatste donderdag. En hoewel we niet anders kunnen dan treuren, bij de verwachting dat wij zo'n aangebonden vriendin zullen verliezen, toch is er overvloedige reden om dankbaar te zijn, daar zij tot de eeuwigdurende rust zal overgaan en verlost wordt van dat lichaam der zonde, waar wij hier nog ingesloten zijn.

Ik heb voorheen nooit getuige geweest van zulk een aandoenlijk gezicht. Ik geloof niet dat er een vriend is die haar bezocht, die een schaduw van twijfel heeft omtrent haar eeuwige blijdschap. Het is waarlijk een vermaak om bij haar te zijn, om te zien dat zij in het gezicht van de dood, zulk een kalmte van gemoed bezit. Zij spreekt omtrent haar einde met zulk een bevrediging, en haar gelaat verkondigt zulk een gerustheid en vrede van het gemoed, dat ik het niet kan beschrijven. Zij is zeer opgewekt en levendig in haar gesprekken, meer zelfs dan toen ze deelde in volkomen gezondheid, uitgezonderd bij tussenpozen, wanneer de pijn zeer hevig optreedt. Ieder uur werd haar vertrek verwacht op donderdag, maar zij herstelde weer, en 's vrijdagmorgens was zij veeleer beter. Toen besprak zij, wat zij gedaan wenste te hebben na haar dood, en zo ook van de goedheid en vriendelijkheid Gods gedurende haar pelgrimsreis, tevens van het uitzicht dat voor haar lag in de wereld die komende was. Waarvan ik alle bijzonderheden nu niet kan vertellen, maar u zult spoedig meer van mij horen. Zij draagt een zeer getrouw getuigenis omtrent de waarheid die zij omhelsd heeft, omtrent de kracht Gods door haar staande te houden en haar te ondersteunen tot dusver, en omtrent de werkende kracht van het bloed en de gerechtigheid van Jezus Christus tot reiniging en rechtvaardigmaking. Dat, waarvan ik overtuigd ben, een blijvende indruk zal nalaten op de aanschouwer.

Ik ben uw toegenegen,
B. CORT.

P.S.

Ik wenste dat u haar kon zien. Zij is inderdaad zeer zwak, maar zeer getroost en opgewekt; verzoekt haar liefde aan u, en zou blij zijn om per ommekeer van u te horen.

32. Aan Mr. B. Cort.

Leicester.

Geliefde Ben,

De uwe kwam mij behouden in de hand. U wil mij naar het Noorden hebben, niet overwegende dat ik laatst in het Oosten geweest ben, en dat ik nog gebonden ben naar het Zuiden te gaan, naar Cranook en Rutherford.

Ik ben verblijd dat Juffrouw Chamberlain zo opgewekt is in haar laatste ogenblikken. Zeg haar van mij dat ik een aanklacht tegen haar heb, voor ongepaste geheimhouding. Wat gesproken en aan haar werd bekend gemaakt in het verborgen, zou moeten bekend gemaakt en verspreid worden, ja, gepredikt op de daken. Was zij beschaamd voor haar vader dat zij haar verwantschap zo verborg?

Zij sloot zich in met de aanbieding, en maakte een overeenkomst met de hemelse Bruidegom, terwijl ik de bannen bekend maakte. Maar zij verloor het gezicht van des Bruidegoms vrienden, hoewel zij wist dat ik zaakwaarnemer was. Zeg haar, dat indien ik een zoon der edelen was geweest, het dan niet het geval zou geweest zijn. Mijn koolzak berooft mij hiervan. Maar welk goed een man doet, van de Heere zal hij zijn loon ontvangen. Zij moet en zal mijn vreugde zijn, en de kroon van mijn blijdschap, in die dag wanneer ieder deel van de koolhandel zal zijn vergeten. En gelijk de dood dan zal verslonden zijn tot overwinning, zal de slavernij verslonden worden tot Koninklijke waardigheid.

Zij kwam het laatste in, en toch wordt zij het eerste betaald. Zij werkte slechts één uur, en werd toch evenredig gemaakt met ons die de lasten en hitte van de dag gedragen hebben. De Meester is goed, maar mijn oog is boos. Wij zijn in het eerst overeengekomen voor één penning per dag, want de taal van ieder overtuigde ziel is: *ik geef er niet om wat ik lijden moet, als ik maar slechts geloof had, om te geloven dat Christus voor mij gestorven is*. De Heere neemt ons naar ons woord, en komt overeen voor één penning per dag. Hier wordt het zichtbaar dat het geloof die penning is, want wij hebben geen ware rijkdommen dan door het geloof, noch voedsel en kleding zonder hetzelfde. Want wij leven door het geloof. En het beste kleed is alleen voor hen die geloof. En als het geloof recht en onvervalst is, werkt het door de liefde.

Ik twijfel niet of er zal heel wat murmurering zijn tegen de goede man van het huis. Ik hoor, dat Tom Barston reeds begonnen heeft. Maar is het niet recht dat de Meester met de Zijne zou doen zoals het Hem behaagt? Daaraan kunnen wij niet twijfelen. De beloning is voor allen die Zijn verschijning liefhebben; noch zal zij volmaakt zijn zonder ons.

Geef mijn welwillende liefde aan haar. Zeg haar dat ik haar een goede reis toewens, en dat zij in kort zal genieten, wat wij geloven en voor haar hopen: "Kostelijk is in de ogen des Heeren, de dood Zijner gunstgenoten."

De uwe in de beste banden,
4 oktober, 1809.
W. H. S.S.

33. Aan Rev. W. Huntington van Jozef Chamberlain

Leicester, 5 oktober 1809.

Rev. en beminde mijnheer,

Gisteren om 1 uur, blies mijn geliefde zuster haar laatste adem uit, en ging om te rusten in de schoot van haar hemelse Vader. Ik heb een edele zuster verloren, en een onwaardeerbare huishoudster. Maar mijn verlies is haar eeuwige winst. Bij tijden voel ik mij zeer ongelukkig door haar

te verliezen, maar ik treur niet als hen die geen hoop hebben, zijnde ten volste overtuigd dat zij in Jezus ontslapen is. "Zalig zijn de doden die in den Heere sterven." Haar einde was heerlijk, en waarlijk, de gedachtenis der rechtvaardigen zal tot zegening zijn." Slechts zelden verliet ik de kamer gedurende haar laatste dagen. Zij sprak dikwijls tot mij en andere vrienden rond haar, van wat zij genoot. Het behaagde de goede Heere om haar te sterken op het bed van haar wegwijnen, door het alles goed te maken gedurende haar ziekte, en haar overvloedig te zegenen met Zijn tegenwoordigheid. Haar uitwendige mens werd verdorven, maar de inwendige mens werd dagelijks vernieuwd. Want het scheen dat haar sterkte in de Heere iedere dag toenam, hoewel haar lichamelijke sterkte geheel weg was. Want ze kon zichzelf in het geringste ding niet meer helpen. Maar God was de Sterkte van haar hart, en zij wist dat Hij haar Deel voor eeuwig zou zijn, en haar ziel verblijde zich grotelijks in Hem.

Ik heb haar nooit met zulk een gezicht gezien terwijl zij gezond was, als zij had gedurende haar ziekte. Ik kan zeggen, zonder overdrijving, *dat haar aangezicht scheen als het aangezicht eens engels*, want, waarlijk de Heere was het welzijn van haar gelaat. Hoe blij is het volk dat in zulk een toestand mag verkeren. Ja, "zalig is het volk wiens God de Heere is"

Vele keren sprak zij zeer liefderijk van u, een groot verlangen uitdrukkende om u nog eens te zien, en verzocht haar welwillende liefde. Zij zei vele aangename dingen, op verschillende tijden, tot mij en mijn waarde vriend Mr. Ben Cort. die met mij was, en zo tot Juffrouw Sheasburg, een bijzondere vriendin van mijn zuster, die met haar was de laatst tien dagen. Ik heb een memorandum gemaakt van sommige dingen die zij gesproken heeft. Ik denk dat wij drieën samen het in het geheugen kunnen terugroepen wat zij gezegd heeft, dat ik van voornemen ben u te geven, zo spoedig als wij het genoeg hebben om u te Leicester te zien; voordat de dagen kort worden. Velen zullen blij zijn om u te zien. De Heere heeft uw arbeid dikwijls onder ons gezegend, en ik hoop dat we u spoedig zullen zien, opdat wij weer nieuwe troost mogen ontvangen. Hoe verheugd zou ik zijn indien u hier was om tot ons te spreken, en aan het publiek te verklaren, welke grote dingen de Heere gedaan heeft voor mijn zuster.

De laatste vrijdag sprak zij meer dan drie uren tot haar vrienden die rondom haar stonden. Er waren velen in de kamer, en onder de vele dingen die zij aanhaalde, die de grenzen van een brief ver te buiten gaan, vertelde zij ons wederom van haar verlossing, onder een verhandeling die u predikte te Newark over deze woorden: "Het is een getrouw woord, en aller aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, waar van ik de voornaamste ben." Het was toen, dat de Heere haar bracht uit haar ellende in een staat van vriendschap en verzoening met Zichzelf, en gaf haar de genieting van het pardon (de vrijspraak) en vrede. Zij betuigde voor allen die rondom haar waren, dat zij die vrede bezat die alle verstand te boven gaat. Ik zou zeer blij zijn een regel van u te ontvangen.

Dat de Heere met mijn altijd beminde en onwaarderebare vriend mocht zijn, en de arbeid van zijn laatste dagen kronen met een overvloedige zegen, is de ernstige bede mijns harten.

JOZEF CHAMBERLAIN.

34. Aan Rev. W. Huntington van J. Chamberlain

Leicester, 10 oktober 1809.

Weleerwaarde en beminde mijnheer.

Ik zei in mijn laatste brief dat ik u enige van de bijzonderheden zou geven, omtrent het verkeer van mijn zuster haar vertrek voorafgaande; dat, waarvan ik zeker ben, u blij zult zijn om te horen. Want hoewel ik bevredigd ben geweest in mijn eigen gemoed en enige anderen ook zo, betreffende haar

eeuwige staat, reeds voor enige tijd geleden; toch komt het voor meer bevestigend te zijn wanneer zij zulke taal gebruikte, en zulk een ondersteuning vond bij de nadering van de dood, door de zoete genieting die zij had van des Heeren liefde en gunst jegens haar.

Een paar dagen voor haar verbinding aan het ziekbed, vertelde zij mij veel van haar ervaring, en hoe scherp zij bij tijden geoefend was geworden; welke vreselijke dingen er door haar gemoed gingen. Zulke waarover zij zelfs niet durfde spreken. Zij zei: “Als ik des Heeren tegenwoordigheid niet geniet, gevoel ik vele vrees en twijfelingen des harten. Maar waarom zou ik verwachten die te ontgaan, als Christus zelf uit moest roepen: *“Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Die overweging is dikwijls een grote vertroosting en ondersteuning voor mijn gemoed.”*

De vrede der ziel die zij genoot voor de laatste zes dagen was zeer groot, en haar gesprekken waren bemoedigend en vertroostend voor allen die kwamen om haar te zien. Zij zei: *“Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd.* En zo bevind ik het, want voor zover God mij het geloof gegeven heeft om op Hem te vertrouwen, heb ik vrede. Ik kan niet zeggen dat ik enige vrees van de dood heb. Volmaakte liefde heeft alle vrees uitgedreven. Ook heb ik geen slingeren in het gemoed, noch voel ik die scherpe oefeningen die ik wel gehad heb. Ik heb die vrede in mijn consciëntie die alle verstand te boven gaat, waar van deze wereld niets weet. *De prikkel des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft, door onze Heere Jezus Christus!”*

Mr. B. Cort zei tot haar: “Je herinnert nog wel het zeggen van Mr. Huntington van de kansel”: “Indien de volmaakte liefde alle vrees uitgedreven heeft, zo zou je niet meer bevreesd zijn van de dood dan ik van u ben.”

“Ja”, zei zij: “ik doe, en ik geloof dat sommigen die niet zo sterk in het geloof zijn dan Mr. Huntington, hetzelfde kunnen zegen. Ik gevoel geen vrees, de dood zal verslonden worden tot overwinning. Voor deze had ik soms grote verschrikkingen. En werd zo beziggehouden met de vrees van de dood, dat vaak het zweet van mij afdroop. Eén nacht in 't bijzonder, onder de vele anderen, was ik in grote vrees en verlegenheid. Ik stond op en bad ernstig tot God om mijn vrees van mij weg te nemen, en Zichzelf aan mij te ontdekken, en indien Hij enige barmhartigheid voor mij had, om mij barmhartigheid te bewijzen. De Heere hoorde mij toen in mijn moeite, en verlost mij, zodat mijn ziel wegsmolte onder een gevoelige aandoening van Zijn goedheid, en die Schriftplaats kwam met kracht: “De vrijgekochten des Heeren zullen wederkeren en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen, vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden.” En terstond hierna, kwam dit versje uit Hart's gezangen op in mijn gemoed:

*“Ik leg mij neer ter zoete slaap,
Want ik heb vree met God;
En word ik wakker, zo houdt Hij mij,
Door 't geloof in Jezus bloed.”*

Ik lag mij toen neer in vrede, en toen ik ontwaakte hield de Heere mij nog door het geloof in Zijn bloed. Hij heeft mij gehouden tot op deze dag, en nu heb ik vrede.

Toen ik te Matlock was waren mijn gevoelens zeer verschillend bij tijden; ik werd ziek op woensdag, en van toen af de voelde ik erg dodig in mijn ziel, en duister betreffende mijn eeuwige staat, dat mij er toe bracht om sterk te schreien tot God. Ik mag zeggen, *voor een klein ogenblik verlaat de Heere, en in een kleine toorn verbergt Hij Zijn aangezicht, maar met eeuwige goedertierenheden ontfermde Hij Zich over mij.* Jesaja 54. Ik las: “Het koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed” van Mr. Huntington, en weende dikwijls terwijl ik het las, het was zo gepast op mijn gevoelens, en zo gezegend voor mijn ziel, terwijl ik er in las. Op sabbat bevond ik mij zo vrolijk, en mijn ziel smolt zo weg onder de goedheid des Heeren, dat ik wist, *hetzij ik leefde of stierf, ik was des Heeren.* Ik prees Zijn Naam, en gevoelde meer dan ik kan uitdrukken. O!O, als ik maar kon maken dat de belijdende wereld het wist wat ik gevoelde, zij zouden Mr. Huntington nimmer meer tegenspreken,

ook niet meer tegen zijn leer. O, hoe graag zou ik hem nog eens willen zien in het vlees.”

Toen haar gezegd werd dat haar tijd hier maar kort meer zou zijn, zei zij: “Ik weet het wel, maar ik ben het beste af van u allen. *De rechtvaardige komt om, en er is niemand die het ter hart neemt. En de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het, kwaad.* Ik heb genieting inwendig, en wat ik gevoel dat mij ondersteunt en troost is, dat mijn genieting voortkomt uit mijn vertrouwen in God. Bij tijden gevoel ik meer dan ik kan uiten, en dan denk ik bij mijzelf: o, wat zal ik genieten, zodra ik weggegaan ben! *Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklimmen, hetgeen God i heeft dien, die Hem liefhebben. Maar het is aan ons geopenbaard door Zijn Geest.* Ja, mijns inziens is het hetzelfde wat ik nu geniet, alleen zal ik het in een overvloediger vermeerdering hebben. *Nu blijft geloof, hoop en liefde, maar de meeste van die is liefde.* De liefde die ik nu gevoel zal voor eeuwig blijven, en groter worden.”

Ben Cort zei tot haar “Wij kennen maar ten dele, en wij profeteren maar ten dele.”

Toen sprak zij verder: “*Maar wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele was teniet gedaan worden. Nu zien wij door een duistere spiegel, maar dan aangezicht tot aangezicht.* Nu ken ik ten dele, maar dan zal ik kennen, gelijk ik gekend ben, en vervuld worden met al de volheid Gods. Hier vind ik veel verdorvenheden, en als ik zulke genietingen heb, zijn er veel dingen die ik wenste achter te laten, en weg te zijn. Het einde van de volmaakte mens is vrede. In Christus vinden de vermoeiden en zwaar beladenen rust voor hun zielen. Ik zal spoedig weg zijn, en voor eeuwig in de rust zijn.”

Ik zei tot haar: “Christus zal ten anderen male zonder zonde gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid.”

Naderhand had zij een gesprek met allen die tegenwoordig waren, en toen zei zij: “O, de kracht van het ongeloof! Hoe heeft de Satan mijn gemoed dikwijls vervuld met twijfelingen en vrezen! Ik heb de dood dikwijls tegemoet gezien met verschrikking, vrezende dat ik ten laatste verlaten zou zijn. Maar het is niet zo, geloofd zij de Heere voor eeuwig. Hij heeft mijn verwachtingen ver overtroffen. Ik dank Hem voor Zijn barmhartigheid en goedheid aan mij, en hoop dat het zij tot vertroosting en bemoediging van hen die achterblijven, die mogen bevangen worden met dezelfde vrezen, gelijk ik gedaan ben. Ik ben een getuige van Zijn getrouwheid en waarheid, en bewijs nu de wezenlijkheid van de religie en gevoel Zijn kracht om mij te ondersteunen in dit beproevingsuur; wanneer mijn kracht vergaat, zo vertroost Zijn tegenwoordigheid mijn ziel. Hoewel het een scherpe doortocht is door de vallei van de schaduw van de doods; toch ervaar ik de vervulling van Zijn belofte: “Ik zal u nooit verlaten en Ik zal u niet begeven.”

Op de vrijdag die haar dood voorafging, zei de geneesheer tot haar: “Ik ben blij om u zo opgewekt te zien.”

Zij zei tot hem: “Ja, ik ben verkwikt, ik ben zeer verheugd; ik wil liever sterven dan leven.”

Hij antwoordde: “Ik heb nooit zo iets gehoord, ik kan het niet geloven.”

Zij antwoordde hem wederom: „Wel mijnheer, indien ik niet liever stierf dan leefde, hoe kan ik dan zo opgewekt zijn?”

De grootste kalmte en bedaardheid was op haar gezicht, dat voor allen bewees die haar zagen, dat zij verheugd in haar hart was. De Heere overgoot haar hoofd met olie, en Zijn Naam was als een olie die uitgestort wordt. Het huis werd vervuld met de geur daarvan, want de zoete reuk scheen te rusten op allen die rondom haar waren.

De dag voor haar vertrek, verliet ik haar nimmer voor vele minuten tegelijk; vele keren sprak zij lieflijk tot mij over de goedheid des Heeren. Ik las menige Psalm van David voor haar, inzonderheid de 107de. Zij onderbrak mij veel keren, en maakte enige zeer schone opmerkingen. Ze zei: “De taal van mijn hart is met David: “Laat ze voor de Heere Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen der mensen!” Zij sprak op het laatste vers: “Wie is wijs? die

neme deze dingen waar, en dat zij verstandiglijk letten op de goedertierenheden des Heeren." Toen haalde zij aan hoe dikwijls zij vertroost was geworden door het lezen van de brief van Jacobus, inzonderheid het laatste hoofdstuk, sprekende erover *dat het gebed van de rechtvaardigen veel bij God vermag.*

Het laatste dat zij vroeg was, of ik voor haar op wilde zoeken, dat kapittel waar staat: "*Deze allen zijn in het geloof gestorven*"; enz. Ik las het haar voor, en terwijl ik bij haar stond te spreken over de woorden: "*Deze allen zijn in het geloof gestorven*", werd zij veel erger naar het lichaam, en sprak daarna slechts weinig.

Op een morgen toen ik en Mr. Cort in gesprek met haar waren, kwam Mr. Lockwood binnen, en nadat hij een kleine tijd gestaan had om haar te horen spreken, zei hij: „Ik ben blijde om uw gesprek te horen, en u zo opgewekt te vinden.”

Zij antwoordde: „ja Mr. Lockwood, ik ben zeer verheugd.”

Hij zei tot haar als een levendig gezicht een ware aanwijzing is van het hart, dan bent u inderdaad verheugd.” Bij zijn vertrek zei hij: „Vaarwel en, indien ik u niet meer zie in deze wereld, hoop ik u te volgen naar een betere.”

Zij zei: „Ja, ik geloof dat u zulks krijgt, en veel anderen meer, die gekomen zijn om mij te zien gedurende mijn ziekte; „Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan”, antwoordde zij: „Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid. En hun werken volgen met hen.”

Het gezang dat zij uitkoos om gezongen te worden bij haar begrafenis, is op bladzij 189 *van Hart's gezangen.*

Zij is nu gegaan om zich te verenigen met de geesten der volmaakte rechtvaardigen. „Kostelijk is in de ogen des Heeren, de dood van Zijn gunstgenoten.” Haar geest is wedergekeerd tot God, die haar heeft gegeven. Met vele andere vrienden volgde ik haar overblijfsel naar de aarde laatstleden sabbat, waar nu haar vlees rust in zekere en gewisse hoop, van de opstanding ten eeuwigen leven.

Ik en veel anderen hopen u spoedig te Leicester te zien, en ik zal zeer blij zijn, enige regelen van u te ontvangen.

God almachtig zegene mijn geliefde vriend, en krone zijn arbeid meer en meer. En dat hij nog lang moge blijven verkeren op deze aarde, tot welzijn van de kerk, is het gebed des harten van hem, die zichzelf onderschrijft te zijn, in de beste banden,

Uw zeer toegenegen,
JOZEF CHAMBERLAIN.

35. Aan Mr. Chamberlain,

Leicester.

Mijn beminde zoon in het geloof van onze gemeenschappelijke.

Heere, genade en vrede zij met u door Hem.

Ik ben van huis vertrokken om naar Kent te gaan op de 4de dag van deze maand, en ben niet teruggekomen voor gisteren, de 12^e en zag daarom geen van uw brieven voordat ik thuis kwam. De eerste die ik opende vermeldde mij het vertrek van uw zuster, dat niet anders was dan ik verwacht had. Toch was het nog zeer aangrijpend voor mij, en zo voor allen die in mijn huis waren, die de brieven hoorden lezen.

Maar ik moet u vertellen, dat de zalfolie die haar gezalfd heeft tot haar begrafenis, haar geur verspreid heeft ver van Leicester. Want Mr. Cort. die vermeld heeft dat de verheuging van uw zuster sommigen tot jaloersheid had verwekt, en dat J. Barston heengegaan was in die vlammen naar Grantham; en ik dat daarop lezende, kwamen deze woorden op mijn gemoed: "*Doch Hij,*

antwoordende, zeide tot een van hen: Vriend! Ik doe u geen onrecht; zijt gij niet met mij eens geworden voor één penning?" Matth. 20: 13. Vanaf die tijd drukte de gelijkenis van de wijngaard op mijn gemoed, en hoewel ik (zo ik dacht) met een boodschap voorzien was voor 's Heeren dag te Cranbrook, nochtans deze bij voortduur zich meer en meer ontsluitend voor mijn gezicht, trok mijn andere tekst zich terug naar de achtergrond, verdween en ging uit mijn gezicht. De gelijkenis kreeg de bovenste plaats op mijn gemoed, het naaste aan mijn hart, en scheen steeds meer klaarder voor mijn verstand, zodat ik er de eerste maal over sprak te Cranbrook. En ik denk dat ik recht was zo te doen, want Zijn tegenwoordigheid was met mij. Ik geloof dat ik een weinig minder dan drie uren op de kansel was, en daar ik vond dat mijn beker nog niet leeg was, nam ik hem in de namiddag weer, en was op de kansel voor nog twee volle uren. Ik zal niet meer over dit onderwerp zeggen, daar velen van de broeders te Cranbrook wensen dat ik de redevoeringen zal laten drukken, en indien God het toelaat en mij bekwaamheid geeft, dan ben ik van voornemen om aan hun verzoek te voldoen.

Mijn beminde vriend is niet onwetende omtrent die arme man, die het middel was om die plaats te bouwen te Newark, en van het treurige einde dat hij maakte. En niettemin, u en uw beminde zuster die heengegaan is, zijn beiden voortgebracht tot een levendige hoop, en ontvingen op die plaats de eerste levende kool van het brandofferaltaar. Ook heb ik geen enkele twijfeling, of het zal gezegd worden, wanneer de Heere de volkeren opschrijft, dat Jozef en Maria Chamberlain daar geboren zijn. Psalm 87: 5, 6. God zal werken en wie zal het keren?

Den inhoud van uw brief vervulde mij met droefheid vermengd met blijdschap; ik was verheugd daar ik zag de geestelijke vaardigheid die zij openbaarde om de draad van het gesprek voort te dragen, en hoe zij haar verbonden schakels toevoegde aan de gouden keten, op iedere aanwijzing neerkomende. Dat vertoonde hoe rijkelijk het Woord Gods in haar woonde; in alle kennis, in alle uitdrukking en geestelijk verstand. Uit de mond der kinderkens en der zuigelingen grondvest God Zijn sterkte, om Zijn lof volmaakt te verkondigen, ter oorzaak van de wederpartijders, opdat Hij de vijand en wraakgierige mocht stillen.

Want wanneer de Geest Zijn getuigenis draagt, wordt de Satan gestild, zijnde berispt door des zondaars Advocaat (verdediger), als het brandhout uit het vuur gerukt wordt. De bediening van de Geest is nog niet opgehouden; het Evangelie is nog altijd een kracht Gods tot zaligheid.

Mijn beminde zoon heeft in zijn zuster gezien, zelfs wanneer de oude mens half dood was, het leven, de wakkerheid, de levendigheid en de geestelijkheid van de verborgen mens des harten; hoe behendig, hoe engelachtig zelfs, wanneer op de rand der eeuwigheid, de ziel gevoelt de stralen en vreugden der eeuwigheid. En indien het onvervalste zaad zo zwanger schijnt met hemelse schatten en geestelijke volheid wanneer slechts naderende tot de volmaaktheid, en voordat het ontkleed is van het lichaam des doods, wat moet het dan zijn, en wat moet het gevoelen, wanneer de lijkkleren, de bedeksels en de sluiers, worden afgedaan voor goed en altijd! De Heilige Geest en Zijn aanhang van genaden, het hemelse licht en leven, is het merg van het geloof. En heerlijkheid, die is de ziel der hoop. En de Goddelijke kracht die onze ondersteuning is geweest in veel lijdzaamheid en liefde; die onze heiligheid is. En blijdschap, die de vlam is van het vuur der liefde. En vrede, die de kalmte van de Hemels is. Die vrede is nu het einde van alle strijd, en zal zijn in de toekomst het einde van alle moeite. En de rust is het huis van de arbeider; het is zijn leger, zijn paradijs.

En het beste kleeft, Sions bruidgewaad, en de volheid Gods, de kennis Gods en de verheuging in Hem, dat een einde maakt aan de onverzadelijke honger, zodat er niet meer zal zijn verlangen, begeren, hongeren en dorsten, en vanzelf geen bedelen, droefenis en geschrei meer. De vruchten van de Geest zijn der gelovigen verborgen schat, de goede en volmaakte giften van de Vader der lichten, het onvervalste zaad van de tweede Adam, de zegeningen van het betere verbond, het rijk van de allesoverwinnende genade, en het Koninkrijk Gods in 't verborgene. Al deze schatten heeft

uw zuster met zich mee genomen; zij heeft niets achtergelaten dan het lichaam, bestaande uit aarde en water. Toen de ziel daar van scheidde, verstijfde het bloed, en de gehele onderaardse oogst van lusten en verdorvenheden stierf op dat ogenblik, en iedere boze gedachte omtrent hetzelfde, en kwade gedachte van hetzelfde, verging op diezelfde dag. U hoorde de Heilige Geest door haar spreken; u gevoelde de kracht en rook de zoete geuren van de Hemelse welsprekendheid, die de taal is van het Paradijs. Iedere genade had een stem, maar verzekering en liefde waren de hoofdsprekers.

Al de krachten der ziel, herboren en vernieuwd, verkondigden hun blijde staat, gezegende vaardigheid en ontwijfelbare verwachting. De wil in zoete onderwerping; het werkzame gemoed levendig en hemels; het verstand lieflijk verlicht, de visie helder, grondig en met beslistheid; de consciëntie zachtaardig, helder en rustig; de aandoeningen gloeiende en vlamme met het heilige vuur afstralende van de Zon der Gerechtigheid, terwijl de dienende Engelen stonden, te luisteren, en leerden van de vertrekkende ziel de menigvuldige wijsheid van God, Efése 1: 10. En zij zien toe en wachten op de Heilige Geest en Zijn bezitting, om de ziel te dragen in de zalige genieting van Gods eeuwige liefde; die de schoot Abrahams is, en van al zijn zaad. Aldus vertrekt de hemelsgeborene ziel, ontkleedt met haar huwelijkskleed; voorzien met alle grondige waarheid, gezalfd met de olie der vreugde, en begeurd met de geur der voortreffelijke offerande. Dit is de dood van de rechtvaardige en dit is de Bruid toeberaid voor haar Bruidegom.

Als mijn beminde vriend deze enkele brokjes overweegt die ik geschreven heb; de ziel vertrokken in haar wedergeboren en vernieuwde staat, met al de geestelijke begiften van haar zielvermogens; het huwelijkskleed van de Zaligmaker er om, en de Heilige Geest en Zijn werk er in. En het bedeksel van verzoenend bloed er over, en iedere genade in wakkerheid en levendige oefening, heersende door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, en nu gereed om voort te onthalen in eeuwige heerlijkheid; zo is er weinig plaats meer over voor smart en leed.

Uw zuster kan nu lachen, denken, spreken, zingen zich verheugen, juichen en triomferen, beter dan zij ooit tevoren kon. Mozes kon op de berg der verheerlijking spreken, hoewel zonder lichaam; zowel als Elia die er wel een had, zodat Petrus en Johannes hen konden horen en verstaan wat zij zeiden. Want zij spraken van Christus' uitgang, die Hij zou volbrengen te Jeruzalem, Lukas 9: 31. Wij zullen zijn als de Engelen Gods, en hoewel zij geesten zijn, toch spreken en zingen zij ook, Lukas 2: 13.

Uw zusters overblijfsels zijn nog steeds met ons, en het is maar een klein gedeelte dat zij achtergelaten heeft, en het is de wil Gods dat geen deel van Gods heiligen, die het werk van Zijn eigen handen zijn, verloren zal gaan. Nee, er zal niet één haar van hun hoofden vergaan, want zij zijn alle geteld. De zonde, die het werk van de duivels is, zal vernietigd worden, want Christus is in het vlees geopenbaard om dit te doen. Maar wat het lichaam aangaat, dat is gelaten om te rusten in hoop in het graf tot de bazuin van de engel en de stem van de Zoon van God het zal opwekken. Dan zal het weer levend gemaakt worden, en weer opgebracht worden vanuit de diepten der aarde. Psalm 71: 20. Dezelfde Geest die haar vertroost heeft bij haar heengaan, zal haar sterfelijk lichaam weer levend maken, en het veranderen, en het gelijkvormig maken aan het heerlijk lichaam van Christus, en zo wordt het weer verenigen met de vertrokken ziel. Zodat Christus geen deel zal verliezen van Zijn duurgekochte bezitting. De Heere is opgevaren ver boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou. Efése 4: 10.

Genade is onze rijkdom. Maar in dit leven is er niet een genade die een volmaakte volheid in zich heeft; er is een onvoldaanheid, een zekere behoefte naar iets in allen. En hier van ontstaat onze honger en dorst naar meer licht, meer leven, meer kennis, meer liefde, meer blijdschap, enz. Want niet een van deze is vol in onze tegenwoordige staat. Maar, "De reinen van hart zullen God zien." Dit zal het volzalige hemelse gezicht zijn, en het zal een gelijkmakend gezicht zijn, ons veranderende van gedaante naar het beeld van de Tweeden Adam. En dan zullen wij belijden de

volgende zowel als iedere andere waarheid vastgesteld is in de Hemel. "Ik doe wandelen op de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts; opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven, dat bestendig is, en Ik zal hun schatkamers vervullen." En dit gevoelt iedere hemels geborene ziel, die zijn weg met blijdschap voleind, want God beschijnt haar luisterrijk. Dat is: "De verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus." 2 Cor. 4: 6. Onbewolkt licht, onveranderlijke liefde, en de volheid van vreugde in haar volmaaktheid, zijn eigen aan de hogere wereld. Hiervandaan is het, dat wanneer de ziel begunstigd wordt met Gods liefelijke tegenwoordigheid bij haar vertrek, zij worstelt om ontslagen te zijn van het lichaam van de dood, en verduisterende sluier der onkunde, vrezende de treurige somberheid, en de terugkerende werken en krijgsvoeringen der ingeboren verdorvenheden. En als onze genaden van liefde, hoop en vreugde zelfs in dit leven worden toegelaten binnen de omsluiting, dan behoeven wij ons niet te verwonderen bij hun grote overvloed van leven en ijver, als ze zijn op de grens van hun geboorteland, en wanneer beziel met de heerlijkheden van hun eigen klimaat.

Vaarwel! Mijn geliefde vriend. De goedertieren Heere voorzie u met lijdzaamheid en onderwerping aan Zijn soevereine wil met genoegen in deze scheiding. En oprecht moet ik het meest loven, prijzen en aanbidden, mijn meest weldadige, eerwaardige en geëerbiedigde Vader in Christus, voor Zijn grote inschikkelijkheid door gebruik te maken van zo'n gemeen en verachtelijk instrument als ik ben. Ja, om een afgezant te zijn van zaligheid en vrede, voor haar en u beide.

God de alleen Wijze, zij de heerlijkheid in de Kerk door Jezus Christus, door alle eeuwen, tot in alle eeuwigheden. Amen, ja Amen.

W. H. S.S.

36. Aan Rev. Mr. Huntington, van J. Chamberlain.

Ik dank mijn geliefde vriend voor zijn vriendelijke brief die ik laatstleden vrijdag mocht ontvangen. Ik was blijde te horen dat u het verslag van mijn zuster, haar doodsbed ervaring en uw antwoord daarbij gaat publiceren, waarvan ik oprecht hoop dat het nog van nut mag zijn voor velen in wier handen het mocht vallen. Hoe aanmoedigend, bezielend en vertroostend is het om iemand in stervende omstandigheden te zien zo zalig als zij was, met de tegenwoordigheid en gunst des Heeren, en zo bekwaam gemaakt om te getuigen van Gods goedheid, trouw en waarheid. "*Loof de Heere, mijn ziel! En vergeet geen van zijn weldaden; die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden.*"

"De gedachtenis van de rechtvaardigen zal tot zegening zijn". En zo ondervind ik het dagelijks, want ik kan niet over haar denken, spreken of schrijven of ik voel een zoetheid in mijn geest, en dikwijls looft mijn ziel de Heere met tranen van dankbaarheid en blijdschap, als vele dingen die zij gesproken heeft vers op mijn gemoed komen. En als ik herdenk welke zoetheid en troost ik genoten heb en veel van onze vrienden met haar, beide in gesprekken, het gebed en het prijzen; ik geloof dat velen onzer het nooit zullen vergeten. Vaak zie ik terug op die dagen van genot, en terwijl ik mediteer over dat leven, die macht, die zalving en geur die op haar en op ons allen rustte, dan gevoel ik dikwijls iets van diezelfde mededeling tot op deze dag. Deze Schriftplaats komt vaak op mijn gemoed: "Uw oliën zijn goed tot reuk, Uw naam is een olie die uitgestort wordt. Daarom hebben U de maagden lief." "O, hoe groot is het goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezende; dat Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen! Gij verbergt ze in het verborgene Uws aangezichts, voor de hoogmoedigheden des mans; Gij versteekt ze in een hut, voor de twist der tongen." Psalm 31: 20, 21.

Dit brengt vers op mijn gemoed, welk een twist J. onder ons veroorzaakt heeft, toen hij kwam met zijn luchtige visioenen, en velen van ons wegnam die van hetzelfde stempel waren als hijzelf. Hij

verzamelde het slechtste deel, en zijn ketterij nam alleen hen van onder ons weg, die niet van ons waren; dit maakte hen openbaar. En aan de andere kant maakte God hen openbaar die van Hem goedgekeurd waren geworden. Niemand anders dan de duivel alleen kon ooit een man aanstellen, om te spreken tegen wat dat God heeft erkend en gezegend voor duizenden en duizenden, n.l. de prediking van Zijn Woord. In zulk een dwalende ster als hij is, wordt deze Schriftplaats vervuld: „Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid”. En zij die hem gevolgd zijn. Dat zijn deze die zichzelf leermeesters vergaderen die kittelachtig van gehoor zijn. En beiden, hij en zijn volgelingen hebben altijd geleerd, maar ik ben ten volste overtuigd dat zij nooit hebben kunnen komen tot de kennis der waarheid. Zij zijn wijs in hun eigen begrip, maar God toont aan de kinderen der Wijsheid, welke dwazen zij zijn in de godsdienst.

Ze zijn nu verdeeld in drie afdelingen. Ik ontmoet nooit een enige van hen, maar ik denk om deze woorden: “Hij die van de weg van de verstands afdwaalt, zal in de gemeente der doden rusten.” Ik weet dat God hen spoedig of later naar alle winden zal verstrooien, Zijn hand zal bekend worden aan Zijn knechten, en Zijn verbolgenheid aan Zijn vijanden.

J. kwam schreeuwende tegen het prediken en getuigde tegen het lezen van ieders geschriften, uitgezonderd de zijne. Maar mijn zuster heeft een eervol getuigenis achtergelaten ten opzichte van beiden, en haar gezegend einde strekt tot een bewijs dat de weg waarin wij elkaar samen hebben ontmoet van God bevestigd is. Ik geloof dat de Schriften waar van hij zoveel gezegd heeft, tot op deze dag een verzegeld boek voor hem zijn.

Ik herinner mij dat ik hem eens vroeg omtrent deze woorden: “Tenzij dat gij het vlees van de Zoons van de mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in u zelven.” “Zo die Mij eet, dezelve zal leven door Mij.” Ik was verbaasd over het arme, lege antwoord dat hij mij gaf. Deze sekte en vele anderen hebben tegen onze godsdienst gesproken. Maar iemand zou denken, waren ze toch inderdaad niet verhard daar toch het uiteinde van mijn zuster, al onze tegenstanders zou moeten gestild hebben? Nu, onze Heere zegt: “Maar het is u gegeven te verstaan de verborgenheden van het Koninkrijk Gods. Maar degenen die buiten zijn, geschieden al deze dingen door gelijkenissen.” En daarin verblijde Hij Zich, dat ze voor de wijzen en verstandigen verborgen waren, maar de kinderkens geopenbaard.

Mijn vader en onze gehele familie zijn overtuigd van haar behoudenis, en tevreden met haar zalig einde. Herhaalde malen kwamen zij om mijn geliefde zuster te zien; zij zagen haar blijdschap, en zijn volkomen overreed dat zij tot in eeuwigheid gezegend is. En het maakte hen zo eens met haar dood, dat het scheen alsof zij het niet veel gevoelden.

Ik dank mijn geliefde vriend voor zijn vriendelijk onderzoek naar mijn welvaart en zijn vriendelijke uitnodiging; zo spoedig als mijn zaak het toelaat ben ik van voornemen een paar weken naar de stad te komen, wanneer ik ook enige tijd te Cricklewood hoop door te brengen.

De Heere, God de Almachtige zegene u meer en meer, en belone u voor uw vriendelijkheid aan mij onwaardige.

Uw zeer toegenegen,
JOZEF CHAMBERLAIN.

37. Aan Mary

22 februari, 1800.

Wel Mary, hoe gaat het met u? Is het goed met u? Is het goed met uw echtgenoot? Is het goed met uw kinderen? "Zeg den rechtvaardigen dat het hem wèl zal gaan."

O, het vlekkeloos kleed, de koninklijke mantel, het zielsversierend bruidsgewaad, wat de hemelse Bruidegom heeft vervaardigd voor degenen die vertrouwen op de Zoon des mensen! Hij komt voort als een bruidegom uit zijn kamer en is verheugd als een held om het pad te lopen. Psalm 19. Hij zag de beminde van Zijn ziel, in de ruïnes van de diepten der val, als een prooi in het hol van de draak, blootgesteld aan wraak des hemels, de handen gebonden als een prooi in de kettingen van schuld, en gevangen genomen door de slechtste van alle vijanden. Hij zag de luchtige hemel zwermend met duivels, en de donkere plaatsen van de aarde gevuld met geweld en met de woningen der gruwelen. Hij overzag de helse legioenen die hij moest ontmoeten, en de kwaadwillige stammen waartegen Hij zich moest verzetten. Hij zag de oneindige breuk die tussen God en de mens gevallen was. Maar in deze staat zag Hij dat er niemand was, en Hij ontzette Zich omdat er geen voorbidder was; daarom bracht Hem Zijn arm heil aan, en Zijn gerechtigheid ondersteunde Hem. Jes. 58:16.

Medelijden met Zijn Bruid bewoog Hem en grimmigheid tegen zijn vijanden wekten Hem op. De dag der wraak kwam in Zijn hart, en het jaar Mijner verlostten was gekomen, Jes. 63:5. "Hij trok gerechtigheid aan als een pantser, en de helm des heils zette Hij op Zijn hoofd; en de klederen der wraak trok Hij aan, en Hij deed de ijver aan als een mantel." Jes. 59: 17. (...)

Noch rustte Hij ooit met het uitvoeren van dit werk, totdat Satan, zonde en de dood onderworpen waren; en velen van Zijn kinderen geleid werden om het juk van hun vijanden af te werpen en te triomferen in de overwinning. Hij leidde de gevangenis gevangen en heeft gaven genomen om uit te delen aan de wederhorigen; om Zijn stadaard te planten, opdat de Heere God weer onder de mensen zou wonen.

En, geprezen zij Hij! Hij zal ten tweeden maal verschijnen en zal ten onderbrengen alle machten van de Satan, de overste van de macht des luchts. De vrees, en de kuil en de strik; de toorn van de wet die vrees opwekt, de bodemloze put; en voor wie de Heere Jezus een val en een strik is, die zullen allen geopenbaard worden, en aan het licht gebracht worden; want de sluizen in de hoogte zullen geopend worden, en de fundamenten van de aarde zullen beven. "De aarde zal ganselijk verbroken worden; de aarde zal ganselijk vaneengescheurd worden en de aarde zal ganselijk bewogen worden. De aarde zal ganselijk waggelen als een nachthut; en haar overtreding zal zwaar op haar zijn; en zij zal vallen en zal niet weder opstaan." Dan zullen alle helse potentaten gestraft worden, en slechte vorsten der aarde met hen. "En het zal geschieden te dien dage, dat de Heere der heirscharen bezoeking zal doen over de heirscharen in de hoogte." Jes. 24:17-23.

Dit oordeel is de fiool van toorn uitgegoten in de lucht, over de Overste van de macht des luchts; Openb. 17:17. Deze laatste fiool vernietigt de duivels, en bindt hem duizend jaren.

"En Hij zal bezoeking doen over de koningen des aardbodems op den aardbodem", Jes. 24:21. Dit zal alle (boze) regeringen, gezag, en macht neerwerpen. "En zij zullen samen vergaderd worden gelijk gevangenen in ee put; en zij zullen besloten worden in een gevangenis, maar na vele dagen weer bezocht worden", Jes. 24:22. Na die duizend jaar zullen zij bezocht worden en overgegeven worden tot den dag der wraak. Job 221:30.

Dan zal de glans van het uitspansel des hemels in heldere stralen schitteren als de rechtvaardigen zullen blinken als de zon in de heerlijkheid van huns Vaders koninkrijk. Dan zullen Adam en Eva verschijnen; Noah, Abraham, Isak en Jacob, David, Salomo en alle voorvaders van Christus naar het vlees; die in een letterlijke betekenis ouder zijn dan Hijzelf.

"Ja, de maan zal schaamrood worden, en de zon beschaamd." Jes. 24: 23. Maar o, wat er dan volgt! "Als de Heere der heirscharen regeren zal op de berg Sion, en in Jeruzalem, en voor zijn oudsten zal heerlijkheid zijn." Lees Jesaja 24: 17-23, en vergelijk het met Openbaring 17.

Ik heb een ongebruikelijk vlucht genomen, Mary; een vlucht die weinigen, zeer weinigen in onze dagen kunnen aanschouwen. "De weg naar Boven is voor de verstandige, opdat wij mogen afwijken van de hel beneden."

Bezorg mijn hartelijke en vriendelijke groeten aan mijn geliefde broeder; aan broeder Thomas, zijn vrouw, en allen die de rechtvaardige zaak van de Zoon van God begunstigen.

W.H.S.S.